8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

Slovenski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 200 lir

Leto XXXIII. Št. 241 (9849)

TRST, nedelja, 16. oktobra 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Od ženevske konference k palestinskim pravicam

Mirovna pogajanja za Bližnji vzhod je treba čimprej obnoviti. Tako narekuje nuja mednarodne politične arene in do tu, vsaj po uradnih izjavah sodeč, so si tudi edine vse strani, ki so posredno ali neposredno vpletene v arabsko - izraelski spor. Uradni pomiritvi za vsako ceno pa se seveda najbolj upirajo glavni prizadeti Palestinci, ki si vse do danes še niso priborili pravice, ne le do lastne države, temveč niti statusa polnopravnih pogajalcev.

Položaja na Bližnjem vzhodu ne bo mogoče rešiti brez predhodne zadovoljive rešitve palestinskega vprašanja. To spoznanje je prisotno že dalj časa, toda besede spoznanja zadobivajo često drugačen pomen. Osvojitev aksioma s strani nasprotnikov namreč že zdaleč ne pomeni, da ga vsi enako tolmačijo.

Ko se je moral leta 1967 po šestdnevni vojni varnostni svet Organizacije združenih narodov izreči o tem, kaj je palestinsko vprašanje, je z resolucijo 242 določil, da gre za vprašanje «beguncev». V besedilu, ki so ga takrat določili za osnovo vsakršnih mirovnih pogajanj za Bližnji vzhod, je mednarodni organizem humanitarnemu pristopu do «palestinskih beguncev» zoperstavil nujnost obrambe «izraelskih državnih meja».

Na konferenci, ki bi v celoti osvojila tezo o izraelski državni stvarnosti in o palestinski «begunski usodi» ter pri tem zavrgla vse ostale možnosti, pa se Arabci in Izraelci dejansko nimajo o čem pogovarjati. Očitno je tako zastavljen okvir preozek. Iz te točke izhaja živahna mednarodna dejavnost zadnjih mesecev, ki je prinesla precej novosti, dasi še ni privedla do otipljivih rezultatov. «Stvarno sprejemanje dejstev» so sicer politični opazovalci pripisali predvsem novi ameriški upravi, ki je s prejšnjega «nivoja želja» prešla na nivo stvarnosti», ki ga sicer ne moremo istovetiti z načelnostjo.

Stvarne premike tudi pri drugih prizadetih bi moral avgusta letos preveriti ameriški zunanji minister Vance med svojim potovanjem po državah Bližnjega vzhoda. Vendar Vanceovi številni razgovori niso privedli do kakovostnega skoka. Izraelci so še nadalje vztrajali pri svojem ločevanju problema v «proceduralnega» in «vsebinskega» za Arabce pa je ostajal nedeljiva enota.

«Idejno oddaljevanje» ZDA od Izraela, ki pa je seveda še vedno užival polno podporo svojega «naravnega zaveznika», je priče l ameriški predsednik Carter, ko je spregovoril o «palestinskem ognjišču» (Homeland). Še več razburjenja na izraelski strani, na arabski pa upanj, je povzročila uradna izjava ameriškega zunanjega ministrstva o «nujnosti palestinske prisotnosti v Ženevi». Nejasnosti je bilo sicer obakrat dovolj, da so bile upravičene tudi protislovne razlage, bil pa je vseeno korak naprej na zaviti diplomatski poti.

Preverjanje, koliko pregrad so ameriške izjave in številni «razčiščevalni» sestanki, ki so jih izzvale, resnično podrli, je večina prepustila septembrskim dogodkom v New Yorku. Na rednem zasedanju generalne skupščine OZN in okoli njega se je razvila živahna diplomatska dejavnost.

Tolikanj pričakovani odgovor, dasi si take vsebine ni nihče nadejal, je prišel iz vrste srečanj ameriškega predsednika Carterja in sicer v obliki zaključnega dokumenta Carterjevih razgovorov s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. Po dogovoru naj bi se državi, sopredsednici ženevske konference, zavzemali za «čimprejšnje sklicanje mirovnih pogajanj». Poleg skupne ameriško - sovjetske zavzetosti za obnovo ženevske konference, je v skupnem dokumentu prvič govor o palestinskih «pravicah» in ne več o «interesih».

Vendar pa je vtis, da je ženevska konferenca končno zadobila varnejše zasnove, takoj zasenčilo ameriško priporočilo, češ da besedilo ne obvezuje vseh morebitnih udeleženk. Arabci so ob tem takoj pripomnili, da so brez izraelske privolitve v pojem o «palestinskih zakonitih pravicah» možnosti za sklicanje mirovne konference iste kot prej. Arabska, predvsem pa palestinska sklepa, ni bila povsem neosnovana. Že nekaj dni po slovesni razglasitvi «ameriško - sovjetske istovetnosti glede Bližnjega vzhoda» sta se Carter in Vance z izraelskim zunanjim ministrom Dajanom sporazumela za «delovni načrt», ki krepko odstopa od prej izpovedanih načel.

Nestanovitnost ameriške vlade so Palestinci ostro obsodili, tudi zato, ker so sami v izdelavi svojih stališč, pod prisilo tragičnih dogodkov, ubrali postopno, toda veliko premočrtnejšo pot. Kljub temu, da popolnega soglasja niso dosegli nikoli, ne v širših arabskih krogih, ne v vrstah palestinskega osvobodilnega gibanja, so že skoraj vsi prišli do spoznanja, da je z Izraelci treba najti «modus vivendi». Resna podlaga za sožitje pa prav gotovo ne morejo biti take mednarodne izjave, ki jih podpisnice kmalu nato dejansko zanikajo.

Glavno vodilo palestinskega naroda in večjega dela arabskega sveta je zagotovitev takih mednarodnih garancij, ki bodo res porok za sosedstvo izraelskega in palestinskega, oziroma širše, arabskih narodov. Mednje prav gotovo ne moremo prišteti izraelskih predlogov o upravni ureditvi Cisjordanije, kakor so tudi neizvedljivi vsi načrti o «naravnem sožitju» dveh narodov, kar je njuna zgodovina že nesporno zanikala.

Ob važnosti ženevskega srečanja — udeleženci bodo morali nanizati in pregledati načine za vzpostavitev miroljubnega sosedstva na delu sveta, ki je že četrt stoletja žarišče svetovne napetosti — stopa določitev datuma v ozadje. Pred sklicanjem konference — Američani so baje že «določili» 17. december — mora prevladati zavest, da Ženeva ne sme odločati zgolj o vojaški pomiritvi na Bližnjem vzhodu, temveč mora nakazati možnosti in izdelati smernice za polnopravno življenje in rast vseh narodov, ki tam prebivajo. Le taka rešitev bo odstranila latentno nevarnost tega vojnega žarišča za svetovni mir.

BREDA PAHOR

ULTIMAT TERORISTOV ZAPADE DANES

Življenja Schleyerja in 90 talcev na nitki
Mrzlična dejavnost zahodnonemške vlade

Čeprav ni nobenih uradnih sporočil, kaže, da bo Bonn vendarle klonil zahtevam izsiljevalcev in osvobodil pripadnike RAF - Napetost v Dubaiu se stopnjuje

BONN — Medtem ko se na mednarodnem letališču v Dubaiu, kjer je že 24 ur ustavljen nemški boeing, napetost stopnjuje v nemočnem pričakovanju, ali bodo teroristi uresničili svojo grožnjo, je zahodnonemško glavno mesto Bonn prizorišče mrzlične diplomatske dejavnosti in posvetovanj na vseh ravneh. Vlada, «mali» in «veliki krizni štab» skušajo za vsako ceno najti izhod iz kočljivega položaja, ki bi rešil potnikom in posadki letala ter predsedniku zahodnonemške industrijske zveze Hansu Schleyerju življenje in obenem ne bi pomenil popuščanja teroristom. Kot je znano so slednji zagrozili, da bodo danes opoldne ubili predsednika nemških industrijcev, potnike in posadko, če ne bosta Bonn in Ankara osvobodila skupno trinajst teroristov in plačala 15 milijonov dolarjev odkupnine.

Vprašanje pa je, če je rešitev, kot si jo želi zahodnonemška vlada, sploh možna. Z razliko od komandosa, ki je ugrabil Schleyerja, niso, kot kaže, teroristi, ki so se polastili boeinga med poletom iz Mallorce v Frankfurt, pripravljeni na nikakršna pogajanja in zahtevajo kratko malo zadostitev svojih zahtev. Položaj pa se je še poslabšal, ko so popoldne zločinci, ki imajo v rokah predsednika zahodnonemških industrijcev, odločno zavrnili «zelo pomembno poročilo» zahodnonemške vlade, rekoč, da niso več pripravljeni na karkršnokoli pogajanje.

Spričo nastalega položaja ima kancler Schmidt možnost, da izbira le med dvema rešitvama: zavrniti zahteve teroristov, z vsemi predvidljivimi tragičnimi posledicami, ali pa kioniti izsiljevanju in osvoboditi osovražene pripadnike teroristične skupine RAF. In, kot kaže, se bo tehtnica prej ali slej nagnila na stran slednje rešitve. Odkar ni več v nevarnosti zgolj Schleyerjevo življenje, pač pa življenje stoterice ljudi, s katerimi se poprečen zahodnonemški državljan veliko lažje istoveti kot pa s predsednikom zveze industrijcev, le malokdo zagovarja politiko trde roke in trmoglavega zavračanja zahtev ugrabiteljev. Tako zahodnonemški listi kot tudi javno mnenje, ki še do pred nekaj dnevi niso dopuščali nikakršnega popuščanja izsiljevalcem, so se kot kaže opredelili sedaj za osvoboditev 11 pripadnikov organizacije RAF.

In najbrž, pa čeprav v zadnjem trenutku, se bo za tako rešitev odločila tudi vlada. Njeno pripravljenost na sporazumevanje z izsiljevalci dokazuje tudi dejstvo, da bi moral po njenem nalogu Schleyerjev sin Hans Eberhart izročiti teroristom zahtevano odkupnino 15 milijonov dolarjev. Izplačilo znatne vsote pa je spodletelo, ker se je predčasno razširila novica in na desetine časnikarjev, fotografov in televizijskih operaterjev se je zbralo v hali hotela, kjer bi se Hans Eberhart Schleyer moral srečati z očetovimi ugrabitelji. Po izjalovitvi sestanka, s katerim je zahodnonemška vlada skušala najbrž pridobiti tudi nekaj dragocenega časa, da bi poiskala morebitne izhode iz kočljivega položaja, je Bonn skušal navezati stike s teroristi preko ženevskega odvetnika Denisa Payota, poskus pa je, kot rečeno, spodletel.

Pod predsedstvom zveznega kanclerja Schmidta je «krizni štab» zasedal skoraj neprestano ves dan. O poteku sej in o morebitnih zaključkih ni bilo mogoče zvedeti ničesar, vladni glasnik Boelling pa je s tem v zvezi poudaril, da «vlada ne bo osvobodila teroristov, ne da bi prej poskusila poiskati druge rešitve».

Pritisku vsaj dela javnega mnenja na vlado, naj osvobodi pripadnike RAF (pritisk se je zagostril po dramatičnem pozivu boeingovega poveljnika Schmidtu «Ukrenite kaj. Vi ste naše zadnje upanje») se je pridružila tudi pobuda Schleyrjevega sina, ki se je obrnil na ustavno sodišče v Karlsruhu in zahteval, naj ukaže vladi osvoboditev teroristov in izplačilo odkupnine na osnovi 2. člena ustave, ki pravi, da «država ščiti pravico vsakogar do življenja». Sodni zbor se je sestal pod večer. V trenutku ko poročamo, še zaseda.

V odločnem nasprotju z mrzlično dejavnostjo v Bonnu, kjer je za vlado vsaka minuta dragocena, je stanje na letališču v Dubaiu, kjer v napetem pričakovanju ure ne minejo nikoli. Položaj je od petka zjutraj praktično nespremenjen in stiki med letališkimi oblastmi in teroristi zelo omejeni. Dubaiski obrambni minister si vztrajno prizadeva, da bi dosegel vsaj osvoboditev žena in otrok, vendar njegovo prigovarjanje in rotenje, pa tudi poskus, da bi «zabarantal»

Zahodnonemški kancler Schmidt

osvoboditev otrok za gorivo za letalo, se je izjalovil. Vodja teroristične skupine je bil glede teh zahtev kategoričen: od nadrejenih je dobil ukaz, naj ne osvobodi nikogar in zato tega ne bo storil.

Pod večer se je položaj nevarno zaostril, ko se je osebje letališča približalo boeingu, da bi priključilo električni generator, ki je bil nujno potreben za delovanje klimatizacije. Gusarji so trikrat ustrelili proti delavcem v opomin, na srečo pa niso zadeli nikogar. Napetost je nato delno popustila in ponoči je glasnik emirata napovedal, da bi v kratkem lahko dal pomembno sporočilo. Za kaj naj bi šlo, pa ni hotel povedati.

Turška vlada, ki je včeraj odklonila svoboditev dveh palestinskih teroristov, je medtem nekoliko spremenila svoje stališče: ravnala se bo po zgledu zahodnonemške. Medtem so prišli tudi odgovori držav, ki naj bi po zahtevah teroristov nudile zatočišče osvobojenim pajdašem: Vietnam in Južni Jemen sta odločno zavrnila zahtevo, Somalija, ki je sprva izjavila, da je pripravljena sprejeti skrajneže, vendar le «če je to potrebno iz humanitarnih razgolov», je pozno ponoči sporočila, da tega ne bo storila. (vt)

Ob robu evropske konference

Zaključen teden prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo

BEOGRAD — Teden italijansko - jugoslovanskega prijateljstva, ki so ga priredili v Beogradu v okviru vrste manifestacij kulturnega značaja ob odprtju konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, se je zaključil z nadvse pozitivnim obračunom, ki je zadovoljil organizatorje. Nalogo, da zastopa Italijo, so poverili deželi Furlaniji - Julijski krajini, ki je pripravila dva glasbena večera z nastopom folklornih skupin, zborov, pevcev in glasbenikov iz raznih krajev dežele, nato pa še razstavo deželnih likovnih umetnikov ter razstavo del karnijskega fotografa Edoarda Nogara.

Prvi glasbeni večer je bil v Osijeku ob navzočnosti krajevnih predstavnikov ter deželnega odbornika za kulturo Mizzaua in tržaškega podžupana Cesareja, drugi glasbeni večer in razstavi pa so priredili v Zemunu. Ob otvoritvi vseh treh kulturnih prireditev — glasbeni večer je oddajal tudi radio Beograd — je bil navzoč tudi italijanski veleposlanik v Jugoslaviji Cavalieri.

Obe razstavi si je ogledalo veliko število ljudi, prišle so tudi organizirane skupine iz posameznih šol. Na razstavi likovnih umetnikov so sodelovali Lojze Spacal, Giorgio Celiberti, Luciano Ceschia, Marcello Mascherini, Cesare Mocchiutti, Nino Perizi in Giuseppe Zigaina.

PO POLEMIKAH V KD IN PSI

Zaccagnini o neizbežnosti izvajanja dogovora «šestih»

Manjšim laičnim strankam se toži po levem centru

RIM — Polemika se med strankami zaostruje in dokazuje, da je pravi cilj nastalih sporov en sam: programski sporazum. Končno pa niti ni tajnost, da je oblika šesternega sporazuma malim laičnim strankam pretesna, vendar pa čudi agresivnost v zvezi z dogovorom, ki so ga kljub vsemu sprejele. Liberalec Bignardi je na primer očital vladi, da «operativno ni učinkovita» in da strelja kozle enega za drugim: odložitev volitev, prepoved združevanja pokojnine in mezde, odlaganje v nedogled zakona o pravični stanarini. Kaj torej hočejo liberalci? Namestnik tajnika PSI je v tem pogledu zelo jasen. Compasso trdi namreč, da je «edina alternativa» vlada med KD, PSI in laičnimi strankami.

Podobno govorijo socialdemokrati, kjer Preti opozarja vlado, naj se ne poslužuje «presenečenj», kot je bil primer pokojnin, posebno še zato, ker «nima večine v parlamentu». Glede volitev pa Preti pravi, da naj nihče ne pričakuje soglasja PSDI o problemu, ki so ga socialdemokrati že od vsega začetka odklonili.

Republikanci so nejevoljni zaradi pretiranega seganja po sistemu dekretov in manjših zakonov, ki pa kopičijo pristojnosti in obveze javnih uprav in torej deficit države.

Skratka, vsem se začenja levi center obujati v najlepših spominih in se jim po njem toži. Tudi liberalcem, ki so tedaj bili v opoziciji.

Zato pa jih je razočaral Zaccagnini, ki je v Milanu spregovoril na shodu delavcev KD. Poudaril je pozitivne aspekte šesternega dogovora, ker «je bil sklenjen zaradi družbene koristi in zato, ker druge izbire ni». Zaccagnini je še poudaril, da take izbire ni «ne okoli KD, ne proti KD».

Zaccagnini je ironično ocenil miselno telovadbo raznih političnih voditeljev, tudi znotraj demokrščanske stranke, ki bi radi poiskali nove rešitve: «Toliko smo o tem razpravljali, pa se še najde kdo, ki išče nove izhode.»

Če pa ima kdo pripravljeno rešitev, naj to odkrito pove, dokler pa take rešitve ni, bo treba lojalno izvajati dogovorjene ukrepe. Kajti samo tako, meni Zaccagnini, bo mogoče obiti nevarnost stalnega posvetovanja med strankami, kar vodi k oblikovanju «nove večine» (katere KD ne mara) ali celo pogojev za zgodovinski kompromis (kar KD odklanja).

Poziv Zaccagninija očitno velja v dve smeri. Prihodnji teden se sestane vsedržavni svet KD, prav tako pa centralni komite socialistične stranke, kjer bodo v ospredju vprašanja odnosov med strankami, ki so se nakopičila v zadnjih tednih. Jasno pa je, da bodo v ospredju tudi vprašanja notranjih odnosov, ki postajajo važni, glede na to, da bodo spomladi volitve. prihodnjo zimo pa volitve predsednika republike.

ČANDIDA CURZI

V OKVIRU PRAZNIKA OBČINE PIRAN IN POMEMBNIH JUBILEJEV

V Portorožu odkrili spomenik partizanskim pomorščakom

Dr. Boris Šnuderl poudaril nujnost demilitarizacije Sredozemskega morja in važnost osimskih sporazumov za vsestranski razvoj odnosov med Italijo in SFRJ, posebej še industrijske cone na Krasu in uveljavljanja pravic manjšin - Pobratenje med Piranom in Oglejem

PORTOROŽ — Piranska občina je včeraj slavila svoj občinski praznik, ki je bil tokrat posvečen tudi Titovim jubilejem, 30-letnici združitve Primorske z matično domovino, predvsem pa 35-letnici jugoslovanske vojne mornarice. Poleg številne množice domačinov in turistov so se svečanosti udeležili mnogi ugledni predstavniki družbenopolitičnega življenja SR Slovenije, med katerimi Sergej Kraigher, Mitja Ribičič, Ldija Šentjurc, Livij Jakomin, admirala v pokoju Josip Černi in Janez Tomšič, delegacije vojne mornarice, predstavniki pobratenih občin Visa in Ogleja, predstavniki obale in drugih primorskih regij, v velikem številu pa tudi preživeli partizani-pomorščaki in borci drugih enot NOB tudi iz zamejstva in hrvaške Istre.

V dopoldanskih urah je bila slavnostna seja piranske občinske skupščine, na kateri je o dosežkih povojnega razvoja občine govoril predsednik skupščine Ivan Bažec, podpisali so listino o pobratenju med Piranom in Oglejem, predstavniki JVM pa so izročili priznanje piranski občini.

Po tej svečanosti je bilo v Portorožu veliko ljudsko zborovanje z odkritjem spomenika partizanom - pomorščakom v letih 1941 - 1945. Po uvodnem pozdravu predsednika občinske skupščine, ki je poudaril pomen ustanovitve prvega mornariškega odreda pri IX. korpusu NOVJ ter dal priznanje 650 slovenskim partizanskim pomorščakom, je imel slavnostni govor podpredsednik zvezne gospodarske zbornice dr. Boris Šnuderl. Potem ko je obudil spomin na junaške čase narodnoosvobodilnega boja na kopnem in na morju in poudaril, da so si jugoslovanski narodi sami priborili pravico, da si v enakopravni skupnosti gradijo svojo socialistično ureditev, je govoril tudi o naporih Jugoslavije za mir in sodelovanje v svetu. V tej zvezi je opozoril na nujnost, da bi bilo Sredozemsk morje demilitarizirano področje, nato pa je prešel na obravnavo odnosov med Italijo in Jugoslavijo in poudaril pomen osimskih sporazumov za tesnejše sodelovanje med jadranskima sosedoma.

Med drugim je dejal, da so osimski sporazumi ustvarili izredno ugodno ozračje za razvoj dobrih sosedskih odnosov, njihovo izvajanje pa lahko še bolj pospeši medsebojne gospodarske, kulturne, tehnične in druge dejavnosti. Vse to bo po eni strani prispevalo k boljšemu razumevanju med našimi narodi in narodom Italije in zlasti k uveljavljanju pravic naše manjšine v Italiji, po drugi strani pa lahko komplementarnost gospodarstev in pestrost specifičnosti z ene in druge strani pripomore k dviganju življenjske ravni narodov naših držav. Naši skupni napori naj bi bili usmerjeni tudi k zaščiti čistoče našega skupnega morja, kar je tudi v dolgoročnem interesu obeh dežel. Poseben pomen ima tudi industrijska prosta cona na Krasu, ki se bo po našem pričakovanju razvila v gospodarski most med EGS, Italijo, Jugoslavijo in državami v razvoju.

Ni potrebno posebej poudarjati — je nadaljeval dr. Boris Šnuderl — da so osimski sporazumi plod našega trajnega pristopa k vsem mednarodnim problemom, saj le ta izhaja iz naše revolucije. Politika neuvrščenosti in svobodnega razvoja, ki ji je Jugoslavija od samega začetka pripadala in jo z vsemi svojimi močmi krepila v svetovnem merilu, sama po sebi zahteva miroljubno reševanje vseh mednarodnih problemov, lomljenje okovov tlačenih narodov, spoštovanje enakopravnosti neglede na velikost, moč, potencial v mednarodnih odnosih.

Na koncu je dr. Šnuderl govoril še o nadaljnem razvoju jugoslovanske trgovske mornarice in povedal, da se bo zvezni izvršni svet prizadeval ustvariti pogoje za uresničenje piranskega sporazuma, po katerem naj bi do leta 1980 zgradili 62 prekomorskih ladij z okrog 430.000 BRT.

Krasen spomenik partizanskim pomorščakom je nato odkril predsednik SZDL Slovenije Mitja Ribičič, prireditev pa se je zaključila s kulturnim programom, v katerem so sodelovali domači pevski zbori, recitatorji, godba JVM iz Pulja, Tržaški partizanski pevski zbor, člana SSG iz Trsta Mira Sardočeva in Stane Starešinič in drugi. Z zborovanja so poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu. (l. o.)

Ugrabila sta predmestni avtobus

Japonska policija onesposobila terorista

TOKIO — Poskus dveh japonskih teroristov, da bi z ugrabitvijo avtobusa izsilila osvoboditev zaprtih pajdašev se je izjalovil: posebej izurjen oddelek japonske policije je pod večer vdrl v avtobus in po kratkem, a srditem spopadu onesposobil terorista in osvobodil potnike. Med napadom je bil eden od teroristov ranjen.

Skrajneža, ki sta se polastila avtobusa v nekem predmestju Nagasakija, sta držala v šahu policijo trinajst ur.

Carterjeva poslanica Titu

BEOGRAD — Ameriški veleposlanik v Beogradu Eagleburger je včeraj izročil namestniku zveznega tajnika za zunanje zadeve Bernardiću posebno poslanico ameriškega predsednika Carterja jugoslovanskemu predsedniku Titu. Vsebine poslanice doslej niso objavili. Ameriško veleposlaništvo je samo pojasnilo, da gre za odgovor na Titovo poslanico, ki jo je Carterju izročil Edvard Kardelj med svojim nedavnim potovanjem v ZDA.

ZARADI POMOČI NEOFAŠISTU GIANNETTINIJU

Sodni postopek tudi proti SID?

CATANZARO — Catanzarsko državno pravdništvo, ki je v prejšnjih tednih zahtevalo izročitev aktov o zaslišanju bivšega ministrskega predsednika Rumorja za morebitno odprtje sodnega postopka zaradi lažnega pričevanja, je ugotovilo — kot poroča tiskovna agencija Italia — da obstajajo pogoji za sodni pregon vojaške obveščevalne službe — SID — ,ker je ta pomagala neofašističnemu časnikarju Giannettiniju, ki sedi na zatožni klopi na procesu zaradi atentatov iz leta 1969. To kažnivo dejanje naj bi SID zagrešil med potekom preiskave s strani milanskega sodstva na račun «informatorja» obveščevalne službe. Kot poroča omenjena tiskovna agencija, je catanzarsko državno pravdništvo baje že poslalo pristojnim sodnim oblastem akte, na osnovi katerih naj bi SID postavili na zatožno klop.

PO PISANJU NEKEGA FRANCOSKEGA LISTA

KPI ne odobrava politike KPF

PARIZ — Francoski časopis «Le nouvel observateur» v svoji zadnji številki objavlja komentar o nedavnih pogovorih med predstavniki KP Italije in Francije ter med drugim ugotavlja, da italijanski komunisti ne kažejo razumevanja do politike, ki jo vodi Marchais, še posebno v odnosih z Mitterrandovo socialistično stranko. Po pisanju lista se italijanski komunistični voditelji zavedajo, da Marchais očita socialistom to, kar bi lahko očital KPI. List dodaja, da je politika KPF v popolnem nasprotju z linijo KPI, ki se zavzema za sodelovanje ne samo s socialisti, ampak tudi z demokristjani. Zaradi tega — zaključuje «Le nouvel observateur» — bodo italijanski komunisti, če bodo primorani izreči sodbo o Marchaisovi politiki, kljub diplomatski previdnosti dali oceno, ki ne bo pozitivna.

RIM — V torek, 18. oktobra, bodo začeli krožiti prvi novi bankovci po 10.000 in 50.000 lir, ki bodo nekoliko manjši od sedanjih. Oba bankovca sta namreč visoka 70 milimetrov.

NAPOVEDAN «VRH» ŠESTIH STRANK O VOLILNEM SISTEMU

Kako bomo izvolili evropski parlament?

RIM — Strokovnjaki šestih strank programskega sporazuma se bodo sestali prve dni prihodnjega tedna in preverili vladni zakonski osnutek o sistemu izvolitve 81 poslancev, ki bodo zastopali Italijo v «evropskem parlamentu». Volitve v evropski parlament bi morale biti načelno prihodnjo pomlad, vendar so doslej določili sistem izvolitve poslancev le Francozi, čeprav veljajo za tiste, ki najbolj skeptično sledijo procesu evropskega združevanja.

Čemu je sploh potreben ta «vrh» šestih strank? Vlada je že dvakrat odložila sklep o tem problemu, ker je naletela predvsem pri manjših strankah na ostre reakcije nanj. Vladni osnutek je namreč tradicionalni italijanski proporčni sistem z izkoriščanjem «ostankov» zamenjal z drugim sistemom, znanim pod imenom «D'Hont», poleg tega pa je Italijo razdelil v tri velika volilna okrožja (Sever, Srednja Italija, Jug.). Na osnovi tega zakona bi manjše stranke, ki so tradicionalno iz združevanja svojih raztresenih ostankov prejele enega ali dva predstavnika, enostavno izginile iz italijanskega zastopstva v Strasburgu. Po prvih računih bi, naprimer, socialdemokrati imeli le enega poslanca, liberalci in demoproletarci pa nobenega. Ostale stranke bi prav tako s svojim zastopstvom ne odražale v celoti razmerja sil med volilci. Zato je bilo prejšnje dni slišati več kritik s strani liberalcev, socialdemokratov, republikancev in socialistov. Kritikam so se pridružili tudi komunisti, ki so — kot je poudaril njihov predstavnik v evropskem parlamentu, Carlo Galluzzi — «tudi pripravljeni se odreči enemu ali dvema poslancema, le da zagotovijo prav vsem pravico do proporcionalnega zastopstva».

V imenu demokristjanov je nato spregovoril podtajnik Darida, ki je poudaril, da je samo po sebi umevno, da bo zakon o evropskih volitvah sprejet samo, če se bodo stranke programskega sporazuma o njem izrekle pozitivno. KD je zato pripravljena spoštovati «ustavna načela» in sprejeti predloge drugih strank. Kako si pa predstavlja spremembo volilnega sistema ni povedal.

Galluzzi (KPI) je medtem pojasnil, da se bodo komunisti na «vrhu» šestih strank zavzeli za «čisti proporcionalni sistem» z izkoriščanjem ostankov in pogojem določenega številčnega kvocienta. Skratka, zagovarjali bodo sistem, ki je v veljavi za izvolitev rimskega parlamenta. Edina razlika naj bi bila samo v številu izvoljenih, ki je v tem primeru znatno manjše. (st. s.)

Včeraj odkriti spomenik partizanskim pomorščakom v Portorožu — delo kiparja Janeza Lenassija

Z ZAHTEVO PO GLOBALNI ZAŠČITI SLOVENSKE MANJŠINE

Delegacija pokrajine v torek in sredo v Rimu

Sestala se bo s predsednikom poslanske zbornice Ingraom, s predstavniki strank ustavnega loka in verjetno tudi s predstavnikom vlade

V torek bo odpotovala v Rim delegacija tržaškega pokrajinskega sveta, ki jo bodo sestavljali predsednik Ghersi, odbornik Markovic ter svetovalci ustavnega loka Locchi (KD), Iskra (KPI), Volk (PSI), Brezigar (SSk), Devescovi (PSDI) in Foscarini (PRI). Delegaciji je pokrajinski svet na seji 22. septembra poveril mandat, naj posreduje pri vladi, pri predsednikih obeh vej parlamenta in pri parlamentarnih skupinah strank ustavnega loka ter naj jih seznani z zahtevo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji po odobritvi zakona za globalno zaščito Slovencev.

Na prošnjo za sestanek je prvi odgovoril predsednik poslanske zbornice Ingrao, ki bo sprejel delegacijo v torek, 18. t.m., ob 10. uri. V teku so še razgovori za določitev ure in dneva, ko bo sprejel delegacijo predstavnik vlade, medtem ko so predstavniki krajevnih vodstev strank ustavnega loka v stiku z vodstvi parlamentarnih skupin za določitev urnika sestankov med delegacijo tržaškega pokrajinskega sveta in predstavniki parlamentarnih skupin KD, KPI, PSI, PRI, PSDI in PLI. Delegacija bo predvidoma ostala v Rimu dva dni.

Zaskrbljujoče demografsko stanje v našem mestu

Demografski problemi tržaške pokrajine so bili že večkrat predmet razprav. Stanje pa se v zadnjem času ni izboljšalo, saj je v naši pokrajini vsako leto manj prirastka, indeks rojstev pa je med najnižjimi v Italiji. V tržaški občini je že 71.851 oseb, ki so stare nad 60 let, upokojencev pa je nad 90 tisoč. K staranju mesta pa v dobri meri pripomore tudi bel mladine, predvsem z akademsko izobrazbo, ki v našem mestu ne dobi ustrezne zaposlitve.

Zopet izgredi neofašistov

Tudi včeraj je prišlo v Trstu do izgredov zaradi prepovedi shoda fašističnega prvaka Almiranteja. Maloštevilna skupinica mladih fašistov je v sprevodu obšla nekatere mestne ulice in skandirala običajna gesla ter žaljivke na račun notranjega ministra in tržaškega župana. Pri Portici di Chiozza je prišlo do lažjega spopada s skrajnimi levičarji, vendar pa je takoj posegla policija in pomirila duhove. Pri tem pa so agenti aretirali 19-letnega simpatizerja neofašistične skupine «Fronte della Gioventù» Antonia Camarco zaradi upiranja in žalitve javnega funkcionarja ter zaradi posesti orožja (imel je železno palico) in 22-letnega levičarja Walterja Verbanaza, ki je baje z zakrinkanim obrazom s fračo streljal svinčenke. Oba so že prepeljali v koronejske zapore. Na kvesturo so pospremili še dve osebi, ki pa so ju po zaslišanju odslovili.

● **Danes od 14. do 16.30** bodo v Škednju spremembe v prometu zaradi kolesarske tekme. Prepovedan bo promet in parkiranje v sledečih ulicah: Škedenjska ulica na odseku od Ul. Baiamonti do Ul. dei Giardini, Ul. dei Giardini na odseku od Škedenjske ulice do hišne številke 59/1, Ul. Pitacco in Ul. Soncini.

JADRANSKI KOLEDAR 1978 IN KNJIŽNA ZBIRKA

VSE O GOBAH
priročni vodnik
KRVAVO POSOČJE
kronika vojnih dogodkov
VILLETTE
svetovni roman
SELIVCI
domača zbirka pesmi

Prednaročniška cena 8.500 lir
Polna cena 12.000 lir

NAROČILA IN PREDPLAČILA

Preko poštne položnice z nakazilom 8.500 lir na tekoči račun 11/5374 za Založništvo tržaškega tiska, Montecchi 6, 34137 TRST — z navedbo: za Jadranski koledar in točnim naslovom naročnika.

Osebno na upravi ZTT, Ul. Montecchi 6, soba 18, TRST.

V Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, TRST.

Na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24 Maggio 1, GORICA.

SAMO DO 31. OKTOBRA POPUST 3.500 LIR PRI PREDNAROČILU

KDAJ BO POSTALA SAMOSTOJNA?

Slovenska poklicna šola še vedno zapostavljena

Velik porast vpisov - Kaj je ukrenila občina?

Na slovenski poklicni šoli za industrijo in obrt je v letošnjem šolskem letu vpisanih skupno 81 dijakov, in sicer 21 na tečaju orodne mehanike, 40 na tečaju za popravljalce radijskih in televizijskih aparatov in 20 dijakov na tečaju za kemijske operaterje. V prvi razred prvega tečaja se je letos vpisalo 10 dijakov, v prvi razred drugega tečaja 21 dijakov, v prvi razred tečaja za kemijske operaterje pa 13 dijakov.

Zelo je zanimiva naslednja razpredelnica, ki kaže stalno naraščanje vpisov v to šolo od vsega začetka njenega delovanja.

Šolsko leto	Vpisanih
1970 - 71	5
1971 - 72	20
1972 - 73	36
1973 - 74	44
1974 - 75	46
1975 - 76	58
1976 - 77	68
1977 - 78	81

Tak porast v osmih letih od začeka delovanja jasno dokazuje zanimanje naše mladine za tako vrsto šole, za strokovno izobraževanje in pripravo v poklic. Pri tem pa ne moremo mimo ugotovitve, da bi bilo število vpisanih dijakov še večje, če bi bila šola zadostno opremljena in bi imela primerne, svoje prostore ter bi bila samostojna s svojim ravnateljstvom. Žal pa moramo ugotoviti, da tega še ni, kljub obljubam občinske uprave in pristojnih šolskih oblasti. Kakor da bi bilo nekaj zakleto, nič se ne premakne. Ta naša šola, ki smo jo pred leti dobili na podlagi tako imenovane reciprocitete, je najbolj zapostavljena, saj formalno ni bila še ustanovljena in je še vedno dodeljena italijanski strokovni šoli «L. Galvani». Razmere v katerih deluje, pa so nedopustne.

Radi bi vedeli, kaj misli o tej zadevi odbornica Luciana Benni. V arhivu hranimo njen odgovor z dne 2. 4. 1974 na članek pod naslovom «Vox clamantis za strokovno šolo», ki smo ga objavili v Primorskem dnevniku dne 9. 3. 1974. Tedaj je odbornica Luciana Benni, kot nam je sporočil odbornik Abate, odgovorila, da bo občinska uprava spet predložila prošnjo za ustanovitev avtonomnega strokovnega zavoda s slovenskim učnim jezikom, kakor hitro bo objavljena odredba, ki jo vsako leto objavi ministrstvo za šolstvo glede predpisov za ustanavljanje srednjih šol.

Kdaj je občinska uprava spet predlagala zadevno prošnjo in kaj je odgovorilo ministrstvo za javno vzgojo? Ali nas bodo še vlekli za nos? Vsi dosedanji protesti niso nič zalegli, skrajni čas pa je, da se krivica popravi. Zavračamo vsako opravičilo in morebitno sklicevanje na napovedano reformo višjih srednjih šol. Prav v pričakovanju te reforme še bolj poudarjamo zahtevo po ustanovitvi samostojnega strokovnega zavoda s slovenskim učnim jezikom.

Na sedežu SPZ v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadstropje, razstavlja skupina tržaških fotoamaterjev. Razstava je odprta ob delavnikih od 16. do 19. ure.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
Sezona 1977/78
OTVORITVENA PREDSTAVA
OTON ŽUPANČIČ
VERONIKA DESENIŠKA
tragedija v dveh delih
(pet dejanj)
Ob stoletnici pesnikovega rojstva
Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: MIJA JARČEVA
Glasba: MOJMIR SEPE
Režija: JOŽE BABIČ
Danes, 16. t.m. ob 16.00
abonma red C — prva nedelja po premieri

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE
sklicuje jutri, 17. t.m., ob 18. uri v Ul. Filzi 8, **odborovo sejo.**
Dnevni red:
1. Bivši vrtci ONAIRC
2. Šolski okraj
3. Občni zbor
VABLJENI VSI ČLANI!

SLOVENSKI KLUB
priredi
v torek, 18. t.m. ob 20.30
OBČNI ZBOR
v novih prostorih Slovenske prosvetne zveze V Ul. sv. Frančiška 20.
Člani in prijatelji vljudno vabljeni!

GLASBENA MATICA - TRST
KONCERTNI ABONMA
Sezona 1977/78 — Kulturni dom v Trstu
29. 10. 1977: **MLADINSKI PEVSKI ZBOR** iz Maribora, dirigent Branko Rajšter — 9. 11. 1977: **IGOR OZIM** - violina, **MARJAN LIPOVŠEK** - klavir — 2. 12. 1977: **ŠTUDENTSKI OKTET APZ «TONE TOMŠIČ»** iz Ljubljane — 20. 12. 1977: **SIMFONIČNI ORKESTER RADIOTELEVIZIJE LJUBLJANA,** dirigent Samo Hubad, solist Aleksander Vodopivec - klavir — 14. 1. 1978: **ORKESTER «I FILARMONICI»** iz Bologne, dirigent Angelo Ephrikian — 14. 2. 1978: **KLAVIRSKI DUO DEKLEVA** — 4. 3. 1978: B. Smetana: Prodana nevesta - opera v 3. dejanjih. **SOLISTI, ZBOR IN ORKESTER LJUBLJANSKE OPERE,** dirigent Ciril Cvetko — 18. 3. 1978: **ORKESTER GLASBENE MATICE,** dirigent Oskar Kjuder, solista Črtomir Šiškovič - violina in Gorjan Košuta - viola — 21. 4. 1978: **PEVSKI ZBOR «JOŽA VLAHOVIČ»** iz Zagreba, dirigent Emil Cossetto.
CENE ABONMAJEV

Parter redni	15.000 lir	Balkon redni	10.000 lir
Parter znižani	12.000 lir	Balkon znižani	8.000 lir

Mladinski in invalidski — parter 8.000 lir
Mladinski in invalidski — balkon 4.000 lir
Vpis in dvig abonmajev v pisarni Glasbene matice, Ulica R. Manna 29 - tel. 418-605 od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

V TOREK ODPRTA JAVNA SKUPŠČINA V OBRATU

Ohraniti je treba delovna mesta v škedenjski livarni Italsider

Krajevne uprave in politične ter sindikalne sile so dolžne vpreči vse napore, da preprečijo krizo

Tržaško sindikalno prizorišče spet označuje vrsta perečih vprašanj, na katera bo moralo delavsko gibanje in z njim vsa tržaška demokratična javnost odgovoriti z jasnostjo in odločnostjo. Predvsem gre za bojazen pred naraščanjem brezposelnosti, ki postaja iz dneva v dan večja. Najglasnejši je v tem pogledu delavski svet škedenjske livarne Italsider, ki opozarja na nevarnost, da utegne tudi ta obrat zajeti kriza, čeprav predstavlja zaenkrat še zmerom jamstvo za gospodarstvo našega mesta. Glavno ravnateljstvo podjetja je namreč izjavilo, da bo postavilo v dopolnilno blagajno 6.000 uslužbencev in to bi se najbrž delno odražalo tudi v škedenjskem obratu, ki zaposluje 1850 uslužbencev. Delavski svet obrata ob tem pripominja, da se že dolge mesece bori za ohranitev delovnih mest ter za sanacijo tega pomembnega kovinarskega sektorja z izdelavo ustreznega vsedržavnega livarskega načrta.

Položaj je zelo resen, menijo delavci livarne, in tega se mora zavedati vsa tržaška javnost, predvsem pa oblasti. V livarni bo zato v torek, 18. oktobra, odprta skupščina, na katero so vabljeni predstavniki oblasti, krajevnih uprav in političnih ter sindikalnih sil.

O hudi nevarnosti dopolnilne blagajne za uslužbence podjetja Italsider se je govorilo tudi med včerajšnjo skupščino predstavnikov Združenja jadranskih pristanišč v Benetkah, ki ji je predsedoval tržaški župan Spaccini. Tržaški odbornik Abate je namreč na tej skupščini predložil resolucijo o pobudah za premostitev težav na področju livarstva.

Na postopno zmanjševanje proizvodne dejavnosti opozarjajo tudi delavski sveti raznih kovinarskih obratov v industrijski coni. Kovinarska sindikalna zveza FLM je v posebnem tiskovnem poročilu napovedala 10 ur stavke, ki jo bodo v različnjeni obliki izvedli v oktobru. S tem hočejo kovinarji izraziti popolno nezadovoljstvo nad potekom pogajanj s predstavniki Združenja industrijcev glede znanih predlogov o ustanavljanju konzorcijev med podjetji. Industrijci dokazujejo namreč precejšnjo brezbrižnost do teh predlogov, kar seveda gre na škodo zaposlitvene ravni in samega gospodarstva našega mesta.

Glede dogajanja na sindikalnem področju naj omenimo še to, da so se v teh dneh sestali na enotnem srečanju sindikalni predstavniki pristaniščnikov iz vse dežele ter se seznanili s platformo zahtev za obnovo delovne pogodbe. O tem se bodo v prihodnjih dneh izrekli posamezni delavski sveti in skupščine.

Podtajnik Tambroni obišče mejne carinarnice

V torek, 18. oktobra, bosta obiskala našo deželo podtajnik na ministrstvu za finance Tambroni in glavni ravnatelj carine Del Gizzo. Dopoldne se bosta Tambroni in Del Gizzo sestala s predsednikom deželnega odbora Comellijem, s predstavniki tukajšnje carinarnice in tržaške pristaniške ustanove, popoldne pa si bosta ogledala carinarnice v Trbižu, pri Kokovem in v Pontebi. Obisk se bo zaključil s sestankom s predstavniki mejnih carinarnic v Trbižu.

Študijska srečanja za otroške vrtnarice

S pričetkom novega šolskega leta so se začela tudi za otroške vrtnarice študijska srečanja in medsebojne diskusije, ki jih že tri leta organizira pedagoška fakulteta v Trstu.

Ob priliki prvega srečanja so osvetlili podatke, ki so prišli na dan, potem ko so otroške vrtnarice same izpolnile anketne liste med prejšnjim šolskim letom. Ti podatki zadevajo pedagoške, didaktične in organizacijske vidike tržaških otroških vrtcev.

Na sestanku so tudi določili načrt delovanja za tekoče šolsko leto, v katerem mora priti do zlitja teoretičnih in praktičnih načel. Ustanovili so tudi specifične delovne skupine, ki bodo skrbele za novo eksperimentiranje, oziroma za uvajanje novosti v otroških vrtcih.

Tudi občinska uprava bo delovanje odločno podprla, saj se zaveda, da le s kulturno rastjo otroških vrtnaric bodo otroci prišli do tistih osnov, ki jim bodo brez dvoma koristile v življenju.

● **Na velesejemskem razstavišču** bo od 20. do 24. oktobra razstava «AV TEC 77», na kateri bodo prikazali najsodobnejše tehnologije barvanja in oblog ter sorodnih materialov. Poleg ogleda vzorcev bodo lahko obrtniki, ki se bavijo s pleskarstvom in sorodnimi dejavnostmi, prisostvovali praktičnim predavanjem o barvanju lesa in železa ter o zidnih oblogah.

Tudi sinoči poln Kulturni dom za «Veroniko Deseniško»

Župančičeva tragedija «Veronika Deseniška» v izvedbi Stalnega slovenskega gledališča je tudi na sinočnji prvi ponovitvi privabila v dvorano Kulturnega doma veliko število ljubiteljev gledališke umetnosti, dokaz, da se je glas o visoki umetniški ravni uprizoritve kaj hitro razširil med občinstvom.

Ne dogaja se namreč tako pogosto, da bi neka predstava bila deležna toliko soglasnih priznanj, kot jih je bila prav «Veronika Deseniška». Priznanj so bili deležni tako režiser Jože Babič kot scenograf Vladimir Rijavec za domiselno scensko rešitev v zavesami, kostumistka Mija Jarčeva za stilno čista oblačila, pa Mojmir Sepe za glasbo, ki je vsebinsko dopolnjevala atmosfero odvijajoče se tragedije.

Še posebej pa so bili priznanj deležni igralci in tokrat kar vsi brez izjeme, od tistih, ki so nosili največje breme igre kot so Miranda Caharija, Lidija Kozlovič, Jožko Lukež spet v svoji vrhunski formi, mladi Aleš Valič, do Antona Petjeta, Rada Nakrsta in vseh ostalih, ki so z veliko ubranostjo bistveno prispevali k celotnemu uspehu predstave. Med prvimi je igralcem in vsem tvorcem predstave čestital ugledni gost iz Ljubljane, predsednik skupščine SR Slovenije dr. Marjan Brecelj, prav tako pa tudi ravnatelj Drame SNG Polde Bibič, ravnatelj Teatra Stabile dr. Botteri, generalni konzul SFRJ Ivan Renko, predstavniki drugih slovenskih gledališč in vidni kulturni delavci iz matične Slovenije, ki so prihiteli za to priložnost v Trst, saj pomeni «Veronika Deseniška» na našem odru dejanski uvod v proslave 100-letnice rojstva avtorja drame Otona Župančiča.

Čez tri gore, čez tri dole...

V Kulturnem domu v nedeljo, 6. novembra, ob 16.30.

Številna udeležba na glasbenem natečaju «Città di Trieste»

Na letošnji 24. glasbeni natečaj «Città di Trieste» so poslali nad 130 partitur glasbenih ustvarjalcev iz vsega sveta, ki jih bo od 17. oktobra pregledovala mednarodna režija. Predseduje ji dirigent Vito Levi, drugi člani pa so dirigenti Luciano Chailly (Italija), Fridolin Dallinger (Avstrija), Antiochos Evangelatos (Grčija), Wolfgang Fortner (Nemčija), Luigi Andrea Gigante (Italija) in Paraschkev Hadgiev (Bolgarija) ter tajnik dr. Andrea Gigante.

Imena zmagovalcev bodo napovedali na svečanosti, ki bo v prostorih tržaške občine 24. oktobra.

PONOVNO RAZOČARANJE ZA OPENSKE STARŠE

NEDOPUSTNO IZMIKANJE OBČINSKE ODBORNICE

Kdaj se bo občina začela resno soočati s stvarnostjo otroških vrtcev na Opčinah?

Je tržaški občinski odbor sploh pripravljen soočiti se s stvarnostjo otroških vrtcev na Opčinah in začeti z reševanjem tega kočljivega vprašanja, s čimer že predolgo odlaša? Vprašanje je tem bolj umestno po včerajšnjem dogodku na tržaški občini, ko odbornica za šolstvo Bennijeva z izgovorom ni hotela sprejeti delegacije openskih staršev, ki so ji hoteli predočiti težavni položaj in zahtevati izpolnitev sprejetih obvez o odprtju tretje slovenske sekcije v sklopu občinskih otroških vrtcev.

O tretji slovenski sekciji otroškega vrtca na Opčinah se razpravlja že dolgo časa. Problem, kot vsako vprašanje, ki ga pristojni krogi nočejo rešiti, pa postaja vse bolj pereč in kočljiv. Letos je z razpustitvijo ustanove ONAIRC in s prehodom otroških vrtcev pod državno upravo vprašanje tretje sekcije postalo še bolj žgoče. Ker je po predpisih za državne vrtce število otrok v vsaki sekciji omejeno na 30, kar trinajst od skupno 73 vpisanih otrok ne bo moglo obiskovati vrtca z vsemi posledicami, ki jih to ima za družine, v katerih sta oba zakonca v službi, če se hočemo omejiti le na to plat vprašanja. Openski starši se že dolgo let zavzemajo za odprtje tretje sekcije in vse je kazalo, da bodo letos v teku šolskega leta končno dosegli cilj, ker je med drugim občinski odbor odobril ustrezni odlok.

Zakaj občina torej še ni začela z delom za usposobitev prostorov za tretjo slovensko sekcijo v poslopju v Vili Carsia, kjer je že italijanski vrtec? Odbornica Bennijeva na to in na druga vprašanja ni odgovorila, ker se je dobesedno izognila delegaciji openskih staršev, čeprav so zagotovili, da se bo z njimi sestala ob 10. uri dopoldne. Tudi če za trenutek prezremo nedopustno odlašanje z ustanovitvijo tretje sekcije, zaradi česar je iz leta v leto več otrok prikrajšanih za pravico obiskovanja otroškega vrtca, se odpira vprašanje odnosa javnega upravitelja do občanov.

JUTRI ZAPADE ROK ZA PRIJAVO NA REVIJO «IZLOŽBE - GLEDALIŠČE»

Jutri zapade rok za prijavo na revijo «Izložbe-gledališče 1977», ki jo organizirata Združenje trgovcev iz Trsta in Teatro Stabile.

Trgovci, ki bi jih zanimalo sodelovati na pomembni iniciativi, naj se stavijo v stik s tiskovnim uradom Teatra Stabile ali z Združenjem trgovcev.

Že v torek si bo izložbe ogledala posebna žirija.

V zaporu prekupčevalec z ukradenimi «jeansi»

Agenti letečega oddelka tržaške kvesture so v petek aretirali 33-letnega Adriana Scaramella iz Adrie pri Rovigu in ga prijavili sodišču zaradi prekupčevanja z ukradenim blagom. Scaramello je prišel v petek dopoldne v Trst in hotel prodati nekemu trgovcu na debelo 1.350 parov hlač «jeans» znamk iron, carter in dribbling po zelo nizki ceni. Trgovcu se je blago zdelo sumljivo in je o tem obvestil policijo, ki je dejansko ugotovila, da so dva dni prej neznanci v tovarni v Castagnagu pri Veroni ukradli 1.500 parov hlač istih treh znamk v skupni vrednosti od 8 do 10 milijonov lir. Medtem pa je Scaramello že izginil. Po naključju pa ga je načelnik letečega oddelka dr Petrosino v večernih urah prepoznal na Trgu Libertà in ga aretiral. V teku je dodatna preiskava, da se ugotovi, kdo je okradel majhno tovarno pri Veroni.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE TRST
PONOVITVE «VERONIKE DESENIŠKE»
danes, 16. t.m., ob 16. uri za abonma red C — prva nedelja po premieri;
iz tehničnih razlogov je predstava v sredo, 19. t.m., za mladinski abonma red D odložena na sredo, 26. t.m.;
v soboto, 22. t.m., ob 20.30 za abonma red F — sindikalni;
v nedeljo, 23. t.m., ob 16. uri za abonma red G — popoldanska predstava na dan praznika.

POLITEAMA ROSSETTI
Danes ob 16. uri izven abonmaja: Garinei in Giovannini: «Anche i banchieri hanno un'anima». Komedija. Glasbena spremljava Terzoli in Vaime. Nastopajo Gino Bramieri, Paola Tedesco in V. Valeri. Za abonente 20 odst. popusta. Vstopnice pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
V gledališču Verdi so začeli z vajami za predstavitev opere Turandot, s katero bodo odprli operno sezono 1977/78. Pri gledališki blagajni sprejemajo naročila abonmajev z izročitvijo izkaznic trenutno le za red A. Blagajna bo odprta tudi danes zjutraj.

Kino

Ariston 15.30 «Ode a Billy Joe». Režija Max Baer. Roby Benson, Glinys O'Connor. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Mignon 14.30 «Dudino, il super maggiolino». Walt Disney.
Nazionale 16.00 «Una spirale di nebbia». M. Berti, C. Gaipa, E. Giorgi, M. Porel, S. Santaflores. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Porci con le ali». Cristiana Mancinelli, Franco Bianchi. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Excelsior 16.00—22.15 «Esorcista II: L'eretico». Linda Blair, Richard Burton. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Fenice 16.00 «Sette note in nero». Jennifer O'Neil, Gabriele Ferzetti. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «Colpo secco». J. Newman. Barvni film.
Ritz 15.30 «La croce di ferro». James Mason, Senta Berger, J. Coburn, M. Schell. Prepovedan mladini 14. letom.
Filodrammatico 15.00 «Greta, la donna bestia». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Cristallo 15.00 «Paperino e C. in vavanza». Walt Disney. Sledi dokumentarni film «Il levriero picchiatello».
Aurora 15.30 «Più forte ragazzi». Bud Spencer, Terrence Hill. Barvni film.
Capitol 15.30 «Rocky». Silvester Stallone. Barvni film.
Moderno 15.30 «Rocky». Silvester Stallone. Barvni film.
Kirk Morris, Liana Orfei.
Ideale 15.00 «Ercole sfida Sansone».
Impero 15.00—22.00 «I magnifici sette» Yul Brynner, Steve Mc Queen, C. Bronson, Eli Wallach. Barvni film.
Vittorio Veneto 14.45 «California». Giuliano Gemma, Miguel Bosè, William Berger, Raymond Harmstorf.
Astra 15.00 «L'altra metà del cielo». Monica Vitti, Adriano Celentano.
Radio 15.00 «E' nata una stella». Barbara Streisand. Barvni film.
Volta (Milje) 15.00 «Bluf — Storia di truffe e di imbroglioni». Anthony Quinn, Adriano Celentano.

Šolske vesti

Državni trgovski tehnični zavod «Žiga Zois» v Trstu obvešča, da bo danes, 16. oktobra občni zbor združenja staršev v šolskih prostorih ob 9.30 v prvem in ob 10. uri v drugem sklicanju.

Združenje staršev dijakov državnega učiteljišča «A.M. Slomšek» vabi člane na občni zbor, ki bo jutri ob 17. uri v šolskih prostorih.

ZDRUŽENJE STARŠEV ŠOLE K. ŠIROK iz Ul. Donadoni, v sodelovanju s **SPDT** javlja, da se začne telovadba za otroke osnovne šole in otroškega vrtca v sredo, 19. t.m., v šolski telovadnici, ob 15.45 (za otroški vrtec in I., II. in III. razred osnovne šole) in ob 16.45 za starejše otroke. Tečaj vodi prof. I. FURLANIČ, ki bo nudil vsa pojasnila na mestu.

Razna obvestila

Združenje staršev osnovne šole Oton Župančič pri Sv. Ivanu želi zbrati fotografije vseh bivših učencev te šole. Zato prosi bivše učence osnovne šole pri Sv. Ivanu, da bi posodili fotografijo svojega 5. razreda. Združenje staršev prosi, da bi fotografijo z imenom in naslovom lastnika ter navedbo šolskega leta (od 1945 dalje), v katerem je bila slika posneta, izročili tajništvu didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Ivanu, 5.

Izleti

PD Rdeča zvezda - Salež priredi v nedeljo, 23. oktobra, društveni izlet z ogledom Novega mesta, Kostanjevice in čudovitega Otočca. Vpisovanje do vključno 16. t.m., pri društvenih odbornikih: Bojana Furlan (Salež), Jožko Milič (Zgonik), Claudio Trobec (Gabrovec), Neva Milič (Repnič) in Anica Kralj (Briščiki). Na osebo 10.000 lir s kosilom. Odhod ob 6.30 iz Samatorce.

Združene Union prireja v nedeljo, 23. t.m., sprehod po Brdih (pokušnja vin). Informacije in prijave pri združenju Union v Ul. Valdirivo 30, tel. 64459, vsak dan razen srede od 17. do 19.30.

Sekcija PCI-KPI občine Doline iz reka globoko sožalje družini ob izgubi tovariša

JOSIPA VALENTIČA

Za vedno nas je zapustil naš drag

Josip Valentič

Pogreb bo v torek iz Magdalene na ricmanjsko pokopališče. Uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Svojci

Domjo, 16. oktobra 1977

Ob tretji obletnici smrti dragega

Vinka Kalca

se ga spominjajo

svojci

Dne 15. t.m. je preminil naš dragi

IVAN ČESNIK

Pogreb bo jutri, 17. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo: žena Marija, hčerka Mimi, sin Ivan z ženo Marijo, vnukinji Nevenka in Tanja z družinama, sestri Mima in Poldi ter drugi sorodniki

Trst, Pivka, 16. oktobra 1977

ZAHVALA

Vsem, ki so nam na kakršenkoli način izrazili sožalje ob smrti

ANTONIJE PERIČ vd. KRAVANJA

se najtopleje zahvaljujemo.

Sin Atilio in drugi sorodniki

Sesljan, 16. oktobra 1977

ZARADI OKVARE NA VODOVODNI NAPELJAVI

VODA PREPLAVILA ODSEK UL. MAZZINI

Okvaro je opazil nočni čuvaj, ki je stražil pred bližnjo banko

Včeraj ponoči je zaradi okvare na vodovodni napeljavi voda preplavila cestišče na križišču med Ul. Mazzini in Ul. Cassa di Risparmio ter nekatere prostore bližnje podružnice «Banca Antoniana». Okvaro je prvi opazil nočni čuvaj Alfredo Pennetta, ki je stražil pred banko. Nenadoma je zaslišal šumenje, takoj nato pa je popokal asfalt in skozi razpoke je začela dreti voda pomešana s peskom. Pesek je zamašil odtočne kanale in v nekaj minutah je voda preplavila cestišče. Čuvaj je medtem že obvestil gasilce, ki so pridrveli na kraj, takoj za njimi pa je prihitela dežurna skupina podjetja ACEGA, ki je izključila dobavo vode za vse področje. Obvestili so tudi ravnatelja podružnice «Banca Antoniana», ki je ugotovil, da je voda preplavila le nekatere pritlične prostore in da je škoda omejena. Kljub temu pa so morali gasilci delati dve uri, preden so izčrpali vodo iz banke.

Včeraj dopoldne so tehniki podjetja ACEGA že pričeli s popravili. Ugotovili so, da je počila 25-milimetrska železna vodovodna cev, ki jo bodo že v prihodnjih dneh zamenjali. Popolnoma je uničen tudi del cestišča. Dokler ne bodo končali s popravili, bo odsek Ul. Mazzini od Ul. Roma do nabrežja in del Ul. Cassa di Risparmio zaprt za promet. Zaradi popravil so prebivalci poslopij v Ul. Mazzini z liho številko od št. 5 do št. 13 brez vode, vendar v vseh poslopjih deluje zasilna vodovodna pipa v veži.

Z VČERAJŠNJE SEJE V HOTELU ENALC

DEŽELNI ODBOR KD POTRDIL STALIŠČA KREPITVE ENOTNOSTI

Tajnik Coloni v svojem poročilu potrdil obveze stranke za uresničevanje osimskih sporazumov

V hotelu ENALC se je včeraj sestal deželni odbor KD, ki je v glavnem potrdil že znana stališča stranke do važnejših problemov, s katerimi se danes ukvarja deželna skupnost Furlanije - Julijske krajine. Stališča stranke je v uvodnem poročilu izčrpno obdelal deželni tajnik Coloni, ki se je v prvi vrsti dotaknil problema obnove in preporoda krajev, ki jih je prizadel lanski potres. Ob tem je potrdil znane obveze stranke, posebej pa je poudaril pomen vsedržavnega zakona 546, ki predvideva nad 3.000 milijard lir za gradnjo pomembnih infrastruktur, kar naj bi predstavljalo dejanski preporod Furlanije.

Kar zadeva osimski sporazum je deželni tajnik sicer izrazil solidarnost istrskemu ljudstvu, obenem pa poudaril, da se bo stranka zavzemala za uresničitev tega sporazuma, čeprav je treba pri tem upoštevati določeno postopnost, saj si ni mogoče predstavljati integracije območja Jadran - Donava od danes do jutri. Ob tem je Coloni izrazil tudi željo po premostitvi hudih polemik, ki so označevale fazo ratifikacije sporazumov, obenem pa je dejal, da mora stranka doseči enotnost okrog tega vprašanja.

Coloni je nato dejal, da je treba utrjevati sodelovanje tako z avstrijsko Koroško, kot s Slovenijo in Hrvatsko, ker je plodno sodelovanje v prid vsega prebivalstva. Za rešitev hudih problemov obnove ter izvajanja osimskih sporazumov pa je treba po mnenju deželnega tajnika KD premostiti kampanilistične težnje, ki se pojavljajo v naši deželi ter v Trstu samem.

Glede političnega dogajanja in odnosov z drugimi strankami je Coloni spet izrazil pripravljenost svoje stranke na soočenje z drugimi silami ter za sporazume okrog določenih vprašanj, kot je bilo to storjeno na vsedržavni ravni. Ob tem je pozitivno ocenil programski sporazum, ki je bil dosežen na deželi in ki obsega obveze za reševanje problemov obnove, za izvajanje osimskega sporazuma ter tudi za zagotovitev pravic slovenski narodnostni skupnosti.

Sledila je dolga razprava, v katero je poseglo več predstavnikov odbora.

Za vrtce, osnovne in srednje šole

Spored šolskih oddaj 1977/78

V petek zvečer je bila na tržaškem radijskem sedežu, ob prisotnosti direktorja Guida Botterija in deželnega šolskega nadzornika Giuliana Angiolettija, seja odbora, ki je določil spored šolskih oddaj za leto 1977-78. Velja morda omeniti, da so bili na sejo povabljeni poleg šolnikov z Goriškega in Tržaškega tudi zastopniki beneških Slovencev, profesorja Viljem Černo in Pavel Petricig, ter župnik Marij Garjup za Kanalsko dolino.

Oddaje se bodo predvidoma začele zadnji teden januarja ali prvi teden februarja, končale pa se bodo maja. Posvečene bodo trem nizom: jezikovni, glasbeno-likovni in znanstveni vzgoji. Za posamezne nize in težavnostne stopnje so bili določeni poverjeniki, ki bodo s svojimi sodelavci poskrbeli, da se sprejete smernice uresničijo. Prišlo je tudi do nekaj novosti, predvsem v zvezi z urnikom. Oddaje za otroške vrtce so bile prestavljene na 10. uro, oddaje za osnovno šolo pa na 10.45. Nespremenjen pa bo ostal urnik oddaj za nižjo srednjo šolo, ki jih bodo dijaki tudi odslej lahko poslušali ob 11. uri. S strani radijske ustanove je bila poudarjena pripravljenost, da pride tudi letos do tiskanja vseh tekstov, ki bodo pravočasno izročeni. Novost pa je možnost, da bodo vsaj nekateri nizi presneti na magnetofonske kasete. S tem v zvezi je bilo tudi najavljeno, da bo v bližnji bodočnosti, verjetno že na študijskem seminarju o slovenskih radijskih in televizijskih oddajah, 19. novembra, predstavljena kaseta z lanskim nizom jezikovne vzgoje za otroške vrtce. Kaseta seveda ne bo v prosti prodaji, bo pa na razpolago vsem vzgojiteljem, ki se bodo hoteli z njo okoristiti. Govora je bilo tudi o eksperimentalnih slovenskih televizijskih oddajah, ki naj bi se začele prav z vzgojno tematiko.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

POMEMBNI SKLEPI ZADNJE SEJE ODBORA NŠK ZA JUBILEJNO LETO

Zaključna proslava 30-letnice NŠK

Odkritje Cankarjeve spominske plošče v Bazovici in razstava knjig v prvi polovici decembra - V novembru: prvi Slovenski knjižničarski tečaj v naši deželi - Ciklus petih predavanj o slovenski gledališki umetnosti - Tri predavanja ob stoletnici dr. Josipa Vilfana

Zadnji dan prejšnjega meseca je bila seja upravnega odbora Narodne in študijske knjižnice, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo jubilejno leto — tridesetletnica NŠK, o kateri smo že poročali — zaključilo v prvi polovici decembra s primerno knjižno razstavo in s slovesnim odkritjem spominske plošče na bivši vili tržaškega občinskega zdravnika dr. Reje (sedanji lastnik je Gianni Laporta, ki je vzidavo prav rad dovolil) v Ul. Iga Grudna št. 45. Zaradi prepoznega dovoljenja občinskih oblasti, plošča namreč ni mogla biti odkrita za Cankarjevo stoletnico v spomin, da je v njej bival pri svojem prijatelju, ko je prihajal leta 1912 predavat v Trst. Na seji NŠK je bilo poudarjeno, da se bodo kljub temu Tržačani spomnili, da je Cankar prišel prvič predavat v Trst že pred 70 leti (1907), spomnili pa se bodo tudi, da poteče prihodnje leto že šestdeseto leto po pisateljevi smrti.

Med najpomembnejšimi dogodki v tem jubilejnem letu pa je bila prav gotovo preselitev NŠK iz starih in pretesnih prostorov Ul. Geppa 9 v nove izredno lepe in štirikrat večje prostore v Ul. sv. Frančiška 20 že v letošnjem mesecu maju s slovesno uradno otvoritvijo — kot smo takrat že poročali — ob udeležbi deželnih, pokrajinskih in nekaterih občinskih oblasti, kakor tudi delegata generalnega direktorja ministrstva za kulturne dobrine, zastopnikov oblastvenih, konzularnih ter mnogih političnih in kulturnih ustanov matične Slovenije. Pa tudi adaptacija pritličnih prostorov tržaškega Kulturnega doma (sedaj v zaključni fazi) za tri oddelke NŠK, je važna postavka letošnje njene tridesetletnice.

Odbor NŠK je dalje sklenil, da bo letošnji, že peti, tradicionalni ciklus predavanj NŠK posvečen slovenski gledališki umetnosti. Na seji je bil namreč odobren okvirni predlog petih predavanj, ki bi se zvrstil (vsako drugo sredo) od srede, 11. januarja do srede, 8. marca po novem letu 1978. Predvideni naslovi predavanj pa bi bili naslednji:

1. Zgodovina slovenskega gledališča od prvih predstav do druge svetovne vojne.
2. Slovensko gledališče med NOB.
3. Slovensko gledališče v Trstu — Zgodovina in razvoj do danes. (To predavanje je — kot smo v našem dnevniku že poročali — ravnatelj našega SSG že v prejšnjem akademskem letu prebral v italijanščini na tržaški univerzi in je že tedaj nakazalo očitno potrebo po sedaj predvidenem ciklusu petih predavanj).
4. Slovenska moderna gledališka umetnost.
5. Evropeizacija slovenske gledališke kulture.

Predvidoma bodo predavali: dr. Filibert Benedetič iz Trsta, dr. Dušan Moravec, prof. ing. Filip Kumbatovič in dr. Mirko Zupančič vsi iz Ljubljane. Načrtujejo se tudi nastopi najpopularnejših slovenskih igralcev in igralk, ki bi predavanja ilustrirali, tako, da bo morda potrebno kakšno predavanje prirediti v veliki gledališki dvorani namesto v mali.

Že v letošnjem novembru pa bo NŠK s prispevkom deželne vlade Furlanije - Julijske krajine — kot je NŠK že najavila v tisku in radiu — priredil prvi *Slovenski knjižničarski dvotedenski tečaj* v naši deželi. Na tečaju bo predavalo deset slovenskih in dva italijanska strokovnjaka. Visoko strokovno raven tečaja jamčijo predavatelji: sedanji ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani (štiri predavanja), dalje njen prejšnji ravnatelj, ravnateljev pomočnik in sedem slovenskih bibliotekarjev oziroma višjih bibliotekarjev ter dva visoka funkcionarja iz odborništva za izobrazbo deželne vlade F.-Jk. Vseh predavanj bo 22, i bodo obravnavala: knjižničarstvo v Sloveniji, slovensko «nacionalko», t.j. NUK, katalogizacije vseh kategorij, splošno izobraževalne knjižnice, mladinske knjižnice, klasifikacijo, informacijsko službo, izposojo, sodobno slovensko literaturo, italijansko zakonodajo o bibliotekah, slovensko bibliografijo, bibliografijo na Primorskem, bibliografijo v Italiji, nabavno politiko, zgodovino pisave in knjige, zgodovino knjižnic, zaščito knjižnega gradiva, organizacijo izobraževanja, strokovne organizacije itd.

Na omenjeni seji odbora NŠK se je razpravljalo tudi o stoletnici rojstva dr. Josipa Vilfana. Sklenjeno je bilo, da bo odbor dal pobudo vsem ustreznim organizacijam in predložil, da se priredijo tri predavanja o treh etapah V. delovanja: pred prvo vojno, po vojni v rimskem parlamentu in nato v evropskem merilu v svojstvu predsednika Kongresa narodnih manjšin.

Med zanimive sklepe odbora NŠK spada tudi vprašanje prevzema tržaškega svetovanskega Narodnega doma, kjer je sedaj baje skladišče kulis gledališča «Verdi», medtem ko športno društvo «Libertas» preureja domski vrt v igrišče za odbojko. Odbor predlaga, naj bi dom po prevzemu služil med drugim tudi za bodoči *«Muzej in arhiv Slovencev v Italiji»*, saj je prav NŠK s podobno pobudo ugotovil že pred leti, da se s takim predlogom nenehno strinjajo vsi člani enotnega slovenskega predstavništva, ki jih je pred tem sprejel v Rimu tedanji ministrski predsednik Emilio Colombo. Po mnenju odbora, bi bil najbrž že čas, da se ustanovi zadevni pripravljalni odbor, ki bi opravil vse nadaljnje potrebne korake.

Odbor je odobril poročilo o dosedanjem izvajanju sklepov januarskega občnega zbora NŠK in sklepov njegove junijske seje, o poteku reševanja prošenj za prispevke, vloženih na podlagi lanskega novembrskega deželnega zakona o bibliotekah, muzejih in arhivih, o potrebi organiziranja posebne okrogle mize o branju, o tričlanskem tajništvu za omenjeni tečaj in končno tudi o imenovanju novega stalnega upravnika NŠK ter v tej zvezi ugodno rešil vloženo prošnjo s tem, da bi prosilec nastopil službo kmalu po novem letu.

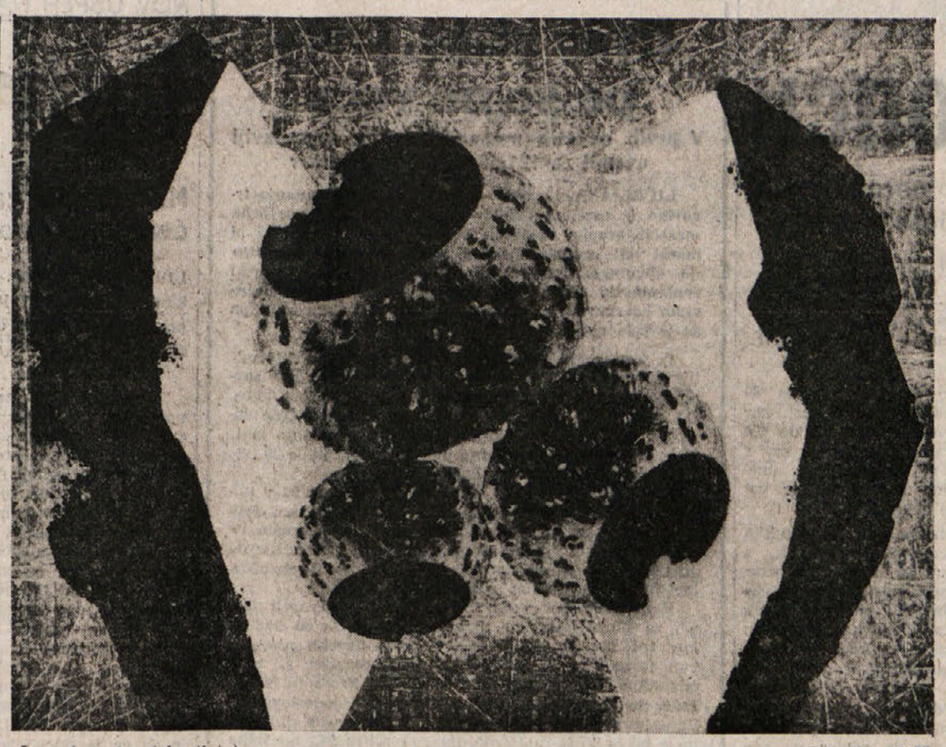
P. G.

Verdijev orkester gostoval v Ljubljani

Orkester gledališča Verdi je svoji kratki jesenski simfonični sezoni v matičnem teatru (2 koncerta) dodal še kratko turnejo po deželi. Nastovil je v Gorici, Palmanovi in Cervignanu, še prej pa je v okviru rednih izmenjav bil gost Slovenske filharmonije v Ljubljani. Izvajal je Paganinijev Koncert za violino in orkester št. 1 v D-duru z violinistom Rodolfom Bonuccijem in Pergolesijevo «Stabat mater» s solistkama sopranisko Fiorello Pediconi in mezzosopranistko Eleonoro Jankovič, a brez ženskega zbora.

Glasbeni kritik «Dela» je glede izvedbe Paganinijevega Koncerta zapisal, da je 21-letni violinist virtuoz Rodolfo Bonucci «s svojim tehničnim znanjem uspel vzbuditi zanimanje, ob tem pa seveda tudi priznanje». Pozitivno ocenjujejo zlasti njegovo «ogromno tehnično znanje», «muzikalne pretenzije», «plemeniti sozven v lepem tonskem odzivu», po drugi strani pa ugotavlja, da «intonativno njegova igra ni dovolj natančna, pri flageoletnih tonih pa ima «naključje kar vidno vlogo», kar da ga vendarle «izdaja za violinista, ki je šele na začetku svoje poti».

Za orkester je zapisal, da je «svojo spremljevalno vlogo opravil solidno», za Pergolesijevo «Stabat mater» pa, da so «nam tržaški glasbeniki priredili zelo dobro izvedbo». «Tržaški umetniki so se odlikovali s stilno prečiščeno igro, od solistk pa je zaradi prodornega in muzikalno niansiranega podajanja odstopala sopranistka».

Jesenska ptica (akvatinta) Jože Spacal 77

Jože Spacal v «Meduzi» elektronska bodočnost iz kostanjevih ježic

Hudo stara je trditev, da umetnost prehiteva čas, v katerem nastaja, ker da umetniki s svojimi tenkočutnimi tipalkami prej zaznavajo bodočnost od ostalih smrtnikov. Čeprav smo mnenja, da to vnaprejšnje zaznavanje bodočnosti ni privilegij umetnikov, pač pa je danes to «vnaprejšnje dojemanje bodočnosti» povsem utemeljena znanost, ki ji pravimo futurologija, drži, da je osnovna govorica, ki si jo je pred nekaj leti izbral slovenski umetnik Jože Spacal — elektronika, torej tehnika in hkrati tehnologija, ki se iz dneva v dan vedno bolj uveljavlja in ki se ji odpira velika, rekli bi lahko tudi, še vsa bodočnost.

K Jožetu Spacalu, o katerem smo že nekajkrat govorili, se ponovno vračamo ob njegovi razstavi v koprski galeriji «Meduza» v Čevljarski ulici, ki jo je odprl pred tednom dni in ki bo trajala še dva tedna. Jože Spacal, ki je po rodu iz Kostanjevice na Krasu in ki je končal strokovno, to je likovno šolo v Ljubljani in se nato izpopolnjeval še na dveh šolah v Milanu, živi v Ljubljani kot scenograf na RTV Ljubljana. Morda je prav ta njegov neprestani stik z elektroniko na RTV vplival nanj, da je posamezne elemente elektronike vpregel v svoje umetniško izražanje. In tako postane navadno ali tudi tako imenovano tiskano elektronsko vezje v povečanih ali zmanjšanih dimenzijah čudovito ozadje ali če hočemo primerna osnova, na katero umetnik «položi» po eno, dve ali tudi cel kup večjih ali manjših elektronskih «glavic», to je tistih kroglic, na katerih so matrice črk za pisanje na elektronskih pisalnih strojih.

K temu dodajmo še izredno učinkovito barvno prikazano elektronsko valovanje ali tudi prav tako barvno zelo nazorno izražen laserski žarek in menimo, da smo izčrpali vso Spacalovo elektronsko govorico ali bolje izrazoslovje.

In vendar se Jože Spacal, ki je tako zagnan v elektronsko bodočnost, ni odtrgal od sedanjosti, od še današnje stvarnosti. To je razvidno iz nekaterih elementov, ki dopolnjujejo njegovo že navedeno umetniško govorico. Predvsem se to opaža v njegovih barvah. Njegova barvna skala ni ostra, hladna, kot bi jo pričakovali v zvezi z njegovo elektronsko govorico, pač pa je tipično — kraška. Naš Kras žarkih, kričečih, hladnih barv ne pozna, niso pa kraške barvne niti medle, mrtve in ugasle, pač pa tople in izrazite, vedno prijetno skladne. In te barve prikrivajo po navadi široke ploskve Spacalovih grafik.

Drugi element, ki govori o tem, da se Spacal še ni tako zagnal v bodočnost, da bi pretrgal s sedanjostjo, so njegove ježice divjega kostanja. Pravzaprav elektronske «glavice» ali «kroglice» silijo iz tega svojega nenaravnega ovoja ali oklepa kot sili dozorel kostanj iz ježice. In če bi nekdo hotel vprašati, kaj hoče Jože Spacal s tem svojim figurativnim izražanjem povedati, je odgovor dokaj preprost: elektronika je že zrela, živa stvarnost, ki mora iz svoje lupine in «kostanjeve ježice», in zgrešeno bi bilo jo uklepati. Sicer pa nam prav nekateri izredni uspehi na tem področju, kjer je do skrajnosti miniaturizirana elektronika prodrla že v najrazličnejša znanstvena strahotno zapletena pomagala, dokazujejo, da je ta tehnologija napravila velik skok že v bodočnost, kar Spacal posredno dokazuje tudi s svojo na njegovih delih povsod prisotno kostanjevo ježico. Jože Spacal je torej v svoji umetnosti zagnan daleč v bodočnost, hkrati pa kot Kraševec trdno stoji na današnjih tleh ali bolje povedano na tleh današnjosti. In ta simbioza današnjosti in bodočnosti v okvirih toplih kraških barv ustvarja očem prijetno harmonijo, ki človeka umirja.

Jože Spacal je za svojo razstavo v Kopru pripravil kaka dva ducata del. Po večini gre za serigrafije, nekaj pa je tudi akvatint, ki se nam zdijo še najboljše. Čeprav smo v našem prikazovaniu razstave govorili o bodočnosti, ki da jo obeta elektronika kot osnovni elemen Spacalove likovne govorice, so naslovi njegovih del prevrosti, sedanji ter, rekli bi, zemeljski.

Razstava, ki je že petindvaiseta Spacalova samostojna prireditev, je že na odprtju vzbudila veliko pozornost, umetnika in njegovo ustvarjalnost je številnemu občinstvu predstavil ravnatelj obalnih galerij Toni Bilosiav.

FRANC UDOVIČ

PRISTNO SPOROČILO Z ROBA SLOVENSKE ZEMLJE

FRANCO VECCHIET V SEŽANSKI KNJIŽNICI

S svojimi deli potrjuje veljavnost zakonitosti stoletne umetnostne geografije, kot jo je pojasnil v svoji knjigi Umetnost na Primorskem Francè Stelè

Z recitalom štirih tržaških književnikov in z otvoritvijo razstave tržaškega grafika Franca Vecchieta, je sežanska ljudska knjižnica Srečka Kosovela slovesno označila začetek jesenske kulturne sezone. Pred dokaj številnim občinstvom, med katerim so bila vidna imena slovenske umetnosti in kulture, so med književniki nastopili Marij Čuk, Ivanka Hergold, Marko Kravos in Miroslav Košuta.

Franco Vecchiet

Predstavili so predvsem svoja neobjavljena dela iz novejšega časa.

Naj se pri tej priložnosti ustavimo le pri umetnosti Franca Vecchieta, ki z razstavo v knjižnici resnično terja podrobnejšo oceno. S tem zapisom seveda ne bomo mogli v celoti zadostiti tej zahtevi, a je vredno označiti vsaj nekaj poglavitnih dejstev. Franco Vecchiet se je rodil v Trstu leta 1941. Prvo pomembnejšo likovno izobrazbo je prejel na tržaški gimnaziji pri profesorju Avgustu Černigoju; pozneje se je v grafiki izpopolnjeval v Urbinu in v Benetkah in se danes ukvarja predvsem z njo in z grafičnim oblikovanjem. V tem pogledu so znani njegovi Pesniški listi, ki jih izdajata Založništvo tržaškega tiska in koprska Lipa.

Njegova grafična izhodišča mi niso znana, toda grafika, ki jo je razstavil v Sežani, razodeva znamenja razvoja slovenske grafike nekako po letu 1960. Še več bi se dalo reči: Vecchiet pristaja v svojih delih na določen likovni red, ki se je z leti iskristaliziral v okviru termina ljubljanske grafične šole. Temeljni umetnostni prijem, ki tiči za zgodnjo opredelitvijo tega pojma, je informel, močno ponašena inačica ameriškega abstraktnega ekspresionizma, oziroma akcijskega slikarstva. Za informel je značilna abstrakcija v pogledu vsebine podobe in hkrati konkretnost glede gradiva in abstraktne slikarske gestikulacije. Različne prvine, ki so se pojavile v sliki in ob njej v tem času, kot na primer hrapavost nanosov, različna neslikarska gradiva, patine, sakralnost avtorjeve poteze itd. so pozneje doživele vsaka zase poseben umetnostni razvoj, največkrat v kombinaciji drugih prvin iz različnih umetnostnih svetov in obdobij. Ogromni večini del iz tega časa so dali odločilen pečat različni vidiki in interpretacije sočasnega pop-arta. Tudi pri Vecchietu opazimo podoben razvoj. Med vsemi različnimi usmeritvami, ki so se mu odpirale v tem razdobju, ga je najbolj zanimal likovno-snovni značaj različnih področij predmestnega sveta, različne strukture gradiv, hrapave površine, ki naj izražajo snovnost nekega vidnega dogajanja. Istočasno pa je v svoja dela vkomponiral tudi druge elemente, vzemimo odtise okrasnih letev kakega starega kosa pohištva itd. Lepljenke, ki stoje v ozadju takšnega početja, je poznal že pred desetletji konstruktivist Černigoj, v takšnih združitvah pa jih je prinašal tudi italijanski umetnostni razvoj predvsem v tistih usodnih zgodnjih šestdesetih letih.

Lahko sklenemo, da Vecchiet v svojih delih ustvarjalno združuje dogajanja dveh kultur, kar je v Trstu povsem logično in naravno, kot je na primer naravno, da je ljubljanski študent Djevad Hozo, ki se v tem pogledu kar sam ponuja za primero, združil svoja ljubljanska grafična izhodišča s tradicionalno kulturo Bosne in Hercegovine. Zdi pa se, da Vecchieta določena lirična, malone romantična poteza, kljub strogostim in redkim ostrejšim barvnim poudarkom, ki jih je mogoče opaziti na razstavi, izraziteje opredeljuje za slovenskega umetnika. Trditev se zdi na prvi pogled spekulativna vendar je gotovo, da jo bodo bodoči raziskovalci slovenske moderne z natančnim analiziranjem določenih prvin in njihovih sklopov ter pomenov, ki iz le-teh izvirajo, z večjo trdnostjo opredelili kot slovenski način mišljenja v slovenski umetnosti. Franco Vecchiet torej s svojimi deli dokazuje veljavnost zakonitosti stoletne umetnostne geografije, kot jo je pojasnil v svoji knjigi Umetnost v Primorju Francè Stelè. Pri njem gre za pristno sporočilo z roba slovenske zemlje, ki ga tudi mednarodnost likovnega izrazoslovja ne more toliko prekriti, da se pozornemu opazovalcu ne bi jasno razodelo.

PETER KREČIČ

Primorske bibliografske vesti

XVII.

SLAVISTIČNA REVIJA, 2.-3. — 1977. Tudi časopis za jezikoslovje in literarne vede se je spomnil sedemdesetletnice **Antona Ocvirka,** ki se je pred sedemdesetimi leti rodil na Žagi pri Bovcu in je znan zlasti kot urednik Kosovelovega Zbranega delu. Janko Kos z ljubljanske filozofske fakultete je napisal razpravo Anton Ocvirk in slovenska literarna veda (123-140), ki je prerez skozi vsa tri glavna področja Ocvirkovega dela (literarna zgodovina, primerjalna književnost in literarna teorija).

BOREC, 8.-9. — 1977. France Škerl objavlja razpravo Primorsko partizanstvo v dobi Primorskega odreda (427-440). Razpravi je v oklepaju dodal še podnaslov 45 dni Badogliove vlade in s tem bralcu že vnaprej pojasnil, da gre za akcije primorskih partizanov v zadnjem mesecu italijanske oblasti na Primorskem. Razprava je uspel poskus, kako z novimi podatki ustvariti jasnejšo sliko tedanjih dogodkov.

PREISTORIA DEL CAPUT ADRIAE (Ricerche, primi risultati, nuove scoperte, restauri). Trst 1977. Kot priprava za širokopotezno arheološko razstavo, ki je bila načrtovana za letos, a se bo njena postavitev zavlekla vsaj za dve leti, je muzej na Gradu sv. Justa pod okriljem tržaške občine in pod vodstvom Laure Ruaro Loseri pripravil razstavo o prazgodovini v naših krajih, ki jih naslov razstave ponosno imenuje Caput Adriae (Glava Jadrana).

S tem v zvezi je izšla 40 strani obsegajoča knjiga, ki služi kot katalog. Poleg razprav in opisov, ki prikazujejo arheološka najdišča zlasti na **Tržaškem Krasu**, je v njej tudi krajša razprava slovenskega arheologa Draga Svoljška (**Nuove scoperte a Santa Lucia di Tolmino**, 32-36), v kateri bralce in obiskovalce razstave seznanja z novejšimi in najnovejšimi izkopavanji ter najdbami ob sotočju Soče, Idrijce in Bače, s prazgodovinskimi najdbami na Mostu na Soči. Svoljškov prispevek je pisan nalašč za razstavo, na kateri so tudi slike z zadnjih izkopavanj na Mostu. Ob italijanski objavi je na desnih polovicah strani tudi izvirno slovensko besedilo, kar je hvalevredno; škoda, da manjka slovenski naslov (Nova odkritja na Mostu na Soči /Sv. Lucija/). V lepem prevodu je opazen majhen spodrsljaj: Idrijca ni pomanjševalnica Idrije, ampak pravo ime reke, torej nikakor «piccola Idria».

OBČINA NOVA GORICA 1947-1977. Občinska konferenca SZDL Nova Gorica je ob letošnjih jubilejih in ob 30-letnici priključitve Primorske k Jugoslaviji izdala zbornik, ki vsebuje množico podatkov iz tridesetletnega razvoja novogoriške občine. Poleg drugih sestavkov bo koristno služil tudi Izsek iz kronologije dogajanj v novogoriški občini 1947-1977 (53-71). Pri tej izdaji je sodelovala cela vrsta sodelavcev. Zelo bogat je tudi slikovni del. V platno vezana knjiga večjega formata obsega 224 strani.

ORJAK OB SOČI (SALONIT ANHOVO). Ob odprtju nove povečane tovarne cementa v Anhovem je izšla 24 strani obsegajoča publikacija, ki prikazuje zgodovinski in tehnološki razvoj te tovarne velikanke. Pod uredništvom Orlanda Nemca in ob sodelovanju pisca besedila Zvoneta Kržišnika in oblikovalca Alberta Kastelca ter štirih fotografov je nastala reprezentančna in lepa publikacija.

Lutkarsko srečanje

TINJE — V prosvetnem domu v Tinjah na avstrijskem Koroškem bo danes, 16. oktobra srečanje z lutkarji, kamor so povabili učitelje, otroške varovalke, vzgojiteljice in vse, ki imajo radi lutke. Sodelovali bodo predavatelji praktiki v lutkarstvu v Sloveniji, in sicer, režiser Tine Varl bo govoril o razvoju slovenskega lutkarstva, režiser Marjan Belina o režiji lutkovne igre, arhitekt Breda Varl pa o likovnem razvoju lutk.

7. KONGRES JUGOSLOVANSKIH ZGODOVINARJEV V NOVEM SADU

Preko tisoč zgodovinarjev seznanjenih s slovenskim manjšinskim vprašanjem

Dr. K. Šiškovič je podal referat o razvoju družbenogospodarske strukture Slovencev v Italiji po drugi svetovni vojni

V dneh od 3. do 7. oktobra se je v Novem Sadu odvijal 7. kongres jugoslovanskih zgodovinarjev, ki je za osnovno tezo zbora vzel temo «Družbene strukture in družbena gibanja na jugoslovanskem teritoriju». To je bila obenem tudi priložnost, da se zgodovinarji vseh republik in avtonomnih pokrajin Jugoslavije spet zberejo, ter preverijo koliko in kaj je bilo v jugoslovanskem zgodovinopisju storjenega od zadnjega kongresa v Črni gori. Obenem je zborovanje potekalo v prazničnem in delavnem vzdušju ob letošnjih partijskih jubilejih in je v tem smislu tudi pozdravilo te jubileje z bistvenimi referati o vlogi Josipa Broza Tita v izgradnji marksistične partije in socialistične samoupravne Jugoslavije

Plenarna zasedanja so se po že ustaljenem sistemu izmenjavala z delom v petih sekcijah, katerih periodizacija gre od antike do najsodobnejše zgodovine. Na vseh zasedanjih je prišla do izraza velika stopnja družbene angažiranosti zgodovinarjev v proučevanju tako raznolike preteklosti jugoslovanskih narodov. Dani so bili temelji določenim vprašanjem, ki niso specifična le za jugoslovansko zgodovino, ampak posegajo v teorijo zgodovinopisja na sploh, v same metode in ideologijo znanstvenega dela. Tu mislim predvsem na vprašanja o pojmovanju strukture v zgodovini in v družboslovnih znanostih. O marksistični in nemarksistični strukturalni zgodovini. O tem ali je strukturalna zgodovina res nekaj med «totalno» zgodovino in med raziskovanjem izoliranih «sektorjev» in «slučajev», ter kritika antizgodovinskega redukcionizma. Materialistično pojmovanje zgodovine je temelj marksizmu kot celoti. Če tudi temelj marksistični zgodovinski znanosti. Ni pa še zgodovinska znanost sama. Zgodovinska znanost, tudi marksistična zgodovinska znanost, je stroka, ki ima svoje lastne naloge in seveda tudi svojo omejitev kot vse druge stroke, je pa gotovo med tistimi strokami, ki po svojem predmetu posebno veliko prispevajo k argumentaciji, k potrditvi materialističnega pojmovanja zgodovine.

Letos je bil na kongresu v Novem Sadu upoštevan predlog, naj se referati časovno omejijo na 5-minutni obseg. To je v veliki meri vplivalo na diskusijski del zborovanja, saj so v znanstvenem in demokratičnem vzdušju diskutanti preverjali svoje teze, ob tem spreminjali ali ne svoja stališča, kar je pa bilo izredno pozitivno za avditorij, ki se včasih ni razšel do poznih večernih ur.

Na kongres so se navezala tudi tri predkongresna zborovanja, in sicer zvezno posvetovanje arhivskih delavcev Jugoslavije na temo «Arhivsko gradivo kot vir za zgodovino KPJ s posebnim poudarkom na gradivo o delovanju tovariša Tita», in posvetovanje muzealcev Jugoslavije. Obenem je zasedal Jugoslovanski nacionalni komite.

V Novem Sadu je nastopila v različnih sekcijah številčno močno zastopana in interdisciplinarno zamišljena in izvedena slovenska delegacija. Zgodovinskim referatom (Voje, Melik, Fischer, Križnar, Gestrin, Kresal, Grafenauer, Biber, Koropec, Prunk, Ferenc, Zorn, Šiškovič) so bila dodana razmišljanja in zaključki slovenskih geografov (Vladimir Klemenčič), slavistov (Breda Pogorelec Jože Koruza), arheologov (Peter Petru), umetnostnih zgodovinarjev (Emilijan Cevc), ki so jugoslovanskemu poslušalstvu predstavili najbolj kompleksno in efikasno sliko razvoja družbenih struktur in gibanj na Slovenskem. Ta interdisciplinarna zamisel je v zaključnem plenarnem zasedanju tudi žela veliko odobravanja in vzpodbudila predlog o podobnih nastopih tudi pri zgodovinarjih iz drugih republik, saj je razvoj znanosti šel že tako daleč, da se morajo različne znanstvene vede srečevati na križišču postavljenih problemov ter jih osvetliti in obravnavati iz različnih zornih kotov. Izrazito pohvalo je žel tudi nastop skupine raziskovalcev iz Inštituta za narodna vprašanja v Ljubljani, ki so nastopili v teamski sestavi pod vodstvom dr. Janka Jerija. J. Stergar, D. Nečak, A. Lük in J. Jeri so podali izredno zanimiv in globok prerez manjšinskega vprašanja pri Slovencih, ki ne živijo v matični domovini. Dr. T. Zorn in dr. Karel Šiškovič sta v posebnih referatih še posebej osvetlila povojni razvoj slovenske manjšine na Koroškem oz. razvoj družbene gospodarske strukture Slovencev v Italiji po drugi svetovni vojni.

Posebno še zadnji referat je med prisotno jugoslovansko publiko predstavljal kompleksen prikaz stvarnosti, v kateri Slovenci v Italiji živijo in omogočil zgodovinarjem iz vse Jugoslavije, katerih je bilo na celotnem zborovanju preko tisoč, da spoznajo stopnjo družbenega razvoja pri nas. Za referate o slovenski narodni manišini v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, so se zelo zanimali makedonski kolegi, ki so referente povabili na ciklus predavanj v Makedoniji, da bi se pobliže seznanili s celotno problematiko, z metodo proučevanja nacionalnih manjšin in za teoretski pristop k tem vprašanjem.

Obenem so se slovenski zgodovinarji v večnacionalni Vojvodini seznanili z nekaterimi oblikami dvo in večjezičnosti v različnih strukturah političnega in družbenega življenja Avtonomne pokrajine Vojvodine. Bogati in plodni pogovori in stiki so ves čas zborovanja tekli predvsem s predstavniki hungaroloških inštituta (dr. Melanija Mikeš), ki so omogočili ogled nekaterih dvojezičnih šol v Novem Sadu, Senti in Temerinu. Izkušnje o nedvoumnem demokratičnem razvoju vseh petih nacionalnosti v Vojvodini, bodo predvsem koristile znanstvenikom, ki se ukvarjajo z narodnim vprašanjem, manjšinskim predstavnikom pa bo to še en neizpodbiten dokaz o interakciji med socialnim (kako jugoslovanska samoupravna družba te probleme rešuje) in narodnim vprašanjem.

Zborovanje se je zaključilo s strokovno ekskurzijo na Fruško goro, kjer so bile v času NOB vojvodinske partizanske enote in od koder se je ves čas od l. 1941 do konca vojne širil upor na vse predele Vojvodine. Tudi ogled rusinske vasi Ruski Kerestur, kjer so nas pričakali z izrednim kulturnim sporedom, je vsem še enkrat dokazal velik razvoj vseh narodnosti v Vojvodini, ter še enkrat potrdil raven narodno - zaščitnih zakonskih norm v korist vsake manjšine v nacionalno mešani avtonomni pokrajini Vojvodini.

B. GOMBAČ

TRŽAŠKO SVETOIVANSKO NAREČJE

V starih časih so kruh izdelovali in pekli doma. Ni bil vedno samo iz pšenične moke, bil je: «Kr'h sez pšenične muoke, sez pšenične jen sirkave muoke, (koruze), jen kr'h sez pšenične jen ržjene muoke.»

Testo so žene mesile v «n'čkah (tudi v nečkah)».

Da je vzhajalo, so mu dodale kvas «fjécuo».

Iz testa so napravile hlebe ali štruce kruha.

Za praznike so gospodinje pekle osoljen maslen kruh z jajci. To je bila «pinca». Masleno testo z jajci, valjano in potrošeno s suhim grozdjem «cebibami jen pinjoli» orehi in čokolado, je bila «potica».

Za Veliko noč «Uozen» so pekle «présenc»; bil je brez kvasa. Prvotni «présenc» je bil verjetno samo testo brez kvasa. Z nastankom emporija pa je postal slaščica, ker so gospodinje vlečeno testo posule s cebibami, pinjoli, orehi, čokolado in raznimi dišavami, ki so jih trgovci z jutrovega pripeljali v Trst, kot n.pr. vanilija, klinčki in še druge.

Ob praznikih je bila po navadi mesna juha «župa», na veliki petek in ob postnih dneh pa prežganka «prežgána župa».

Važna kuhana hrana so bile «jóte». Osnova te jedi je bilo presno ali kislo zelje, sladka ali kisla repa ter ohrovt «vrzote» — «Zjéle sl'dko, zjéle čislo, répa sl'dka alpej čisla, vrzuóte.» Tem jotam so dodajali vselej še fižol in krompir, «f'žo jen krampir.»

Potem so kuhali «minéštre». Osnova teh jedi je bila koruza - «sirk» ali pa ječmen. «Mineštra sez sirka, mineštra sez ječmjéna»; obema so dodajali tudi krompir in fižol, ječmenu včasih grah «gr'h».

Glagoli

Vstati, vstanem, «Ust't, ustanen, s'n ustáu, smuo ustále, ust'ne, ust'nte!»

Ostati, ostanem, «uâstát, uostánem uostánemno, sn' uâsto, smuo uostále, uostáne, uostánte!»

Sesti, sedem, «sjest (tudi sj'st), sjéden, sjédimuo, sn' sjéu, smuo sjéle, sjéde, sjédte!»

Sejati, sejem, «sját, sején, s'n sjáu, smuo sjále, séj, séjte!»

Pasti, padem «p'st, páden, s'n páu, smuo pále, páde, pádte!»

Bati se, se bojim, «se bát, se bájin! S'n se báu, smo se bále, buoj se, buojte se!» Toda za «se bati» so se stari ljudje še drugače izražali. Uporabljali so strah, pa ne samo za «strášet». Se bojim. «S'n u strahe.» Koga se bojiš «Kuága se bájiš?» Ali pa: «Kuame se u stráhe?» Da bi poudarili, da se nekdo ni nikogar bal, so rekli: «Ni bjeu nobenme (tudi uobenme) u stráhe!» Misliš, da se te bojim? «Miš, de s'n te u stráhe?»

Brati, berem, «br't, berén, smuo brále, bére, bérte!»

Ta glagol so rabili bodisi za čitati, kot tudi za pobirati povrtnino, sadje in drugo. Čitam knjigo. «Béren bukve!» Pobiram ali žanjem radič na lehi. «Béren r'dič na lehe.» «Béren jabka.»

Meniti se so uporabljali za pojem pogovarjati se. Sem se pogovarjal z materjo, smo govorili o očetu. «S'n se méno sez materjuo, smo se ménle uod uače.» V družini smo se dogovorili, da prodamo hišo. Smuo se ménle jen zménle u držine de pr'duamo (tudi préduamo) šišuo.»

Pustiti, pustim, «p'stet, pestímuo, s'n p'sto, smuo pestíle, p'ste p'stte!»

Povedati, povem, «pavét, s'n pavéu, smuo pavéle, pavéj, pavéjte, (pa tudi pavédte)!».

Lagati, lažem «L'gat, lážen, s'n l'go, smuo lagále, láže, lážte!»

Hiteti, hitim, «hjetet, hetín, hetímuo, hjéte, hjette!»

Kam tako hitiš? «Kan taku hetíš?» Počakaj! «Pačáke!» Ne morem, se mi mudi! «Ne muore.i se me medí!» Včasih pa je bil odgovor: «Ne muoren j'man siluo!» «Ne sturme zebavlat cajt, ke j'man siluo!» To poudarjanje sile je gotovo starejše izražanje.

Varovati, varujem, «várvat, várjen, s'n várvo, smuo várvale, várve, várvete!» V pogovoru s staro ženico, ki mi je pripovedovala: «Mrliča smuo várvale.»

Vpr.: Zakej ste ga várvale? Ste se bále de v'n buo zbéjžo?

Odg.: Taka je bla navada uod ambat! Be utjegno užjéut!

Vpr.: Pej kej be bio če be uživo?

Odg.: Be se ga ustrašle jen be usi zbežale!

Vpr.: Namesto me pamagat, be zbežale? Be utjegno umrt zares!

Odg.: Če be šlo za pjanca, ne be blo škuode!

Včasih so za varovati uporabljali tudi «vahtat». Pes varuje hišo. «P's várje šišuo, alpej váhta šišuo».

PAVLA KOLARIČ

KJE IN KAKO BOMO ŽIVELI JUTRI?

Prostor na soncu

Kdaj bomo nova naselja začeli graditi na nerodovitnih namesto na rodovitnih tleh? - Križanje mnogih interesov

LJUBLJANA, 13. okt. — Če je nekako pred dvesto leti ali okoli 1754 leta živelo na današnjem ozemlju SR Slovenije 700 tisoč ljudi, ki so se v veliki večini ali v 89 odstotkih preživljali na zemlji — gre za tako imenovano samooskrbno kmetijstvo — je tedaj samo eno tretjino naše republike prekrival gozd, medtem ko jo je danes prerastel že nad polovico, ob koncu stoletja pa naj bi se razširil na dve tretjini celotnega ozemlja, menijo nekateri najbolj črnogledi poznavalci.

Kot je bolj ali manj znano, naj bi se prebivalstvo Slovenije, ki danes ob 22 odstotkih kmetov, šteje okoli 1,8 milijona prebivalcev, do konca stoletja povečalo na 2,3 milijone, število kmetov pa naj bi se zmanjšalo na 12 odstotkov.

Vse te ugotovitve in napovedi že dlje časa rojevajo vrsto vprašanj in problemov, s katerimi si v okviru slovenskega prostorskega načrtovanja in daljnoročnejše uporabe našega prostora pod soncem ukvarja vrsta strokovnjakov od politologov in sociologov do urbanistov, kmetijcev in gozdarjev.

Eden izmed njih, geograf dr. Matjaž Jeršič, sodelavec na oddelku za uporabo prostora pri zavodu SRS za družbeno planiranje, meni na primer med drugim, da se je slovenska pokrajina oblikovalna nekako pred dvesto leti, ko so kmetje iztrgali gozdu največ plodne zemlje, travnikov in pašnikov, nakar jo je skozi desetletja z razslojevanjem prebivalstva spet začel preraščati gozd.

Da, tisti gozd, ki je bil še pred sto leti brez prave vrednosti, ki je postal pred tridesetimi leti skoraj nedotakljiv, in ki je zdaj zmeraj bolj dragocen.

Ta kratek izlet skozi zgodovinsko-zemljepisni učbenik našega prostora, ki postaja spričo vse močnejšega pritiska na sicer skromno odmerjeno in najboljšo ravninsko zemljo zmeraj močnejši, je morda poučen ne samo zato, ker bijemo plat zvona, češ da nam bo že jutri zmanjkalo najboljše obdelovalne zemlje, prostora za zidavo stanovanj, cest itd, temveč zato, da se bolje znajdemo v današnjem in jutrišnjem prostoru in času.

Večina prostorskih problemov in vprašanj je v Sloveniji usmerjena na ravninske predele, kot so Ljubljansko in Sorško polje, Dravsko, Mursko, Krško-Brežiško polje in celjska kotlina. To so hkrati predeli, ki so najbolj »zazidljivi« imajo najboljšo obdelovalno zemljo, pod njo podtalnico, ki jo moramo zaščititi in hkrati zakladnice gramoza. Tudi večina današnje in prihodnje infrastrukturne mreže od cest in železnic do plinovoda in naftovoda se križa na teh ravninah. Kako, kje in koliko prostora odmeriti komu, da ga bo za vse dovolj ne samo do leta 2,000, temveč tudi pozlej?

Ne ravno nepomembni predeli najbolj dragocene ravninske zemlje v Sloveniji še zmeraj ogrožajo poplave ali so močvirnati, kot npr. Ljubljansko barje. Kdaj bomo nova naselja začeli graditi na nerodovitnih namesto na rodovitnih tleh kot ljubljansko naselje Murgle? To je samo eno izmed vprašanj prostorskega načrtovanja, ki nam med drugim razkriva, da imamo pod Ljubljanskim poljem, na katerem se srečuje največ navzkrižnih interesov, podtalnico, ki oskrbuje pol Slovenije z zdravo pitno vodo.

Po včerajšnjih cenitvah se bo torej število prebivalcev SR Slovenije z 1,8 milijona danes povečalo na 2,3 milijona do konca stoletja. Po nekaterih predvidevanjih bomo morali do konca stoletja zgraditi nova stanovanja za 800.000 prebivalcev, kar pomeni, da bomo samo z novimi stanovanjskimi zidovi povprečno letno pozidali 706 hektarov zemlje. Kje in kako?

Kdo naj bi predstavljal armado 800.000 ljudi, ki bodo potrebovali nova stanovanja? Del se jih bo s hribov preselil v doline, drugi del bo stara stanovanja zamenjal za nova in boljša, tretji del naj bi predstavljal prirastek prebivalstva.

Veliko vprašanje je tudi, v kakšnih hišah in stanovanjih bomo živeli na prelomu stoletja in kasneje: v ležečih ali navpičnih stolpnicah. Ena od napovedi predvideva, da bo pol novih stanovanj »nizkih«, pol »visokih«, da bo po 150 oziroma 50 prebivalcev na hektar, kar je v primerjavi s 300 do 400 prebivalci na hektar, kar v svetu že poznamo, še zmeraj zelo znosno in ne nazadnje humano.

Po takšnih in še nekoliko drugačnih predvidevanjih, s katerimi se ubadajo prostorski načrtovalci, bomo do leta 2000 za gradnjo novih stanovanj, infrastrukture in industrije pozidali in porabili od 108.800 do 126.000 ha novih zemljišč ali 5,4 do 6,3 odstotka vse površine Slovenije. Te številke in odstotki se še zdaleč ne zde pretirano visoki, če gledamo Slovenijo kot celoto — 2,025.400 hektarov — postanejo pa precej bolj zaskrbljujoče, kakor hitro jih prenesemo na skromne ravnine, ki so najmočnejša tarča vsakovrstnih gradenj.

NIKO LAPAJNE

Uvoz slabi, izvoz pa se ne veča

V prvih devetih mesecih smo v Jugoslaviji uvozili za 121,50 milijarde dinarjev

LJUBLJANA, 13. okt. — Za septembrsko zunanjo trgovino je značilna slabitev uvoza, ki je bil v prejšnjih mesecih krepko naraščal. Vendar pa pri izvozu, ki bi moral biti glavni dobavitelj deviz za uvoz, ni prišlo do občutnejših sprememb, saj je bil jugoslovanski septembrski izvoz v primerjavi z lanskim septembrskim zneskovno le za 10 odstotkov višji, slovenski pa se je celo znižal.

Iz Jugoslavije so septembra letos izvozili za 7,15 milijarde dinarjev, kar je za 10 odstotkov več kot septembra lani in za 10 odstotkov več kot avgusta letos. Od tega so iz Slovenije izvozili za 1,34 milijarde dinarjev, kar je za 7 odstotkov manj kot septembra lani, ki je bil izvozno-sorazmerno ugoden mesec in za 20 odstotkov več kot avgusta letos.

Septembra letos so v Jugoslaviji uvozili za 12,99 milijarde dinarjev, kar je za 24 odstotkov več kot septembra lani in za 13 odstotkov manj kot avgusta letos. Od tega so v Sloveniji uvozili za 2,23 milijarde dinarjev, kar je za 10 odstotkov več kot septembra lani in za 9 odstotkov manj kot avgusta letos.

V prvih devetih mesecih letos so v Jugoslaviji uvozili za 121,50 milijarde dinarjev, kar je za 36 odstotkov več, kot so bili uvozili v prvih devetih mesecih lani, izvozili pa so za 64,43 milijarde dinarjev ali za 6 odstotkov več. Razlika med zneskoma uvoza in izvoza kaže, da je znašal letošnji devetmesečni jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj 57,07 milijarde dinarjev in je bil za 27,98 milijarde dinarjev ali za 96,2 odstotka večji, kot je bil v prvih devetih mesecih lani.

V Sloveniji so v prvih devetih mesecih letos uvozili za 19,78 milijarde dinarjev, kar je za 26 odstotkov več kot v prvih devetih mesecih lani, izvozili pa so za 11,63 milijarde dinarjev ali za 4 odstotke več. Potemtakem znaša letošnji devetmesečni slovenski zunanjetrgovinski primanjkljaj 8,15 milijarde dinarjev in je bil za 3,63 milijarde ali za 80,6 odstotka večji, kot je bil v prvih devetih mesecih lani.

ILJA POPIT

NOV USPEH NAŠIH KIRURGOV

Odtrgano roko so prišili

Na oddelku za plastično kirurgijo Kliničnega centra v Ljubljani so ponesrečencu iz Kisovca spet vrnili roko — Operacija je trajala dolgih štirinajst ur

LJUBLJANA, 12. okt. — Na Kliničnem centru, na oddelku za plastično kirurgijo in opekline leži 44-letni Alojz Slager, doma iz Kisovca pri Zagorju, ki mu je pred dvema dnevoma pri mešalnem stolpu ob dozirni napravi mlina v obratu PLOM beton-siporex odtrgalo desno roko.

Razen tega, da ima vročino in da še ne verjame čisto, da so mu roko spet pričvrstili (»Poznam enega, ki je v rudniku izgubil roko, pa je še zmerom brez nje«, »že, že, to je bilo včasih« pravi zdravnik, »ampak vi ne veste, da je zdaj mogoče roko prišiti nazaj«), se kar dobro počuti. Prsti, ki ležijo na blazini — roko mu je odrezalo tik pod ramo — so topli in če pritisneš na noht, se meso pod njim sproži, kot če vržeš kamen v tolmun.

Dobro se spominja, da je bilo s strojem nekaj narobe in da ga je skušal popraviti. Kaj se je zgodilo pozneje, ne ve, čeprav je odkorakal do vratarja (zdravnik razloži, da se človek po takšni nesreči približno eno uro počuti bolj ali manj normalno in da se zaradi šoka in strahu velike arterije stisnejo in ne krvavijo). Ve tudi, da je medicinska sestra, ki je prišla ponj z rešilcem, »zahtevala« njegovo roko, da jo bodo odpeljali s seboj . . .

V Kliničnem centru oziroma na oddelku za plastično kirurgijo so pravzaprav že »vajeni« pacientov, ki prinesejo s seboj svoje prste. Čudno se sliši, a težko je drugače povedati. Pred nedavnim je bilo namreč tako, da so takšni ponesrečenci prišli »samic«, prepričani, da jim drugače, kot da jim zacelijo rane, tako ali tako ne morejo pomagati. Zdaj: pravijo zdravniki, pa že vsi vedo, kar smo nekaj časa dopovedovali prek časopisov, da je treba prst ali roko obložiti z ledom in prinesti s seboj.

Alojza Slagerja so pripeljali v Ljubljano v približno šestih urah, kar je še ravno dovolj, da se kirurgi lahko s kar največjo mero upanja na uspeh lotijo dela. Tim, ki mu je prišil roko, in ki v takšni zasedbi tudi sicer opravlja podobne posege, sestavljajo zdravniki s plastične kirurgije, travmatološke klinike in nevrokirurškega oddelka. Sivajo z nitko, ki je debela osemnajst mikronov ali osemnajst tisočink milimetra (mikrovaskularna kirurgija).

Tokrat je operacija trajala štirinajst ur. Najprej so pripravili odtrgano roko, kar je bilo zmečkanega, so odrezali, da so osvežili tkivo, »da je prišlo zdravo na zdravo«. Če bo šlo vse po sreči, se pravi, če tkivo ne bo začelo odmirati in torej ne bo treba roke amputirati, bo Alojz Slager čez dva ali tri mesece počasi že začel gibati z njo. Resda bo štiri centimetre krajša od levice in resda bo precej bolj okorna, toda zagotovo bo zmogla tako imenovani »pincetni prijem«, kar pomeni da bo prijemala predmete s palcem, kazalcem in sredincem.

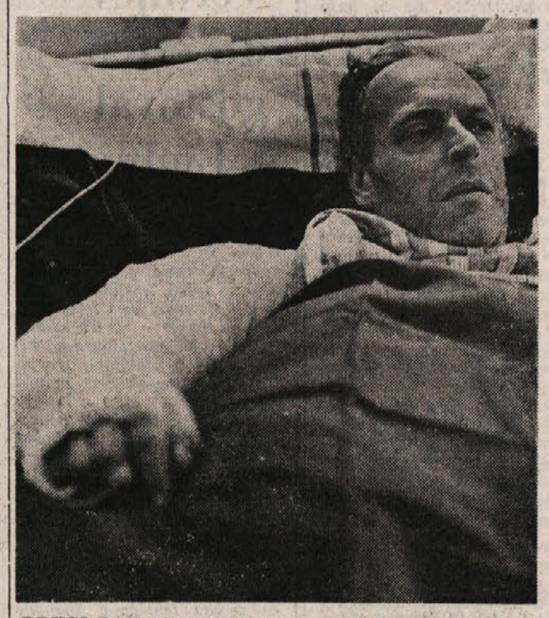
Tim zdravnikov, ki je ponesrečencu reimplantiral roko, so sestavljali doc. dr. Rado Uršič, dr. Matjaž Šolinc, dr. Andrej Banič, dr. Franc Rabič in dr. Marko Godina.

Zdravnik s plastične kirurgije, ki je še z štirimi kolegi prestal ob operacijski mizi Alojza Slagerja več kot pol dneva, in ki sebe imenuje tudi »ročni kirurg« (šestinpetdeset prstov smo že prišili«), asistent Marko Godina, je prepričan, da »je zelo važno, da človek roko vidi, da jo čuti, zakaj navajeni smo na svojo podobo, pa naj bo še tako slaba«. Šele ko res ni nobene možnosti več, se njegove vrste kirurgi odločijo za protezo. Razen tega so roke tisto, s čimer se naslanjamo na ta svet, brez njih smo menda silno negotovi.

On sam da se je svoje večine učil na podganah, pravi, »in če na primer podgano dvigneš v zrak, in se z brki, s katerimi se sicer vedno dotika tal, nima kam upreti, postane nemirna in zgubljena, kot bi bila v breztežnem prostoru.«

Na oddelku za plastično kirurgijo, ki v evropskem merilu velja za tretjo najboljšo kliniko te vrste, imajo pravzaprav zelo malo pacientov, ki so se bili ponesrečili v industriji. Približno pet velikih tovrstnih poškodb na leto. Petinsedemdeset odstotkov vseh, ki se zatečejo k njim, pride od doma, kjer so nezavarovani in neprevidni rokovali (največkrat) s cirkularkami.

VESNA MARINČIČ

DRUGI DAN PO OPERACIJI — Alojza Slagerja so pripeljali v Ljubljano iz Kisovca pri Zagorju še ravno ob pravem času, da so se zdravniki z upanjem na uspeh lotili dela.

Foto: Janez Pukšič

Zadnjič s paro

LJUBLJANA, 10. okt. — Minuli petek je po slovenskih tirih zadnjič peljal vlak s parno vleko. Lokomotiva 25-020, ki so jo izdelali leta 1920 na Dunaju, je pripeljala tovorni vlak iz Kočevja v Ljubljano. Strojevodja Stane Domitrović in kurjač Alojz Murgelj sta jo zapeljala na kurilniški tir. Od tu jo bodo odpeljali v popravilo, potem pa bo skupaj s svojo sestro čakala, če jo bodo še kdaj potrebovali. Morda pa bo njen dim le še oznanjal, da železničarji praznujejo in obujajo spomine na stare čase.

Besedilo in slika: Miško Kranjec

Mednarodni seminar o stanovanjih

Poznavalci iz sedmih držav govore o »Urbanem stanovanjskem okolju«

LJUBLJANA, 11. okt. — Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti se je danes začel tridnevni seminar oziroma posvet z delovnim naslovom »Urbano stanovanjsko okolje«, ki se ga udeležujejo poznavalci iz vrst sociologov, urbanistov in drugih priznanih strokovnjakov iz Francije, Danske, Švedske Norveške, Anglije, Poljske in Jugoslavije.

V imenu organizatorjev Urbanističnega inštituta SRS in Ljubljanskega urbanističnega zavoda je Vladimir-Braco Mušič v uvodnem referatu med drugim poudaril, da je seminar namenjen razširjevanju nakopičenih vprašanj okrog stanovanjske gradnje pri nas, ubranejšega urbanega okolja in številnih drugih problemih, ki so stalni spremljevalci tako hitre stanovanjske gradnje, kot smo ji priča pri nas.

»Prebivalstvo naših mest v glavnem sestavljajo priseljenci iz vaških naselij in malih mest, kajti Jugoslavija je še vedno dežela z relativno nizko stopnjo urbanizacije in prav takšno ravnijo urbane tradicije Naša družba temelji na socialističnih principih, vendar menim, da naša mesta komaj odražajo novi družbeni red,« je nadaljeval mgr. Vladimir-Braco Mušič, direktor Urbanističnega inštituta SRS in najbolj neposredni del svojega nagovora zaključi z mislijo, da prehitro izgubljamo dragoceno arhitekturno dediščino in prepočasi ustvarjamo resnično nove vrednote, zakaj naša stanovanjska naselja so uniformirana, utilitaristična in dolgočasna, središča mest se duše v prometu in splošnem pomanjkanju prostora, zraka in sonca, skratka humanejšega okolja. NIKO LAPAJNE

PODALJŠANA ŠTAJERSKA LEPOTICA

Sloveniki se mudi

Vse kaže, da bo ob letošnjem prazniku republike daljša za šest kilometrov in pol — Po avto cesti do Arje vasi

ARJA VAS, 10. okt. — Če ne bo nagajalo vreme ali če se ne bo vmes vtaknil še kakšen »če«, bo Slovenika po prazniku republike daljša za novih šest in pol kilometrov. Od avtoceste se bo promet poslovil šele pri Arji vasi, kjer naj bi skozi cestninsko postajo krenil na cesto Petrovče—Velenje.

Sporni priključek, ki je povzročil toliko hude krvi — zlasti so tej odločitvi nasprotovali občani Arje vasi, ki jim bo avtocesta za nekaj časa »odstopila« skoraj ves svoj promet — te dni sicer še ne kaže prave podobe. Izvajalec SGP »Slovenijaceste« mora zanj opraviti samo izkope v obsegu 50 tisoč kubičnih metrov in seveda še vse drugo, kar sodi zraven — vsekakor pa upa, da bo svojo obveznost do roka izpolnil.

Novi del slovenske avtoceste je tako kot do Hudinje široka v voznem pasu 10,20 metra in ima 2,50 metra širok dostavni pas. Na trasi sta dva nadvoza — gre za nov tip montažnih tovrstnih objektov — ima tri podvoze, dva večja in dva manjša mostova. Tudi tu so zemeljska dela in dela pri objektih izvedli tako, da so upoštevali bodoče štiripasovnico. Trenutno stanje pa je takole: končana so vsa zemeljska dela, položena sta cementna stabilizacija in dva sloja bitudrobirja, na treh kilometrih in pol pa bo potrebno položiti še asfaltni beton. Iskra je s polaganjem telefonskih kablov v zamudi, urediti pa morajo še okolico ceste. Ko smo se sprehodili — priznajmo, vozili — po gradbišču so ob cesti pravkar montirali še varovalno ograjo proti divjadi, sicer pa se je novi del Slovenike že lepo postavljal z svojo dokončno podobo. Nova, gladka, večji del ravna, široka asfaltna trasa se le tu in tam rahlo vzpenja, pelje pa v tisto okolico Celja, kamor so Celjani še do kratkim hodili, kadar so si želeli nadihat svežega zraka. Pogled na mesto, ki se zarija v smog, bo verjetno tudi potnikom po novi avtomobilski cesti spodbuda, da čimprej zdrsnejo dalje — in do Arje vasi bodo poslej prispeli v resnici mnogo hitreje Potem pa bo šlo spet počasneje — dokler zadrege ne bo rešil bodisi podaljšek, bodisi nova žalska obvoznica, katere gradnjo je — kot je sklenilo žalska občinska skupščina — pogoj da sploh dovolijo usmeritev prometa s slovenike po cesti do križišča v Petrovčah.

IVICA BURNIK

ABC Pomurka bo oskrbovala Zagreb

Prizadevanja za razširitev prodajne mreže — Priključitev Dubrave

V srednjeročnem programu kombinata Pomurka so kot posebno pomembno nalogo med drugimi sprejeli tudi obvezo za širjenje trgovske mreže v Jugoslaviji, predvsem pa na območjih, ki so bliže Pomurju.

Zaradi izredno visokih investicijskih potreb v primarni kmetijski proizvodnji (gradnja silosov, rekonstrukcija in novogradnja prašičjih in brojlerske farme) in naložb v rekonstrukcijo mesnopredelovalnih kapacitet in zaradi nizke akumulativnosti naložb v izgradnjo prodajnih objektov, (s temi so v zaostanku) položaj pa kaže, da bodo celo nekatere investicije v določeni meri izpadle, je povsem razumljivo, da lahko eventualni izpad naložb širjenja trgovske mreže negativno vpliva na plasman gotovih izdelkov v prihodnje.

Zato so v ABC Pomurki za naložbe v prodajne prostore prisiljeni iskati dodatne vire financiranja. Kot posebno zanimivo območje smatrajo Zagreb z okolico, ki je po lokacijskem in populacijskem položaju izredno ugoden prostor za prodajo izdelkov ABC Pomurke.

Tako so navezali stike s predstavniki občine Dubrava v Zagrebu in družbenopolitičnimi organizacijami, da z integracijo delovne organizacije Dubrava postanejo eden izmed preskrbovalcev prebivalstva v občini Dubrava in posredno tudi v ostalih zagrebških občinah.

Delavci Dubrave so se po predhodnih zborih delavcev že izrekli za združitev z ABC Pomurko.. Zdaj so na vrsti delavci ABC Pomurke ki bodo o združitvi odločali na referendumu oktobra letos.

Dubrava, ki je doslej imela štiri tozde, bi se po reorganizaciji priključila Mesni industriji iz Murske Sobote.

S priključitvijo bi Dubrava opustila dosedanji način dela in se specializirala za prodajo proizvodov ABC Pomurka. Združitev bi aktivirala osnovna sredstva, ki doslej niso bila dovolj izkoriščena. Določene nepremičnine bi celo prodali in sredstva prelili v gradnjo novih lokalov. Tako bodo, že letos odprli štiri nove lokale v občini Dubrava in enega podravskem Novem gradu.

BORIS HEGEDUŠ

ZGODNJA NOVOLETNA RAZMIŠLJANJA

Dedek Mraz v zrcalu časa

Organizatorji letošnjih prireditev dedka Mraza v Ljubljani so že staknili glave — Družno mladina in SZDL — Izkušnje iz prejšnjih let so zelo poučne

Konec septembra je za otroke skrbeča Ljubljana z velikim pričakovanjem prebrala: letos bosta SZDL in mladina ustanovili 16-članski odbor, ki se bo temeljito posvetoval z ljubljanskimi občinami, kaj bi letos lahko pripravili za novo leto, kar bi bilo primerno za vse. Na svoji seji so pristojni za dedka Mraza določili tudi rok za izdelavo novoletnega programa (trije tedni), nakar so se razšli z ugotovitvijo, da so novoletne prireditve iz leta v leto boljše.

Kako je v resnici? Kako smo preživljali novoletna slavja, ki so se nabrala od osvoboditve? Anali pripovedujejo, da na začetku pravzaprav ni bilo še nič. Bila je samo želja po nečem novem, izvirnem, po možnosti domačem simbolu, ki naj bi obdarjal najmlajše.

Prvi dedkovi koraki

V letu 1946 naj bi dedek prihajal iz ruske stepe, kjer je hud mraz. Čeprav smo imeli bolj malo krzna in še manj denarja, so po kolektivih le začeli pohajati nekakšni možje v svilenih pumparicah. Ze naslednje leto jih je zamorila zahteva po domačem dedku Mrazu, vsaj s polhovko na glavi! Na dedkih so postali moderni z rožicami obtkani kožuhi prvih Gorenjcev, po šolah pa novo nastale igrice, v katerih se je začela pojavljati novoletna »jelka« namesto »smreke«. V lastno gospodarsko škodo do danes nismo popustili. Še vedno vztrajamo pri narodni »Le seka«, sekaj smrečico«, namesto da bi se lotili jelk, ki so od smrek dosti manj vredne.

Šele leta 1951 so se prvi novinarji drznili dregniti v nevšečnosti, ki jih je trosil še krmežljavi dedek. Ljubljana je takrat brala ostro grajo zaradi silne gneče v vrstah za pomaranče, mandarine in rozine, ki jih je nudil novoletni sejem na Cankarjevi. Poročali so o pokolu pred prodajnimi mizami v Nami, kjer so ljudje razgrabili svinčnike na kroglico po 162 (takrat še din). Kuliji so namreč do 25. decembra veljali 390 par. Prišlo je torej do pocenitve, ki jo je vrla trgovina kasneje povsem zanemarila.

Naslednje leto smo brali tik pred praznovanjem čudne pozive: »Preselimo dedka iz sindikatov in s terena v družžine! Te naj se pobrigajo, da bodo otroci pobrali darila pod jelkami! Takšno darilo bo pomenilo otroku veliko več!« Pa so novinarji, ki so izbruhnili s to idejo, doživeli takojšen poraz. Zakaj dedek tega leta ni v takšni meri osvojil rodbin, kot je osvojil mesto. Trije konjeniki so prepeketali po največjih ulicah Ljubljane ter s tanfarami oznanjevali prihod tokrat že domačega dedka Mraza. Okomotan kot Gorenjec je dedek sedel na vozeči se pečini pod Triglavom, okoli njega pa so frlele snežinke, lutke, Rdeča kapica, Sneguljčica, pa medvedi, lisica, volk in palčki, ki so kresali prave iskre med špalir navdušenih. Sprevod je pestrila tudi prava Ciganka s pravim medvedom. Zoper oba je nastopil tisk, češ da sta vse premalo pravljična. Največjo hvalo so doživeli v sprevodu filmsko izvirni Kekec, Mojca, Kosobrin, Bedanec, v mestu pa razstava vlakcev in igrač, ki so »migale« vse zastonj v pritličju Narodne banke v Emoni. To leto je zaključil mogočen sprevod, mogočen vtis. Ni kaj reči, če preskočimo na pozneje . . .

Vrsta domislic v sprevodih

Vse do leta 1963 je sprevod obdržal svojo veličastnost, vmes so izstopale le posamezne graje, ki so veljale posameznim krajem, medtem ko naj bi ideološko obravnavanje sprevoda sledilo razvoju otroškega zanimanja.

Pa lepo po vrsti o domislicah, ki so prodrle v parade za najmlajše:

Leto 1953 je pričakala Ajdovščina v Ljubljani s paviljončki in stojnicami z igračami. Bil je tudi Luna park z velikim parnikom, ki je pihal dim. Nad vsem tem sejmom, drago približanim otroškim sanjam, pa je lebdel helikopter, ki ga je krmaril Mižek Figa. Tu je bil tudi velikanski mlin na veter in ko je v vse to zavil tudi dedkov sprevod, so švigale pod nebo še rakete. Tisk je pohvalil vse, celo razsvetljavo!

Sprevodi so se vrstili kar naprej; v modre grenadirje preoblečeno godbo na pihala je vodil dirigent Pegan Leander. Leto 1955 je že videlo dedka v spremstvu snežne kraljice, medvedov, palčkov cirkusantov, krokodilov in pingvinov. Prireditelјem se je namreč zazdelo prav, da potisnejo ob stran pravljičnost. Zato so sprevod zaključevale opice, ki so delile malčkom sladkorčke. Pravljica je kraljevala le še na Prešernovem trgu, kjer je dedek Mraz zbranim na dolgo in na široko pripovedoval o svoji poti iz kraljestva Zlatoroga.

Podobno je bilo še naslednje leto, nakar so v Vegovi ulici čakali na leto 1958 vozovi, predelani v ledene plošče. Vse je bilo v simbolu mraza, snega in ledu: severni medvedje, snežni možje, Eskimi z iglujem. Od pravljičnosti in fantazijske dejavnosti so ostali v sprevodu le še snežna kraljica, dva ujera Marsovca in veseljska ladja. Malčkom v veselje sta ostala še dva medveda na gugalnici in lajna.

Takšen sprevod je spet ves teden zavijal na Gospodarsko razstavišče, kjer je tral dedkov program poldrugo uro. Vodil ga je plesni mojster Jenko, nastopali so baletniki, akrobati, glasbeniki . . .

Pestrejši program suši blagajno

Od tu naprej se avtorji sprevoda niso več mogli odločiti za nekaj, kar je že bilo in je bilo dobro. Zaradi shujšane blagajne so bili seveda načelno, vse bolj proti sprevodu. Načelnost je le ta 1958 uspela dedka degradirati z voza na konja. Ostala mu je dokaj pestra spremljava in skromna razsvetljava. Tokrat je dedek na Gospodarskem razstavišču tudi prvič razdelil kolektivna darila štirim pionirskim odredom. Kar naj bi bilo pravljično mesto na Gospodarskem razstavišču, je pa postalo nekaj drugega, stojnice za sladkarije, igračke psička Lajka, binglajoča izpod padala, dvokrilno letalo in raketa pred startom Največja stojnica pa je bila za otroško spremstvo — natlačena z alkoholnimi pijačami.

Ker je idejnost vodstva kar naprej odrivala od dedka palčke, vile, prince in Sneguljčice, je nastopilo v tem letu nekaj bolj vzgojnega: gusarji, ki pijejo rum.

Sicer so se sprevodi v Ljubljani vrstili še naprej, vendar vse bolj okleščeni. Potem ko smo odpravili konje, je dedek sedel v džip. Drveči sprevod je ujezil in zasmradil čakajoče med kupi neskidanega snega in sam sebi napovedoval konec. Ni zapeljal le v leto 1961, temveč tudi v gospodarsko reformo, ki je zahtevala takojšnjo ukinitev daril po podjetjih. Kljub temu se je moral petnajst let kasneje Drago Vresnik spet lotiti korupcijskega nagrajevanja za novoletne praznike.

Pozval je delavce na boj proti nemorali, proti nagrajevanju direktorjev med seboj. Obsodil je promet z darili, ki so »vzeta iz skladišč, s serijskih trakov in se pretakajo med delovnimi organizacijami v roke vodilnih posameznikov«.

Polomija na Gospodarskem razstavišču

Zlasti je ljudi v letu 1975 razkurila polomija na Gospodarskem razstavišču, kjer je namesto v napovedano pravljično mesto drvela nepopisna gneča v neumno postavljen stiropor pod razsvetljavo, ustrezno zatemnitvi pred letalskim napadom. Po tej najdražji in najslabši prireditvi v Ljubljani tudi zadnje praznovanje ni bilo brez napak.

Takole nekako zgleda naš dedek Mraz skozi čas. Trdi tev, da je vsako leto bolj kakovosten, je zato hudo smela, morda kar malce smešna. Saj se je izkazalo, da so organizatorji zaman hrepeneli po uspehu, krajevne skupnosti zaman po denarju delovnih organizacij, SZDL zaman po pravičnem razdeljevanju daril in totalni preselitvi dedka Mraza v bazo, ki ima toliko volje, kolikor nima denarja. Kako bo letos? Bodo otroci dočakali dedka ki bo nepozaben, bo 16 izbranih kos težavi (beri dedek Mraz), ki mora biti dovolj odmaknjena od mistike, obogatena in prenovljena skromnejša (?) in pravičnejša? Menda se bo organizatorjem posrečilo, saj so začeli razpravljati o dedku že v oktobru, in ne sredi novembra, kot običajno.

NEVENKA ŠKRLJ

OB BLIŽNJEM ZAČETKU DEL ZA BENCINOVOD TRST - VISCO

PRIPRAVE ZA ENOTEN NASTOP VSEH LASTNIKOV ZEMLJIŠČ

Služnost bo potekala vzporedno z metanovodom in naftovodom, bo široka 5 metrov in bo trajala dvajset let - V sredo sestanek Kmečke zveze v Lonjerju

Široko brazgotino, ki zeva vzdolž kraške planote in skriva pod seboj cevi naftovoda in metanovoda, bodo v kratkem razširili. Petrolejska družba Aquila, oziroma francoski koncern Total, katerega sestavni del je, ima namreč vse pripravljeno, da vkoplje še dve cevi, po katerih se bo pretakal prečiščeni bencin od njene čistilnice do rezervoarjev v Viscu pri Palmanovi.

Njena pobuda se je bila sicer začela že pred nekaj leti, istočasno z zahtevo državne petrolejske družbe ENI, da spelje nov naftovod iz Trsta do načrtovane čistilnice pri Ogleju, kar je bilo tedaj sprožilo precejšnje nasprotovanje, zlasti glede naftovoda, tako v krajevnih političnih kot tudi v sindikalnih krogih, ki so se uprli «petrolejski izbiri» za gospodarski razvoj naših krajev.

Vmes je prišla še petrolejska kriza z izredno podražitvijo nafte, zaradi česar o novem naftovodu in čistilnici ni več glasu. Za tržaško čistilnico so pa stvari drugačne, saj so ji dovolili razširitev obratov Aquile in podvojitev predelovalnih zmogljivosti, kar postavlja podjetje in seveda krajevne pristojne činitelje pred izbiro: izgradnja cevovoda ali prevoz proizvoda, to je bencina, s kolonami avtocistern, ki hudo bremenijo že tako ne ravno najboljšo cestno omrežje.

Družba je sicer že dobila od pristojnega ministrstva vsa dovoljenja za izgradnjo in dvajsetletno koncesijo za upravljanje bencinovoda, in to kljub temu, da sta bili občini Dolina in Zgonik izrekli negativno mnenje in da je bila tržaška pokrajina pogojevala svojega pristanku občin. Sedaj, ko ni več glasu o drugem naftovodu, kaže, da tudi občinske uprave umikajo svoje načelno nasprotovanje in zahtevajo predvsem, da bo čimmanj škode tako za ozemlje, kot za prebivalstvo, še posebej za lastnike zemljišč, po katerih bo bencinovod tekel.

Glede na to je dolinska občina že sklicala pretekli torek v Ricmanjih sestanek prizadetih občanov, ki jih je seznanila z zadevo, ter jim svetovala, da se o odškodninah pogajajo z družbo enotno in obljubila vsestransko pomoč. Tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec pa jim je obrazložil, na podlagi dolgoletnih izkušenj organizacije pri obrambi pravic kmetov ob razlastitvah in podobnih posegih po ozemlju, tehnične in pravne vidike problema.

Bencinovod bodo speljali skoraj povsod vzporedno z naftovodom in metanovodom, približno 10 m južno od njiju, oziroma proti morju. Širina služnosti bo 5 m (naftovod je obremenil zemljišča za širino 10 m, metanovod pa 22 m), ko ga bodo postavljali bodo zasedli približno 15 metrov delovnega pasu. Služnost bo trajala, kot koncesija, 20 let.

Pri določanju pravičnih odškodnin je treba upoštevati razvrednotenje zemljišča (oziroma pravo ceno za služnost), škodo na kulturah in pridelkih in pa stroške za povrnitev zemljišč v prejšnje stanje.

Za zadnje bi sicer moralo poskrbeti podjetje, ki bo opravilo dela, toda izkušnje učijo, da tega ne opravi kot bi bilo treba in da je zato bolje, da izplačajo lastnikom posebno odškodnino, da za uredite: zemljišča poskrbijo sami.

Na sestanku v Ricmanjih so prizadeti zaprosili Kmečko zvezo, da prevzame organizacijo enotne akcije vseh prizadetih in jo pooblastili, da posreduje v pogajanjih z družbo Aquila, kar je naravno, spričo zaupanja, ki si ga je naša strokovna organizacija zaslužila v dolgoletnih borbah za obrambo krajevnih kmetov in malih posestnikov. V teh dneh so bili tudi že razni stiki med Kmečko zvezo in občinskimi upravami na Repentabru, v Zgoniku in Nabrežini za pripravo podobnih srečanj tudi v teh občinah. I onjerci so tudi že zaprosili Kmečko zvezo za nasvet in pomoč in je zato sklicala sestanek prizadetih lastnikov za sredo, 19. t.m., ob 20.30 v tamkajšnjem prosvetnem društvu.

V devinsko - nabrežinski občini

Konec oktobra aktiv komunistov

Vodstvo občinske sekcije KPI Devin - Nabrežina se je sestalo v sredo, 12. oktobra, v Nabrežini skupno s svetovalsko skupino in pokrajinskim tajništvom federacije. Govor je bil — je rečeno v sporočilu za tisk — o vprašanjih občine v zvezi z delovanjem občinske uprave. Prisotni so pozitivno ocenili dejavnost upraviteljev. Čeprav obstajajo hude težave, ki izhajajo iz dramatičnega finančnega položaja in čeprav je uprava v manjšini, se program uprave dosledno in resno uresničuje, kar tudi prebivalstvo nedvomno ceni. Uprava je stalno spodbujala vse demokratične politične sile, da so dale svoj prispevek, tako da se enotno dosežejo rešitve problemov ter da se stimulira sodelovanje decentriranih organov in prebivalstva. Vodstvo, svetovalska skupina in tajništvo federacije so izrazili željo, da bi se večina v občinskem svetu razširila, s tem da bi si tudi druge politične sile prevzele neposredne odgovornosti v prvi vrsti Slovenska skupnost.

Na sestanku so prisotni tudi analizirali stanje stranke v Devinu-Nabrežini z organizacijskega vidika političnih pobud. Povečanje števila članov — pravi poročilo — mora v bodočnosti privesti do ojačenja vodilnega kadra, ki se je po 15. juniju 1975 znatno prenovil, zato da se omogoči večja in bolj kvalificirana prisotnost v vseh vaseh občine glede vprašanj splošnega značaja, glede administrativnih vprašanj in glede vprašanj slovenske narodnostne skupnosti. V zvezi s to zadnjo točko so prisotni odločili, da se konec oktobra skliče aktiv komunistov občine, da se diskutirajo vprašanja, ki zadevajo Slovence.

Giorgio Veggian

Izšla je oktobrska številka «Skdanca»

Včeraj je v Križu izšla oktobrska številka vaškega glasila «Skdanc», ki ga v okviru PD Vesna ureja in izdaja skupina mladih. Tudi ta številka prinaša vrsto zanimivih člankov med katerimi bi omenili tistega o družinskih posvetovalnicah in pa tistega o starih vaških običajih, kjer avtor opisuje nekdanjo trgatev v vasi. V tej številki so mladi kriški prosvetarji uvedli tudi zanimivo in koristno rubriko «Otròci pišejo», ki jo samostojno urejujejo vaški otroci, ki obiskujejo osnovno in srednjo šolo, med zanimivosti te številke pa bi pristeli tudi odprto pismo vaškega ŠD Mladine, ki govori o odnosu, ki ga ima to društvo do ŠD Vesna. (st)

POZIV ZDRUŽENJA STARŠEV OSNOVNE ŠOLE

Poimenovanje šole pri Sv. Ani

Združenje staršev osnovne šole pri Sv. Ani nam je z občnega zbora v sredo, 14. oktobra, poslalo sledeče pismo:

Že pred dvema letoma smo se zbrali s starši otrok, ki obiskujejo osnovno šolo pri Sv. Ani in prijatelji mladine iz okolice, da se pomenimo o poimenovanju naše šole. Pri glasovanju se je večina prisotnih izrekla za poimenovanje po Marici Gregorič - Stepančič. Bila je to učiteljica domačinka, ki je s svojim šolskim delom, pisano besedo in zgledom pomagala ohraniti slovenstvo tudi v tem delu tržaškega predmestja. Letos poleti je prišel iz ministrstva za javno šolstvo odgovor na našo prošnjo. Poimenovanje je bilo odobreno. Zato se obračamo na domačine, bivše učence ter prijatelje naše šole, da nam priskočijo na pomoč tudi materialno, da dostojno uresničimo slavnost poimenovanja. Želeli bi, da bi bivši njeni učenci ali tisti, ki so jo osebno poznali, stopili v stik z odborom za poimenovanje in nam pomagali pri raziskovanju njenega delovanja. Ob tej priložnosti naj spomnimo prebivalce novih naselij Altura, da je dolžnost slehernega Slovenca vpisati otroke v slovensko šolo ter da ni nikake potrebe pošiljati jih v kako drugo oddaljeno mestno šolo. Na naši šoli so namreč štiri učne moči in bi lahko bila še peta, Učenci imajo tudi na razpolago šolski avtobus. Naj omenimo še šolske razstave zadnjih let, ki jih je obiskalo veliko občinstva in se zanimalo z dosežki naših otrok, pa saj morda tudi vi poznate naše malčke, saj so letos maja s teto Špelo in njeno čudežno vrečo navdušili občinstvo v Kulturnem domu. Morebitne prispevke za poimenovanje lahko pošljite na tekoči račun Kreditne banke 302021 ali na uredništvo lista.

Združenje staršev otrok šole «Marice Gregorič» pri Sv. Ani

S ČETRTKOVEGA PREDAVANJA V NABREŽINI

Družbeno-zemljepisna slika devinsko-nabrežinske občine

Predavateljica dr. Vera Caharija analizirala tudi nekatere gospodarske dejavnosti, predvsem vinogradništvo, živinorejo in kamnoseštvo

Četrtkovo predavanje dr. Vere Caharija v Nabrežini je imelo dvojen namen, in sicer po odzivu prebivalstva, je vsaj enega tudi doseglo: na pobudo občinske uprave, ki je sicer pripravila program poučnih predavanj, se je prva predstavila občanom domačinka dr. Vera Caharija z vsebinsko zanimivo ter z obkrajevno problematiko tesno zadevajoč spekter analiz in prerezov našega življenja. Njena študija (podatke je vztrajno in potrpežljivo zbirala celi dve leti), ki nosi naslov «Antropogeografija prebivalstva občine Devin - Nabrežina», se je po besedah avtorice izrecno in izčrpno poglobila v vsaj dveh od več kot desetih poglavjih: v študijo o prebivalstvu (govor je bil o starosti, o poklicu, o emigraciji, o popisu in nataliteti prebivalstva) ter v študiji o gospodarski dejavnosti (predvsem o vinogradništvu, živinoreji in kamnoseštvu). Sodeč po tem, kako živahna je bila razprava, smemo sklepati, da je bila ta problematika novost na predavateljskem odru (ali vsaj pomanjkljivost) domače tribune. Na vrsto vprašanj, za katere je bilo očitno, da jih postavljalci dobro poznajo, študija dr. Vere Caharija ni mogla odgovoriti, saj kljub obsežni in podrobno obdelani analizi nekaterih poglavij tega tudi ni bilo pričakovati. Avtorica sama priznava, da so ponekod podatki samo približni in prikrojeni po okusu (npr. popisi prebivalstva), ponekod pa prirejeni po subjektivni ocenitvi. Avtorica se je ob tej priliki toplo zahvalila vsem, ki so ji kakorkoli nesebično pomagali pri ustvarjanju te svoje prepotrebne študije. Občinska uprava je poskrbela za duplikat dela, ki je občanom na voljo v občinski knjižnici. Iz tega razloga v tem poročilu ne navajamo nikakršnih podatkov in številk, prikazanih v študiji, ter se omejujemo le na načelnost predavanja. Uvodoma smo že rekli, da je bil v pogledu odziva (predvsem v pogledu informacij avtorice in kontroinformacij avditorija) namen predavanja dosežen. Uprava je za kraj predavanja (povsem pravilno!) izbrala občinsko knjižnico, da bi tako bolj popularizirala ta, od večine prebivalstva (predvsem od mladine) pozabljeni hram kulture. Vsekakor smo bili prijetno presenečeni, da je bila naša knjižnica polna, kar prepolna. Natančneži so prešteli kar 73 prisotnih. Sodeč po živahni razpravi in dobrem poznavanju razmer diskutantov, je ugotovitev na dlani: prepričani smo, da bi javne tribune s tako problematiko nedvomno pritegnile k tvornemu sodelovanju širok krog domačega prebivalstva. Res, da so v dani situaciji potrebne tudi vinske razstave, prazniki tiska in politični shodi, vendar so tribune s tako problematiko za obstoj naše narodnostne skupnosti še bolj potrebne. In prav to je dragoceno spoznavanje, ki ga je prispevalo predavanje dr. Vere Caharija.

I. Pertot

NA SKUPNEM SESTANKU KRIŠKIH ORGANIZACIJ

Potrjena volja za enotno reševanje številnih problemov kriških šol

Mladi izdelali zanimiv program akcij - Prvo predavanje 25. oktobra v šoli Albert Sirk

Na pobudo mladinske skupine «Skdanc», ki deluje v okviru PD Vesna, so se v petek v kriškem Ljudskem domu sestali predstavniki vaških organizacij, ki so razpravljali o pekočem položaju šolskih struktur v vasi in o možnosti prirejanja skupnih in enotnih akcij na tem področju. Iz splošne ugotovitve, da so v zadnjih časih tudi vaške organizacije, poleg pristojnih oblasti, zanemarjale šolske probleme, si je treba sedaj nujno zavihati rokave in začeti s sistematičnim in organiziranim delom tudi na tem področju.

Na sestanku so razpravljali o vseh pekočih problemih, ki tarejo slovenske šole v Križu, predvsem o otroškem vrtcu, ki je kot znano, začasno nameščen v prostorih italijanske osnovne šole. Prav v teh dneh je namreč skupina staršev otrok, ki obiskujejo vrtec, naslovila pristojnim organom protestno pismo, iz katerega je jasno razvidno, v kakšnem vzdušju se odvija tam pouk. Tudi s srednjo in osnovno šolo ni vse v redu, ker pomanjkanje ustreznih prostorov in struktur ne dopušča, da bi naši otroci uživali enake pravice kot italijanski otroci. Poleg teh problemov pa obstaja v vasi še zelo žalostno dejstvo: vpisovanje slovenskih otrok v italijanske šole.

V tem okviru je torej skupina «Skdanc» izdelala osnutek programa za skupen nastop vseh organizacij na tem področju, ki predvideja vrsto predavanj, okroglih miz in pa raziskavo s skupnim ciljem: sensibilizacijo vaškega javnega mnenja na šolske probleme. Konkretno so se pa predstavniki vaških organizacij domenili za predavanje o volitvah v šolske svete in o slovenskem šolskem okraju, ki bo 25. oktobra v prostorih osnovne šole A. Širk.

Prvi korak za skupno reševanje šolskih problemov v vasi je bil torej storjen, sedaj pa bo od vseh pomembnih sameznikov in organizacij odvisno koliko naporov bodo vložili v to akcijo, ki je zelo važna in koristna za vsestranski razvoj in napredek slovenske vaške skupnosti v Križu. (st)

JUTRI V BOLJUNCU

Sestanek o problemih vrtcev ONAIRC

Uprava občine Dolina vabi starše otrok, ki obiskujejo otroške vrtce, vso učno in neučno osebje zaposleno v vrtcih, da se udeležijo razprave o problemih, ki so nastali s prehodom vrtcev ONAIRC pod državno upravo, jutri, 17. t.m., ob 20. uri v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu.

● **Jutri ob 20. uri** bo na sedežu, Stara istrska cesta 66, sekcijski sestanek KPI na temo «Sedanji položaj po odložitvi volitev in fašističnih izgredih v državi in Trstu». S tem sestankom se bo začela kampanja vpisovanja 1978.

● **V torek**, 18. oktobra, bo na liceju «Dante Alighieri» kongres o «Šolskem načrtovanju in okrajih v tržaški pokrajini».

Obvestilo

Iniciativni odbor organizira na željo mnogih nekdanjih aktivistov Istrskega okrožja in Vojne uprave pod pokroviteljstvom Obalne konference SZDL srečanje aktivistov bivšega Istrskega okrožja, Vojne uprave, gospodarskih in drugih ustanov ter družbenopolitičnih in množičnih organizacij.

Srečanje bo v petek, 21. oktobra 1977, ob 17. uri, v Žusterni pri Kopru, v prostorih hotela Triglav.

Po pozdravnem nagovoru in krajšim kulturnim programom sledi običajno medsebojno spoznavanje ob priložnostni postrežbi, za kar je vsak udeleženec obvezan na stodinarski prispevek.

Zaradi razporeditve prostora in drugih tehničnih potreb prosimo vse, ki se želijo udeležiti tovariškega srečanja, da to sporočijo čimprej pismeno na naslov: ZZB NOV Koper, telef. 21-194, Pristaniški trg 6, ali Obalna konferenca SZDL, telefon 21-455.

Nekateri aktivisti, ki so bili dosegljivi, bodo dobili posebno vabilo. Za vse ostale aktiviste in aktivistke OF, oziroma SIAU velja to obvestilo kot vabilo na tovariško srečanje.

SPD TABOR Opčine

priredi

Antološko razstavo

ATILIJA KRALJA

Razstava bo odprta do 23. oktobra 1977 ob nedeljah: od 10. do 12. in od 16. do 20. ure ob delavnikih: od 18. do 20. ure.

SREČANJE

bivših «ZORAŠEV» bo v soboto, 22. oktobra 1977, med 11. in 12. uro v hotelu MAESTOSO v LIPICI, nakar bo sledilo skupno kosilo.

V DOLINSKI OBČINI

STALIŠČE SSk DO HITRE CESTE

V zvezi z načrtovano hitro cesto iz tržaškega pristanišča do Padriča na Krasu sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina ugotavlja, da so se odločujoče vsedržavne politične sile v Trstu odločile za varianto, ki se začne pri sedmem pomolu in nadaljuje po predoru pod Škednjem preko industrijske cone do Lakotišča, kjer se začne vzpenjati proti tovarni Velikih motorjev in nato proti Ricmanjem in Katinari, po dolgoletnih polemikah med tehniki in arhitekti ob vzporedni podpori zainteresiranih političnih strank. Proti speljavi ceste po bivši železniški progi čez področje Sv. Jakoba in Sv. Magdalene so se uprli krajevni prebivalci zaradi škodljivih posledic, ki bi jih povzročal itenziven promet mimo njihovih stanovanj in vrtov. Na pritisk predvsem KPI je tržaška občina popustila in tako so hitro cesto preusmerili po daljši trasi, ki gre čez ozemlje tudi dolinske občine in prizadene naseljeno področje pri Lakotiščah in nato najlepše kmetijsko področje med Boljuncem in Ricmanji. Za zadevne načrte je dolinska občina baje zvedela šele 4. avgusta letos, ostali občani pa šele pred dobrim mesecem. Tržaška občina pritiska, pritiska, da bi dolinska občina še v tem mesecu pristala na ta načrt.

Slovenska skupnost se zaveda, da tržaško pristanišče potrebuje primerne prometne zveze z zaledjem, toda ne more pristati, da se zadevne izbire glede trase — s čimer je nujno povezano oškodovanje in okrnjenje ozemlja, naseljenega s slovenskim prebivalstvom — odločajo brez predhodnega posvetovanja s prizadetim prebivalstvom. Zaradi tega ne more politično in moralno pristati na takšno izsiljevanje, še manj pa morejo pristati prizadeti prebivalci ter mali lastniki zemljišč in stanovanj, katerim grozijo z razlastitvami po «cenah» od 600 lir za kvadratni meter travnika do 4.500 lir za kvadratni meter vinograda!

Zato, pristati na to brez določenih stvarnih pogojev in povrhu še pod pritiskom časovnih rokov in raznih političnih dejavnikov, pomeni dejansko odpovedati se stvarni in učinkoviti zaščiti občanov, kakor tudi širše naše narodnostne skupnosti, ki pri tem izgubi znaten del svojega ozemlja.

Če je vsedržavnim strankam, ki vodijo tržaško občino in ostale okoliške občine, resnično do tega, da je treba poleg koristi prizadetih posameznikov zaščititi tudi gospodarske in druge splošne koristi celotne naše narodnostne skupnosti, naj to z dejanji pokažejo v takih konkretnih primerih, kot je danes ta hitra cesta, jutri kak drug objekt ali izvajanje zakona Bucalossi, ki onemogoča vsako tradicionalno investicijo naših ljudi, t. j. gradnjo družinskih stanovanjskih hiš.

Strokovna pomoč vinogradnikom

V torek dr. Milo ob 19.30 v Praprotu

V okviru programa neposredne strokovne pomoči, ki ga prireja tržaška pokrajinska uprava za domače vinogradnike, se bo izvedenec dr. Bruno Millo srečal že drugič s kmeti iz nabrežinske občine. Srečanje bo v torek, 18. t.m., ob 19.30 uri v gostilni v Praprotu in se bodo na njem pomenili o vinifikaciji in o pretokih.

Obvestilo vinogradnikom in proizvajalcem vina

Kmečka zveza opozarja člane, da bodo morali letos uporabiti pri prijavi vina posebne obrazce. To velja tako za vinogradnike, kot tudi za vse tiste kmete, ki kupujejo grozdje in ga predelujejo v vino. Vinogradniki bodo pridelek vina prijavili na obrazcu A 1 ter bodo morali navesti točno površino obdelanih vinogradov. Tistim, ki pridobivajo vino iz kupljenega grozdja, pa je namenjen obrazec A 2, v katerem bodo morali navesti podatke o izvoru grozdja (ime in naslov prodajalca). Kmetje, ki imajo doma pridelano vino, kot tudi vino iz kupljenega grozdja, bodo morali izpolniti oba obrazca. Vinogradnikom iz tržaške občine bodo kot običajno izpolnjevali prijave uradi Kmečke zveze do vključno 26. novembra. Vinogradniki iz drugih občin pa morejo prijavo izpolniti v pristojnih občinskih uradih.

Tajništvo Kmečke zveze

Ob obletnici smrti Nede Mijot

NEPOZABLJENA

Ta mesec je oktober.
Vre leto dni
ke tebe ni jn ni
in te v'č ne buo!
O muoja draga
zastuopet neče tu srcjè
n'č ne pomaga
zmirej še čaka tè
de se prsmeješ na stopnišče
domač'ga praga . . .

m.m.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

REPERTOAR

za sezono 1977-78

V abonmaju

Oton Župančič — VERONIKA DESENIŠKA (tragedija v petih dejanjih) Ob stoletnici pesnikovega rojstva Režija: JOŽE BABIČ

Branislav Nušić — OBLAST (komedija v dveh dejanjih) Prvič v slovenščini integralno besedilo Prevod: MILAN JESIH Režija: MIROSLAV BELOVIĆ

Aleksej Arbuzov — IRKUTSKA ZGODBA (igra v treh dejanjih) Prevod: MILE KLOPČIČ Režija: MARIJO URŠIČ

Dario Fo — SEDMA — KRADI MALO MANJ (Settimo: ruba un po' meno) (komedija v dveh dejanjih) Prevod: BORUT TREKMAN Režija: JOŽE BABIČ

*** GOSTOVANJE DVEH GLEDALIŠKIH ANSAMBLOV IZ MATIČNE DOMOVINE

*** GLASBENA KOMEDIJA Gostovanje gledališča Komedija iz Zagreba

Izven abonmaja

Miroslav Košuta — VITEZ NA OBISKU (mladinska igra) Krstna uprizoritev Režija: MARIJO URŠIČ

Kole Časule — VRTINEC (igra v dveh dejanjih) Prvič v slovenščini Prevedel: JANKO MODER Režija: LJUBIŠA GEORGIJEVSKI

Alviero Negro — BUNKER (komedija v dveh dejanjih) Prvič v narečju beneških Slovencev Prevod: BOŽO ZUANELLA Režija: JOŽE BABIČ

Poleg ponovitev nekaterih uspešnih predstav iz preteklih sezon so v repertoarnem načrtu predvidena tudi nekatera druga gledališka gostovanja iz Jugoslavije.

Posebna dejavnost

UMETNIŠKI PROGRAM DELA BO IZPOPOLNJEN ŠE Z IZVEDBO POSEBNIH NASTOPOV SSG V ŠOLAH IN PROSVETNIH DRUŠTVIH.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Paclic 3.000 lir in Guštinčič 3.000 lir.

Ob 1. obletnici smrti Jožeta Caharije iz Zgonika daruje družina Božič 10.000 lir.

* * *

Ob 2. obletnici smrti Alojza Štoke (Gigita) daruje sestra Nada z družino 15.000 za Kulturni dom Prosek - Kontovel, 15.000 za pevski zbor Vasilij Mirk, 15.000 lir za gradbeno društvo s Proseka in 15.000 lir za ŠD Primorje.

Mima Tence iz Ljubljane daruje 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V počastitev spomina dragega brata Danila Godine darujejo brat in sestre 25.000 lir za Dijaško matico, 25.000 lir za Glasbeno matico in 25 tisoč lir za PD Škamperle. V isti namen darujeta nečakinji Gordana in Bojana iz Kopra 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob obletnici smrti dr. Mirka Legiše se ga z ljubeznijo spominjajo svojci in darujejo 30.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina Danila Godine daruje družina Okretič 10.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V počastitev spomina dragega prijatelja Danila Godine darujeta Marija in Justina 5.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Aleksija Gregoriča darujeta Anton in Anica Furlan 15.000 lir za Krožek Marjo Matjasič v Barkovljah.

V spomin na Emo Štoka daruje D. Gerlanc 5.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Ob 1. obletnici smrti Josipine Žerjal daruje hči Milka 10.000 lir za PD Slovenec.

V spomin na Franca Sedmaka darujeta družini Settimo in Samero 5.000 za vzdrževanje spomenika v Križu in 5.000 lir za Dijaško matico.

Boris Valentič daruje 5.000 lir za popravilo oskrunjenega spomenika bazoviških žrtev.

V spomin ob 33. letnici smrti Josipa Mijota darujeta žena in sin 20 tisoč lir za PD Škamperle.

Namesto cvetja na grob Riharda Marca darujejo Nella, Paolo in Giancarlo Foraus 5.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

V spomin na Riharda Marca daruje Ladi Kocjan 10.000 lir za PD Valentin Vodnik. V isti namen daruje Milena Slavec 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

V počastitev spomina Riharda Marca darujejo Marija in Milan Pangerc 10.000 lir ter Elvira in Eto Kocjan 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

Namesto cvetja na grob Gigija Mahorčiča daruje Rudolf Križmančič z družino (Kovešćev) 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Angela Križmančič - Germani daruje 5.000 lir za Skupnost Družina Občine.

Namesto cvetja na grob Pauline Žerjal daruje družina Žerjal (Boljunec) 5.000 lir za Skupnost Družina Občine.

V spomin na drago ženo in mamo Zofijo Danev darujejo mož Pepi ter hčeri Ada in Lilijana 5.000 lir za kriško revijo Skdanc.

V spomin na svoje drage darujeta Ivanka in Olga Danev 5.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Ob 3. obletnici smrti Vinka Kalca darujejo starši 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Ob obletnici smrti staršev Justine in Karlota Kraljà darujeta sin Atilijo in Miranda 10.000 lir za PD Primorec in 10.000 lir za ŠD Primorec.

Ob pogrebu Danila Sancina darujejo pevci 15.000 lir za PD Prešeren.

Namesto cvetja na grob Pavle Žerjal daruje Bernarda Ota 3.000 lir za PD Prešeren.

V spomin na Pavlo Žerjal daruje hči Silva z družino 30.000 lir za PD Prešeren. V isti namen darujejo pevci 20.000 lir za PD Prešeren.

V spomin na teto Lucijo Kralj daruje Miro Čuk 5.000 lir za ŠD Primorec.

Namesto cvetja na grob pok. Franca Sedmaka daruje Vladimir Tence 10.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Križu.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 16. oktobra
JADVIGA

Sonce vzide ob 6.23 in zatone ob 17.18 — Dolžina dneva 10.55 — Luna vzide ob 10.23 in zatone ob 20.10.

Jutri, PONEDELJEK, 17. oktobra
MIRA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 20,5 stopinje, najnižja 15,3; ob 13. uri 20,5 stopinje, zračni tlak 1019,9 mb rahlo pada, vlaga 50-odstotna, nebo skoraj jasno, veter 18 km na uro vzhodnik-severovzhodnik, morje rahlo razgibano, temperatura morja 17,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. oktobra 1977 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 9 ljudi.

UMRLI SO: 40-letna Bianca Maria Naverri, 68-letna Giorgina Giurco vd. Catalano, 74-letna Rosa Milani, 76-letni Rosario Nocera, 42-letni Antonio Lenardon, 72-letni Angelo Bolzoni, 73-letna Anna Carlini vd. Dudine, 93-letna Vittoria Ortolani vd. Stecher, 56-letna Celestina Larice por. Patella.

OKLICI: študent Luciano Battistelli in študentka Silvia Madrussani, finančnik Cosimo Scorrano in gospodinja Darinka Majcan, maser Vincenzo Lippolis in frizerka Valnea Indrigo, študent Manuel Antonio Rojas Afanador in študentka Maria Luisa Storni, častnik Giorgio Padovan in učiteljica Rosella Skerjanc, trgovec Adriano Zonta in manekenka Darija Perković, uradnik Antonio Morgante in učiteljica Rosa Ferri, finančnik Angelo Curci in trg. pomočnica Stefania Sorgo, reprezentant Ugo Palumbo in uradnica Michelina Terlucci, trgovec Mario Rocco in gospodinja Monika Steininger, učitelj biblije Gianfranco Crispo in gospodinja Maria Bonaria Usai, učitelj Fabio Bulian in uradnica Attilia Pascotto, uradnik Fabio Dei Rossi in trgovka Ornella Buffa, delavec Roberto Giostra in univerzitetna študentka Daniela Dimich, težak Giorgio Padovan in trg. pomočnica Susanna Ciofi, finančnik Giuseppe Saracinelli in uradnica Franca Cinque, Gérard Robert Louis Leboucher in Giannina Alocco, kolar Radivoj Germani in frizerka Sonja Pertot, bolničar Claudio Komar in gospodinja Gordana Ziganto, učitelj Furio Pitacco in uradnica Clara Rerecich, uradnik Roberto Mosca Riatel in študentka Consuelo Scarpato, kuhar Domenico Massini in služabnica Giovanna Noachig, šofer Ferruccio Matcovich in uradnica Biserka Ravnić.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627

V predpraznični in praznični dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	68	55	49	73	22
CAGLIARI	13	32	63	35	34
FIRENCE	13	46	66	1	35
GENOVA	65	48	41	69	71
MILAN	12	79	52	85	23
NEAPELJ	73	40	38	11	45
PALERMO	25	82	76	29	9
RIM	88	11	12	54	49
TURIN	71	90	70	24	20
BENETKE	68	31	7	66	46

ENALOTTO
2 1 1 2 1 2 2 1 2 X 1

KVOTE: 12 točk - 71.391.000; 11 točk - 563.600; 10 točk - 44.100 lir.

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELI
VIŠJA KAKOVOST
MERE JOPICEV OD 42 DO 54
NAŠIVKI
VELIK PRIHRANEK

PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 796-301
Viale XX Settembre št. 46/III

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

RAZPISUJE

ABONMA

za sezono 1977-78

Vrsta abonmajev v Trstu

Red A (premierski)
Red B (prva sobota po premieri)
Red C (prva nedelja po premieri)
Red D (mladinski v sredo)
Red E (mladinski v četrtek)
Red F (sindikalni — druga sobota po premieri)
Red G (popoldanska predstava na dan praznika)
Red H (mladinski)
Red I (mladinski)
Red J (mladinski)

VPISOVANJE ABONENTOV VSAK DELAVNIK OD 10.30 DO 12.30 PRI GLAVNI BLAGAJNI KULTURNEGA DOMA, TEL. 734-265
VLJUDNO PROSIMO VSE ABONENTE, DA DVIGNEJO IZKAZNICE PRI BLAGAJNI KULTURNEGA DOMA OD 10.30 DO 12.30

NA POBUDO TUKAJŠNJE SEKCIJE SOCIALISTIČNE STRANKE

«Perspektive Goriške po osimskem sporazumu» so tema razprave na simpoziju prihodnjo soboto

O raznih vprašanjih bo govorilo šest poročevalcev, trije iz Italije, trije iz Jugoslavije - Prvič obširna razprava o osimskem sporazumu na Goriškem

V petek je PSI priredila okroglo mizo o urbanističnih vprašanjih Gorice

S svojimi «Socialističnimi srečanji 1977» je goriška mestna sekcija PSI zaorala ledino, ki mnogo obeta ne le za socialiste, marveč za vso goriško levico. S temi srečanji so goriški socialisti načeli vprašanje prisotnosti levice v goriškem kulturnem in strokovno-znanstvenem svetu, ki je bil in morda je še, vsaj kar se italijanskega in uradnega dela goriškega mesta tiče, skoro izključna domena katoliško usmerjenih krogov. Srednjeevropska srečanja, pevska in folklorna tekmovanja, druga srečanja, so vsa prirejena od demokristjanov raznih odtenkov, ki so si s tem nabrali tudi dragocen kapital. Socialisti skušajo s temi srečanji ta demokristjanski monopol razbiti ne le s prirejanjem teh srečanj, marveč tudi s težnjo po sodobnosti tem, ki se na teh srečanjih obravnavajo.

V letošnjem oktobru so v Gorici priredili koncert dveh najbolj znanih italijanskih jazzistov, v petek zvečer je bila v Avditoriju zanimiva okrogla miza o urbanističnih vidikih Gorice.

Za prihodnjo soboto, 22. oktobra, pa je na vrsti, v okviru socialističnih srečanj, zanimiva debata o temi «Sporazum v Osimu in njegove perspektive na goriškem področju». Razprava se bo pričela ob 9. uri zjutraj, na sporedu je šest uvodnih poročil, sledila bo debata, ki se bo najbrž zaključila po 13. uri.

Zanimivost te debate je v tem, da bo prvič prišla v javnost razprava o posledicah in perspektivah osimskega sporazuma na Goriškem in da bodo na njej sodelovali tako italijanski kot jugoslovanski poročevalci. Napovedana so namreč poročila posl. Lorisa Fortune, predsednika komisije za industrijo in trgovino v poslanski zbornici, ki bo govoril «o političnih vidikih osimskega sporazuma», univerzitetnega profesorja in arhitekta Luciana Semeranija, ki bo govoril o prostorskem načrtovanju in univerzitetnega profesorja Vladimirja Nanuta, ki bo govoril o sodelovanju in komplementarnosti obmejnih gospodarstev. Iz Nove Gorice pa pridejo kot poročevalci predsednik medobčinskega sveta SZDL za severno Primorsko Vlado Uršič, ki bo govoril o političnih aspektih osimskega sporazuma, projektant in urbanist ing. Tomaž Vuga, ki bo govoril o prometnih povezavah in prostoru ob meji, predsednik izvršnega odbora Kulturne skupnosti Nova Gorica ing. Lucijan Vuga, ki bo govoril o sociooloških in kulturnih vidikih osimskih sporazumov.

Do tu program sobotnega srečanja, ki je odprto vsem, ki jih stvar zanima. Seveda so zaželeni tudi posegi v razpravo.

Omeniti pa je treba v zvezi s socialističnimi srečanji zanimivo razpravo o urbanističnih vprašanjih, ki je bila v petek zvečer v deželnem Avditoriju. V veži predavalnice so bila razstavljena razna dela inženirjev in arhitektov, ki se nanašajo na urbanistični razvoj Gorice, na njene povezave z Novo Gorico, na obmejno postajo in na tovorno postajališče. Razstavljeno je bilo tudi delo skupine, ki je pod vodstvom arh. Jožeta Ceja, raziskala, po naročilu SLORI, položaj v Štandrežu v zvezi z nameravanimi razlastitvami.

Po uvodnih besedah tajnika mestne sekcije PSI arh. Bruna Brunella, sta uvodoma poročala prof. arh. Luciano Semerani in prof. Vladimir Nanut. Prvi je dejal, da moramo spremeniti naš odnos urbanističnega razvoja, da moramo priklicati k življenju stara mestna središča in ne širiti mest v predmestje. Vse to je v Gorici mogoče. Arh. Semerani je dejal, da je treba danes v Gorici gledati na razvoj mesta drugače kot pred časom, kajti tudi tu bo osimski sporazum pustil posledice. Potrebna je tesna povezava z Novo Gorico. Obe mesti se morata integrirati. Kritičen je bil arh. Semerani do orjaškega načrta za goriško tovorno postajališče. Dejal je, da se ni nihče od tistih, ki so hoteli imeti za vsako ceno avtoport vprašal kakšne negativne posledice bo stvar imela za domače prebivalstvo in če se bo ogromna investicija izplačala.

Prof. Vladimir Nanut je nanizal vrsto podatkov o razvoju Gorice in Goriške na splošno. Število prebivalstva se ne veča, oziroma se veča v zelo majhni meri, v industriji je danes manj zaposlenih kot pred petnajstimi leti in novi zaposleni v terciarnih dejavnostih niso nadomestili izgub v industriji. Zaradi pomanjkanja jasnih perspektiv, so danes številne industrije v težavah. Treba je pomisliti tudi na kmetijstvo, je dejal predavatelj in omenil s tem v zvezi zgrešeno načrtovanje goriškega tovornega postajališča.

V debato se je prvi oglasil arh. Jože Cej, ki je prikazal študijo SLORI o Štandrežu, kritiziral odgovorne na občinski upravi, da ni zaradi tovornega postajališča načrtov za njegovo postopno realizacijo, da ni nikomur jasno, kam bodo šle kmečke družine po razlastitvi.

Oglasili so se še inž. Sergio Fornasir, arh. R. Robustelli, odv. Cesare Devetag, dr. Gianni Miani, občinski odbornik Lanfranco Zucalli, seveda iz svojega zornega kota.

Natečaj za dijake in učence

V sklad za postavitev spomenika padlim v NOB v Štandrežu so ta teden prispevali: podjetje La Goriziana 50.000 lir, podjetje Artesac 30 tisoč, Vida Marković - Ljubljana 15 tisoč, Cvetko Brajnik, namesto cvetja na grob ...k, Jožefa Brajnika 15 tisoč, N.N. 5.000, Rudi Gri iz Pule 300 ND, Damjan Peric iz Ljubljane 10.000, Ivan Krpan 15.000, Marija in Lojze Hoban iz Maribora 20.000, Dario Nanut 15.000, Livij Brisko 25.000, Danilo Tomsič 40.000, Beniamino Budda 10.000 lir.

Pripravljalni odbor se je sestal v petek zvečer in sprejel pomembno odločitev o razpisu posebnega natečaja med dijaki slovenskih šol v Italiji in na območju Nove Gorice. Sodelovali bodo lahko učenci in dijaki od 4. razreda osnovne šole dalje ter v pismeni obliki ali pa z risbo prikazali kako naj bi izgledalo spominsko obeležje v Štandrežu. Najboljša dela bodo nagradili, vsi prispevki pa bodo razstavljeni v domu Andreja Budala.

Podrobnosti iz natečaja bomo objavili v prihodnjih dneh.

Zastopniki Sovodenj in Škofje Loke včeraj pred šolo

ŠKOFJELOČANI SO BILI VČERAJ NA OBISKU PRI NAS

Poudarjene tesne vezi med Sovodnjami in občino Škofja Loka na Gorenjskem

Pozdravna govora župana Jožefa Češčuta in predsednika občinske skupščine Toneta Polajnarja - Zastopniki obeh občin v Gonarsu

Številna delegacija občine Škofja Loka, ki jo je vodil predsednik tamkajšnje občinske skupščine Tone Polajnar, je včeraj bila v gosteh v sovodenjski občini. Drage gorenjske goste je pred županstvom v Sovodnjah sprejel župan Jožef Češčut s sodelavci. Škofjeločani so najprej položili venec pred spomenik padlim v NOB, zatem so se z domačini zadržali v dvorani občinskega sveta.

Tu je župan Jožef Češčut prikazal položaj v sovodenjski občini, govoril o njenem razvoju tako v starih časih kot po osvoboditvi, poudaril važnost, ki jo zamejski Slovenci polagamo stikom z matično domovino. Dejal je tudi, da se delo v občinskem svetu odvija pozitivno v konstruktivnem sodelovanju med večino in opozicijo. Za manjšinsko listo je spregovoril svetovalec Remo Devetak, ki je orisal stališča manjšinske politične skupine, nakar se je za topel sprejem zahvalil predsednik škofjeloške občinske skupščine Tone Polajnar.

Gorenjski gostje so si nato ogledali sovodenjsko osnovno šolo, kjer so se zadržali v prijateljskem pogovoru z učiteljstvom in osnovnošolskimi otroci.

Zatem so šli zastopniki obeh občin v Gonars, kjer so položili dva venca pred spomenik padlim jugoslovanskim protifašistom, ki so umrli daleč od rodne zemlje.

Popoldne se je srečanje med zastopniki obeh občin nadaljevalo, govor je bil o nadaljnjem kulturnem in športnem sodelovanju in tudi o konkretnih možnostih, ki nastajajo, da se občini pobratita. Zvečer so Škofjeločane v Kulturnem domu sprejeli sovodenjski prosvetni delavci.

Na občini potrebujejo slovenske otroške vrtnarice

V slovenskih otroških vrtcih v Gorici nujno potrebujejo otroške vrtnarice. Občina namreč ne razpolaga s slovenskimi vrtnaricami, italijanskih jih pa ima dovolj. Zaradi tega poziva goriška občinska uprava vse, ki imajo to diplomo, naj se nemudoma javijo na personalnem oddelku na goriškem županstvu. Vabilo je namenjeno predvsem tistim, ki so letos julija diplomirale na slovenski šoli za otroške vrtnarice v Gorici.

13. NOVEMBRA V LIPICI

Tudi letos goriški planinci na tradicionalnem martinovanju

Družabna prireditev ob zaključku letošnje sezone - Ravnovesje med hotelskimi cenami in bolj plitkimi žepi članov

Težko bi si zamislili delovanje Slovenskega planinskega društva v Gorici brez tradicionalnega martinovanja, prireditve, za katero je iz leta v leto večje zanimanje. To nemara potrjuje, da se ljubitelji gora in narave, skratka vsi tisti, ki se zbirajo v planinskih vrstah le niso taki samotarji in imajo radi tudi veselo družbo. In prav veselega razpoloženja ne bo manjkalo tudi v nedeljo 13. novembra popoldne v Lipici. Martinovanje, jesenski praznik, ki ima globoko tradicijo v ljudskem verovanju, da se takrat iz mošta čudežno naredi vino po posredovanju Martina, so si goriški slovenski planinci omislili pred mnogimi leti, da bi popestrili dejavnost društva in v prijetnem razpoloženju zaključili vsakoletno sezono vzponov, izletov in drugih akcij. Od bolj skromnih začetkov na Lokvah je praznik iz leta v leto pridobival na pomenu in obisku, tako da je bilo treba iskati večjo dvorano. Padla je izbira za Most na Soči, kako drugače, saj je sredi gorate Tolminske. Martinovih prijateljev pa je bilo vsako leto več in kmalu je postala tudi ta dvorana pretesna. V iskanju in tehtanju najrazličnejših možnosti so se člani upravnega odbora lani odločili za hotel Maestoso v Lipici. Po številu udeležencev sodeč, bilo jih je nad 250, je bila rešitev posrečena. Prav zato računajo, da bo družba letos še večja.

Planince, ki po navadi niso vraževerni, nič ne moti, da bodo praznovali prav 13. popoldne, upajo pa, da bo vreme nekoliko bolj prizanesljivo kakor lani, ko je rezala ledena burja.

V letu dni se je v svetu in tudi pri nas marsikaj spremenilo. Revolucije, vojne, prekucnije vsake sorte. Najhuše je bilo še v gospodarstvu, kjer je spet prišla do izraza inflacija, ta pa ima, kakor znano zelo neljube posledice na cenah. Te so poskočile tudi v hotelih. Kar dolgo so se člani pripravljalnega odbora mučili, kako vse to uskladiti s plitvimi žepi planincev. Pa je le nekako šlo, tako da razlika z lanskim letom le ne bo prevelika.

Vse je že pripravljeno, poskrbeti je treba le še za prijave, ki pa jih že tudi sprejemajo na sedežu društva.

Jutri dežurne prodajalne časopisov

Primorski dnevnik si danes lahko kupite v sledečih prodajalnah v Gorici: Larise - Trg Cavour; Savio - Ul. Giustiniani, Sandri - Ul. Formica, Dizorz - Ul. Orzoni, Manias - Ul. Toti, Cocianni - Drevored 20. septembra, Qualli - Ul. Sauro, Paulin - Ul. Veniero, Brunzin - kiosk pred bolnišnico, Duca - Korzo Italija, Millavez - Ul. Carnia, Corubolo - Ul. Brigata Casale, Collenzini - kiosk na Korzu Italija, Costanzo - Ul. Crispi, Trivellato - pri tržnici, Gurtner - Ul. Carducci, Sussi - Travnik, Simone - Ul. Mazzini, Kristančič - Ul. Duca d'Aosta, Laurenčič - Ul. S. Michele (Štandrež), Barone - Ul. Capodistria, Fontanot - Pri Madonini, Fabris - v Podgori.

ZNAMKA Z VODNJAKOM NA TRAVNIKU V PRODAJI OD TORKA, 18. OKTOBRA

Torek, 18. oktobra, bo za goriške filateliste prava poslastica. Italijanska poštna uprava bo izdala namreč ta dan serijo treh znamk za 120 lir, vsako z risbami treh vodnjakov. Na eni znamki bo prikazan znan Pacassijev vodnjak na goriškem Travniku. To bo prva italijanska znamka z goriškim motivom.

Znamko bodo ta dan prodajali na glavni pošti: na filatelističnem okencu bodo imeli na razpolago posebni poštni žig z naslednjim napisom: «34170 Gorizia C.P. - Fontana Pacassi - 18. 10. 1977». Žig bodo uporabili samo ta dan.

Filateliste obveščamo, da je filatelistično okence odprto samo v dopoldanskih uradnih urah.

Razna obvestila

Danes koncert v Mirnu. Pevsko društvo Miren prireja danes popoldne ob 17. uri vokalni koncert v Kulturnem domu v Mirnu. Nastopajo moški zbor Miren, moški zbor Zvon iz Šmartnega pri Litiji, Šmartski oktet in komorni zbor Nova Gorica.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Nicolò, Ul. 1 maggio, tel. 73328.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 2443.

Prispevki

V spomin pokojnega Ivana Vetriha daruje žalujoča družina Vetrih 15.000 lir za Glasbeno matico, 15.000 lir za Dijaški dom in 10.000 za Primorski dnevnik.

Aleksander Moro daruje 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI na Vrhu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE

ORGANIZIRA SEZONO V GORICI SKUPAJ S SLOVENSKO PROSVETNO ZVEZO IN ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V SODELOVANJU Z USTANOVO ZA KULTURNE IN UMETNIŠKE PRIREDITVE (EMAC)

ABONMA V GORICI ZA SEZONO 1977-78

Cene abonmajev za sedem predstav

I. sedeži (parter in balkon)	10.000 lir
II. sedeži (parter in balkon)	7.000 lir
Mladina	5.000 lir

Tudi letos razpisujemo družinski abonma, ki omogoča družinam skupni obisk z osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji član doplača 5.000 lir. Mladinski abonma velja za vse sedeže in stane prav tako 5.000 lir.

VPISOVANJE ABONENTOV DO 20. OKTOBRA NA SEDEŽU SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE, UL. MALTA 2, TEL. 2495 TER V KATOLIŠKEM DOMU, DREVORED XX. SEPTEMBRA 85, TEL. 81-120.

ABONMAJI SE VPISUJEJO TUDI NA SEDEŽIH PROSVETNIH DRUŠTEV.

Stalno slovensko gledališče v Trstu
Slovenska prosvetna zveza v Gorici
in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici
v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice
Sezona 1977-78
Otvoritvena predstava
OTON ŽUPANČIČ
VERONIKA DESENIŠKA
tragedija v dveh delih
(pet dejanj)
Ob stoletnici pesnikovega rojstva
v četrtek, 20. oktobra, ob 20.30 Goriški abonma
v petek, 21. oktobra, ob 10. uri Matineja za goriške srednje šole
V GLEDALIŠČU «G. VERDI» V GORICI

Slovensko katoliško akademsko društvo SKAD
vabi
na popoldan z iluzionistom - hipnotizerjem
ROMANOM
danes, 16. oktobra, ob 15. uri, v dvorani Katoliškega doma.
Vstopnine ne bo!

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji vabi mladino in odrasle v nedeljo, 23. oktobra, ob 11. uri v Pevmo, kjer bo otvoritev prve
TRIM-steze
na Goriškem. Po otvoritveni svečanosti bo pohod po tej stezi. Zbirališče bo ob 10.30 na trgu pred spomenikom padlim v Pevmi.

Gledališča

Jutri, 17. oktobra, ob 15.00 Jovan Sterija Popović: Pokondirena tikva (Jara meščanka). Gostuje Narodno kazalište «Ivan Zajc» z Reke. Predstava za novogoriške srednje šole.

Jutri, 17. oktobra, ob 20.15 ponovitev iste predstave za izven. Obe predstavi bosta v veliki dvorani PDG, Soška 1 - Nova Gorica.

Kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 «Airport '77». J. Lemmon in L. Grant.
CORSO 15.15—22.00 «Il prefetto di ferro». G. Gemma in C. Cardinale.
MODERNISSIMO 15.00—22.00 «Dove volano i corvi d'argento». C. Pani in, J. Tamburi. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 15.00—22.00 «Storie immorali di Apollinaire». F. Cayroll in M. Maurin. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CENTRALE 15.00—22.00 «La notte dei falchi». C. Kinsky in G. Almagor.

Tržič

PRINCIPE 14.00—22.00 «La compagna di banco».
EXCELSIOR 20.45 — nastop zborov Corale Tumellese in E. Grion.

Nova Gorica in okolica

SOČA «Živa tarča», ameriški film ob 16., 18. in 20. uri
SVOBODA «Kronika zločina», jug. film bo 16., 18. in 20. uri.
DESKLE «Avtocesta nasilja», amer. film. ob 17.00 in 19.30.

SENZACIONALNO V GORICI!
OTVORITEV NOVE VELIKE TRGOVINE Z NOVIM BLAGOM PO STARIH CENAH

MAGAZINI GO end GO

BAZAAR

TRAVNIK 5 GORICA

vam predstavlja veliko

IZREDNO PRODAJO

◆ BREZ PRIMERJAVE ◆

odlično blago najboljših znamk, med katerimi:

Rifle, Wrangler, Swinger, Valentina, Bauteful, Old Boys, Rodrigo, Somma, Lanerossi, Cantoni, Eliolona, Saint Germain, Paul Lategan, Maino Casa, Yebez, Patrick, Estenn itd.

PO IZREDNO ZNIŽANIH CENAH

samo 80 primerov

MOŠKA OBLAČILA		ŽENSKA IN OTROŠKA OBLAČILA	
Moški jeans telovnik - mladostna moda	po 2.500 lir	Fine otroške hlače iz tweeda	po 3.900 lir
Kiwatt s kapuco iz nylona	po 4.800 lir	Otroške srajce «Wrangler»	po 5.500 lir
Športni suknjiči «K» - visoka mladostna moda	po 5.900 lir	Fine otroške jopice - velur	po 6.500 lir
Moški jeans - znane originalne znamke	po 9.900 lir	Otroški jeans - originalne znamke	po 6.900 lir
Moški jeans «Swinger» iz barbanta	po 9.900 lir	Fina ženska krila - modne barve	po 7.500 lir
Žametni črtasti moški jeans	po 11.000 lir	Flanelasti otroški jeans «Wrangler»	po 7.900 lir
Žametni črtasti moški jeans «Rifle»	po 12.500 lir	Otroške vetrovke «Rdeča kapica»	po 8.000 lir
Žametne hlače z debelimi črtami	po 14.000 lir	Žametni otroški jeans «Wrangler»	po 8.500 lir
Moški jopiči iz umetnega usnja s krznom	po 14.000 lir	Volnena modna ženska krila - čista volna	po 9.900 lir
Moške hlače «sallia»	po 14.500 lir	Originalni ženski jeans znanih znamk	po 9.900 lir
Podložena pilotska jopa s krznenim ovratnikom	po 14.500 lir	Ženski jeans - izbrana mladostna moda	po 9.900 lir
Jopa «Barracuda» podložena s škotsko volno	po 14.900 lir	Ženske hlače iz gabardina - čista volna	po 9.900 lir
Moške hlače iz finega gabardina	po 16.000 lir	Fine flanelaste ženske hlače	po 11.000 lir
Jopiči model «Pilot» - podloženi s krznom	po 17.500 lir	Ženski črtasti žametni jeans	po 11.000 lir
Moške visokomodne jope - umetno usnje	po 19.500 lir	Ženska krila iz tweeda	po 12.000 lir
Platnene nepremočljive jope podložene s krznom	po 24.000 lir	Žametni črtasti ženski jeans «Rifle»	po 12.500 lir
Fine moške jope podložene s krznom	po 24.000 lir	Otroške jopice «Wrangler»	po 13.500 lir
Moška pelerina iz lodna	po 25.000 lir	Visokomodni otroški loden	po 14.500 lir
Ameriška vetrovka «Rifle» podložena s krznom	po 28.000 lir	Ženska jeans jopica «Wrangler»	po 19.000 lir
Moške jope - pravo fino usnje	po 48.000 lir	Visokomodni ženski loden	po 25.000 lir

SRAJCE IN PLETENINE ZA VSE		PLATNO - ODEJE - PREPROGE	
Fine moške srajce - razni kroji	po 4.900 lir	Raznobarvne pisane krpe	po 350 lir
Črtaste moške srajce - mladostna moda	po 4.900 lir	Brisače iz frotiranega bombaža	po 650 lir
Moške srajce «Oxfor» - visoka moda	po 5.900 lir	Kuhinjske zavese z volani	na m 750 lir
Ženske modne bluze «Oxfor»	po 5.900 lir	Bele in tiskane prevleke za blazine	po 1.000 lir
Razne ženske volnene jope in puloverji	po 5.900 lir	Preproge za kopalnico - različne barve	po 1.300 lir
Razne moške majice in puloverji	po 5.900 lir	Fine frotirane brisače	po 1.400 lir
Ženski cardigan	po 5.900 lir	Zavese - višina 2,10 m	na m 1.500 lir
Volnene srajce z zadrgo	po 6.500 lir	Zavese - višina 3 m	na m 2.650 lir
Fine moške srajce «Rodrigo»	po 6.900 lir	Namizni kompleti za 6 oseb	po 3.900 lir
Ženske majice - garantirana čista volna	po 6.900 lir	Bele enoposteljne rjuhe iz bombaža	po 3.900 lir
Visokomodni otroški puloverji - V izrez	po 6.900 lir	Velike škotske odeje - nove barve	po 3.900 lir
Modni otroški puloverji z zadrgo	po 7.500 lir	Komplet rjuhe in prevleke	po 4.500 lir
Visokomodni ženski puloverji - V izrez	po 7.500 lir	Enoposteljne odeje «Termotex»	po 4.900 lir
Ženske bluze «Scytus» - visoka moda	po 7.900 lir	Pisani namizni kompleti za 12 oseb	po 7.500 lir
Moški volneni pulover - V izrez	po 7.900 lir	Dvoposteljne odeje «Calortex» - rob iz atlasa	po 8.900 lir
Debeli volneni moški puloverji	po 7.900 lir	Dvoposteljni tiskani kompleti	po 9.900 lir
Ženske fine jopice - visoka moda	po 8.500 lir	Preproge za spalnico - orientalni motivi - 3 kosi	po 14.500 lir
Visokomodne moške srajce «Rodrigo»	po 8.900 lir	Vezani dvoposteljni kompleti	po 14.500 lir
Odprte ženske jopice - čista volna	po 9.900 lir	Velike dvoposteljne odeje - rob iz žameta	po 18.500 lir
Težke moške jope - čista volna	po 9.900 lir	Preproge za dnevno sobo - orient. motivi - 225x145 cm	po 29.000 lir

in na izbiro še tisoče različnih artiklov ter perilo za vsakogar po resnično neverjetnih cenah

OBIŠČITE VSI

NOVI BAZAAR

NA TRAVNIKU, 5

PRODAJA SE NADALJUJE V TOREK, 18. t.m. — OD 8.30 DO 12.30 TER OD 15. DO 19. URE

ORGANIZZAZIONE FIDUCIARIA, MESTRE - Tel. 982195

PRIZADEVNO DELO NAŠIH MLADINCEV

Uspešen začetek delovanja Mladinskega centra v Gorici

Danes so mladi šli na obisk v Kumrovec

Goriški Mladinski center je uspešno pričel svoje jesensko delovanje. Po seminarju v Bohinju smo pripredili prvo predavanje z znano partizansko zdravnico Franjo. Mladinski center je tudi odločno obsodil fašistično rovarjenje, ki še zmerom skuša kaliti mirno sožitje v državi, obenem pa znova napada slovensko skupnost, saj smo opazili ob nedavni oskrunitvi bazoviškega spomenika. Goriški mladinci so s svojo prisotnostjo na protestni manifestaciji, v Bazovici dokazali ta svoj protifašistični duh.

Danes je mladinski center organiziral izlet v Kumrovec, rojstni kraj maršala Tita. Mladinski center hoče dati tudi s tem izletom svoj doprinos praznovanju letošnjih zgodovinskih jubilejev v Jugoslaviji. Mladina meni, da so ti jubileji sestavni del zgodovine nas zamejcev. Današnji izlet v Kumrovec hoče istočasno imeti veliki ideološko vzgojni pomen.

V zaključku, bi še rad omenil stike, ki jih je mladinski center navezal z občinsko konferenco ZSMS iz Brežic. Ti se bodo v bodoče še bolj okrepili, saj kaže tamkajšnja mladina veliko zanimanja za manjšinska vprašanja.

Mauro Dornik

Tokrat prvič: piknik s kostanjem

Za piknik s kostanjem najbrž še niste slišali. Lahko pa boste sami poskusili za ka...gre, če pridete prihodnjo nedeljo, 23. oktobra, ob 11. uri k Štekarju v Števerjan. Kostanja vam ni treba nositi s sabo, kajti za to bo poskrbel delovni odbor Slovenskega planinskega društva, ki si je zadevo omislil, vina pa tudi ne, ker bi Gušte rad nekoliko sprazni klet, pri tem pa ne bo štedil niti s starim niti z novim vinom.

Da ne bo nesporazumov (tem po navadi sledi nejevolja), naj že vnaprej povemo, da to ne bo prijateljsko srečanje za pogrnjeno in obloženo mizo, ampak piknik. Iz tega sledi, da si bodo izkušeni (in manj izkušeni) planinci prinesli s sabo jedilni pribor, kakor tudi zložljive stoličke, ki bodo prišle prav zlasti proti večeru, zaradi utrujenosti ali pa drugih posledic. Ker bo piknik že proti poldnevu bodo člani delovnega odbora poskrbeli tudi za velik žar, kjer si bodo udeleženci lahko pomili volji (in sposobnosti) pekli kosilo, ki ga bodo seveda prinesli v nahrbtniku. Pa še pripis za vsak primer. Če bi se skazilo vreme, piknika ne bo!

Jutri v Štandrežu seja rajonske konzulte

Jutri, v ponedeljek, 17. oktobra, ob 21. uri bo v Domu Andrej Budal v Štandrežu seja štandreške rajonske konzulte. Na dnevnem redu so nujna sporočila predsednika, razprava o redvidenem srečanju s predsednikom konzorcija za industrijsko cono, sestava davčnih svetov v goriški občini. Zaradi važnosti vprašanj na dnevnem redu predsednik konzulte vabi vse člane, da seje gotovo udeležijo.

Splovitev ladje v tržiški ladjedelnici

Včeraj opoldne so v tržiški ladjedelnici splovili 43.000-tonsko petrolejsko ladjo, ki so jo zgradili za mehiško državno petrolejsko podjetje. Ladja ima ime Tolteca. Prisotni so bili poleg predsednika Italcantieri inž. Fanfanija številni mehiški diplomatski predstavniki.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽEFA ŠOŠTERŠIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali v teh težkih trenutkih ter dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Družina Šošteršič

Oslavje, 16. oktobra 1977

Pospeški detantu

Britansko-sovjetski sporazum o preprečitvi jedrske vojne — Izredna pozornost Owenovemu obisku v Moskvi

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 12. okt. — Britanski zunanji minister David Owen je včeraj končal svoj dvodnevni obisk v Moskvi, med katerim se je tri ure pogovarjal s sovjetskim zunanjim ministrom, približno poldrugo uro pa s predsednikom prezidija vrhovnega sovjeta in generalnim sekretarjem CK KP SZ Leonidom Brežnjevom. Skupaj z Gromikom je Owen podpisal tudi britansko-sovjetski sporazum o preprečitvi naključnega izbruha jedrske vojne, kar so v Moskvi že označili kot nov impulz popuščanju napetosti.

Tako sodi Owenov drugače kratkotrajni obisk v Moskvi v splošno sovjetsko strategijo iskanja dodatnih pospeškov za popuščanje napetosti med Vzhodom in Zahodom. Pred Owenom je bil v Moskvi francoski premier Barre in tudi njegov obisk so močno postavili v ta okvir, četudi je prišel sicer kot sopredsednik mešane gospodarske komisije. Brežnjev se je osebno izredno angažiral v tovrstnih prizadevanjih in potem ko je sprejel Barra, je zdaj sprejel tudi Owena, čeprav običajno zunanji ministri niso deležni tolikšne pozornosti.

Poglavitni sovjetski napori so seveda usmerjeni na razorožitveno področje in zato je sporazum, ki sta ga podpisala Owen in Barre, za Moskvo toliko pomembnejši. Gromiko je na obedu v čast Owena poudaril, da so na razorožitvenem področju dobrodošli sleherni koraki in ukrepi, samo da »približajo, četudi spočetka le malo, četudi postopno, vendar pa dosledno, k odstranitvi nevarnosti jedrskega spopada«. Gromiko je hkrati Owena znova opomnil, da ostajata v veljavi oba predloga držav varšavskega sporazuma, ki ju je NATO že zavrnil: o sklenitvi sporazuma, po katerem bi se podpisnice helsinške listine obvezale, da ne uporabijo prve jedrskega orožja, in pa o nerazširjanju obstoječih vojaških blokov. Kaže, da gre za novo sovjetsko akcijo v zvezi z beograjskim srečanjem, za katerega je Gromiko sicer menil, da mora postati »novi člen v izgradnji mirnih dobrososeskih odnosov v Evropi«.

Obenem pa so v ZSSR zaskrbljeni tudi zavoljo težav v gospodarskem sodelovanju z Zahodom in skušajo storiti vse, da bi ga pospešili. Owen je imel o tem vprašanju daljše pogovore s podpredsednikom vlade Kirilinom in menil je, da so tu velike možnosti, zlasti še v nadaljnjem razvoju trgovine.

Po uradnih podatkih, objavljenih pred dnevi, je v letošnji prvi polovici leta trgovinska izmenjava ZSSR z industrijsko razvitimi kapitalističnimi državami nazadovala za približno odstotek v primerjavi z istim obdobjem lani: z ZDA je upadla za blizu 35 odst. (sovjetski izvoz v ZDA se je sicer povečal, a uvoz je za 46,3 odst. nižji kot v lanskega pol leta), s Kanado celo za 69,7 odst., z ZRN za 7,5 odst., s Francijo za 9 odst., z Veliko Britanijo za 5,8 odstotka. Izjema je le Japonska, s katero je bila v letošnji prvi polovici trgovinska menjava za 29 odst. višja kot lani v tem času.

Obisk francoskega premiera pred kratkim je popravil stanje v francosko-sovjetski trgovini. Dan pred Owenovim prihodom je končala obisk v Moskvi španska trgovinska delegacija in sklenila več pomembnih poslov; med drugim so prešli z vsakoletnih protokolov na srednjeročne sporazume o sodelovanju. Najpomembnejši pa je dogovor, da bodo španske ladjedelnice, med njimi tudi Algeciras tik pri Gibraltarju, sprejemale v popravilo tistih 180 sovjetskih ladij, ki ribarijo v tem delu Atlantika. Španci bodo zgradili v ZSSR tovarno, razmišljajo o proizvodnji tovornjakov za sovjetsko kmetijstvo ipd.

O čem se je v tem pogledu sporazumel Owen, ni znano. So pa med njegovim srečanjem z Brežnjevom ponovili povabilo, ki ga je pred dvema letoma in pol med svojim obiskom izrekel tedanji premier Wilson: da naj Brežnjev uradno obišče Veliko Britanijo. Sklenili so, da nadaljujejo z dvostranskimi stiki, da bi določili ustrezen datum obiska, do katerega pa do konca tega leta ne bo prišlo.

Med Owenovim obiskom so govorili tudi o položaju na afriškem jugu, koder sta obe deželi dokaj angažirani — Britanci s svojo pobudo mirnega predajanja oblasti črni večini, sovjetska stran pa s povečano pomočjo tamkajšnjim osvobodilnim gibanjem. Nedavno je bil v Moskvi angolski predsednik Neto, tik pred prihodom Owena pa se je s sekretarjem CK Ponomarjovom pogovarjal v Moskvi tudi vodja SWAPO, gibanja za osvoboditev Namibije, Sam Nujoma. Kot pa je slišati, med sedanjim obiskom Owena ni prišlo do bistvenejšega zbližanja stališč obeh dežel do tega čedalje bolj napetega področja Afrike.

TIT DOBERŠEK

„Črni“ papež iz Benina?

V Afriki omenjajo črnskega kardinala Gantina kot naslednika papeža Pavla VI.

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

NAIROBI, 11. okt. — V Afriki zadnje mesece skušajo mrzlično odgovoriti na vprašanje: ali bo naslednik papeža Pavla VI. Afričan? To vprašanje je dobilo razsežnosti prave razprave, pa ne le v cerkvenih krogih, temveč tudi v javnosti številnih afriških držav. Še posebej se je razrasla po nedavnih govoricah, da se bo sedanji »prvi meščan Vatikana« v kratkem umaknil, uradni »molk« svete stolice o morebitnem nasledniku pa je povzročil precejšnje vznemirjenje med 40 milijoni katoliških vernikov na afriški celini.

Še precej močan vpliv si je katoliškt cerkev pridobila v nekdanjih francoskih in portugalskih kolonijah, zato ni presenetljivo, da kot možnega prvega »črnega« papeža omenjajo »prvega svečenika« katoliške cerkve v majhni zahodnoafriški državi Benin (nekdanji Dahomej), kardinala Bernandina Gantina. Tega 55-letnega cerkvenega dostojanstvenika, ki je bil do nedavna nadškof Cotonouja, je papež junija letos posvetil v kardinala kot edinega »črnega kandidata« od štirih iz vsega sveta, ki so dorasli temu položaju.

V Afriki čisto resno premišljujejo o možnosti, da bi 635 milijonov katoliških vernikov na svetu za vrhovnega »čuvaja svojih duš« dobilo »črnega« papeža, list »Afrika« pa opozarja na »politično podporo« in »psihološki trenutek v Afriki«, ki utegneta imeti odločilen pomen v zamotani igri okrog izvolitve papeža.

Katoliška cerkev v Afriki se je zadnje čase javno distancirala od rasizma in apartheida in pridiga »rasno harmonijo, mir in sodelovanje med ljudmi, ne glede na barvo kože in ideologijo«, številni katoliški duhovniki pa izzivajo oblasti v Južni Afriki in Južni Rodeziji, ki jih po javnih nastopih aretirajo. Ovenčani s svetniškim sijem »mučenikov« in »borcev za pravično stvar« številni »bojevniki« katoliške cerkve na afriških tleh prav tako izvajajo svojevrsten psihološki pritisk na cerkvene vrhove ... Cerkev v Afriki se je torej prilagodila duhu časa in »političnim vetrovom«. Neznanka je le še to, ali bodo »beli« kardinali lahko »pogoltnili« izziv, ki prihaja iz Afrike.

DEJAN DJORDJEVIĆ

„Nerešeno le vprašanje o zastopstvu manjšine“

S tem geslom nemškonacionalistične sile ponovno vsiljujejo svojo »rešitev« — »Takšno slovensko zastopstvo, ki bo sprejelo sedmojulijske zakone«

OD NAŠEGA DOPISNIKA V AVSTRIJI

CELOVEC, 13. okt. — Na Koroškem ni nikakršnega manjšinskega vprašanja, ostaja le še vprašanje manjšinskega zastopstva — s to krilatico, ki je bila skovana za obletnico koroškega plebiscita 10. oktober, so nemškonacionalistične sile v minulih dneh spet začele vsiljevati svojo »rešitev« težav s protimanjšinskimi sedmojulijskimi zakoni. Ker osrednji organizaciji Slovencev v Avstriji sedmojulijsko zakonodajo zavračata kot kršitev 7. člena državne pogodbe, naj tri stranke in vlada sestavijo takšno zastopstvo Slovencev, ki bo privolilo v sedmojulijske zakone ter vstopilo v manjšinski sosvet; tako se glasi recept nemških nacionalistov.

To je tudi smisel gesla, da na Koroškem manjšinskega vprašanja ni več (rešeno naj bi bilo s sedmojulijskimi zakoni), da pa ostaja odprto vprašanje manjšinskega zastopstva, saj — tako pravijo nemški nacionalisti — ki so v kar največji meri vplivali na vsebino in domet sedmojulijskih zakonov — osrednji slovenski organizaciji nimata nobene »demokratične« legitimacije za predstavljanje manjšine.

Prizadevanja, spraviti osrednji organizaciji na kolena pred sedmojulijskimi zakoni, so postala še posebej nasilna od sredine letošnjega aprila dalje, posebno koncentrirana pa so od začetka septembra dalje. Te vrste pritisk na osrednji organizaciji se je pojavljal sicer tudi poprej, vendar pa tri stranke in vlada osrednjima organizacijama Slovencev v Avstriji pravice do predstavljanja do manjšine niso mogle odrekati, dokler je bilo še kaj upanja, da bosta osrednji organizaciji sedmojulijsko zakonodajo sprejeli in kot predstavniki manjšine stopili v manjšinski sosvet. Dvanajstega aprila letos, ko je bilo to upanje že pri koncu, pa je dal koroški deželni glavar Wagner povsem opredeljeno izjavo: organizaciji da predstavljata zgolj »radikalno« krilo manjšine, ker pa nista izvoljeni »demokratično«, nimata nikakršne pravice govoriti v imenu manjšine. »Radikalizem«, ki ga je omenil Wagner, je nekaj dni kasneje kot po naročilu potrdila redna eksplozija bombe, dan po tej eksploziji, 21. aprila letos, pa je državni tožilec Stoiser v Celovcu sklical tiskovno konferenco in na njej napovedal serijo sodnih procesov zoper slovenske »ekstremiste«, da gre, kar zadeva osrednji organizaciji, za »generale brez vojske«, je 5. maja izjavil tudi zunanji minister Pahr, ki ima močno nehvaležno nalogo, da po eni plati krati pravice slovenski manjšini, po drugi pa pritiska na italijansko vlado, češ da je prepočasna pri »uresničevanju« južnotirolskega paketa. To je storil prav včeraj, štiri dni kasneje pa se mu je še enkrat priključil deželni glavar Wagner. Hkrati s tem verbalnim pritiskom je bilo čutiti pritisk tudi na terenu, kjer so si funkcionarji socialistične stranke prizadevali, da bi med tistimi pripadniki manjšine, ki so v preteklosti podpirali socialistično stranko, našli »janičarje«, pripravljene stopiti v sosvet. Energične akcije vodstev obeh nastopih organizacij, ki sta z množičnimi demonstracijami dokazali, da nista generala brez vojske in da bi sleherni Slovenec tvegal, da ga manjšina oceni kot izdajalca, če bi stopil v sosvet proti volji osrednjih organizacij, sta te špekulacije preprečili.

Teza o tem, da organizaciji ne predstavljata manjšine, se je nato pojavila tudi neposredno pred 1. julijem, ko so začele veljati izvedbene odredbe o zakonu o narodnih skupinah. In spet je bil Wagner tisti, ki je organizacijama spodbijal pravico do nastopa v imenu manjšine; protislovno pri tem je spet to, da so predstavniki oblasti organizacij ob istem času še nadalje vabili, naj se predstavniki manjšine vključita v sedmojulijsko zakonodajo.

Posebno oster veter pa je zavel po 1. septembru. Vzrok za eskalacijo političnega pritiska na osrednji organizaciji je bila serija uspelih in množično obiskanih slovenskih demonstracij, povod zanjo pa eksplozija dveh bomb v bližini Pliberka 4. septembra ponoči. Ta eksplozija je sprožila kompliciran politično kampanjo, ki naj bi, povedano na kratko, ponovno dokazala, da so voditelji obeh osrednjih organizacij ekstremisti, ki jih slovensko prebivalstvo ne podpira in da si kar največja večina prebivalstva — z obeh strani meje — želi reda in miru; zaradi česar naj se Slovenci pač nehajo upirati sedmojulijski zakonodaji. Smisel te kampanje je 28. septembra formuliral deželni glavar Wagner na tiskovni konferenci z delegacijo slovenskih novinarjev. Osrednji organizaciji, je dejal, imata pravico nastopati v imenu manjšine samo dotlej, dokler jima ta mandat priznavajo tri koroške stranke. To stališče so dan kasneje pobili ne samo voditelji osrednjih organizacij, marveč tudi socialisti, na katere se je Wagner skliceval, ko si je lastil pravico govoriti v imenu »svojih slovenskih volilcev«.

MARJAN ŠEDMAK

Z „vlakom“ čez Atlantik

Lakerjev DC-10 uspešno leti kot »Skytrain« (»nebeški« vlak) na redni progi London—New York — Najnižje cene, toda še težave pri prodaji vozovnic

POSEBEN DOPIS ZA »DELO« IZ LONDONA

LONDON, 10. okt. — Z veliko publicitete, ob brnenju televizijskih kamer in nazdravljanju s šampanjcem, je 26. septembra prvič vzletel na redni progi London—New York proslavljeni »Skytrain« ali »nebeški« vlak, kot bi ga po naše lahko imenovali. To je letalo znamke DC 10, ki je znamenito po tem, da ga je lastnik Fredie Laker, popularni magnat na področju britanske letalske industrije in lastnik družbe Laker Airways izbral za nosilca revolucije za cenejši osebni letalski prevoz čez severni del Atlantskega oceana.

V šestletni zagrizeni borbi, polni osebnih prizadevanj in z ogromno denarja, je končno dobil dovoljenje britanskih in ameriških oblasti in seveda pristojnih letalskih organov, obeh držav za svoj projekt cenejšega, vsakodnevnega prevoza potnikov na progi London—New York in nazaj. S tem je razbil monopolno politiko dogovarjanja cen šestih letalskih družb (British Airways, Pan American, Trans World Airways, El Al, Iran Air, Air India), ki združene na podlagi posebnega mednarodnega dogovora organizirajo prevoze potnikov čez severni Atlantik.

»Skytrain je slaba novost za letalske družbe, a imenitna za potnike«, pišejo časopisi, kajti s Skytrainom je mogoče leteti iz Londona v New York za 59 funtov (1882 dinarjev) ali za 136 funtov (4338 dinarjev) v obe smeri. Ta cena je nižja od vseh dosedanjih, ki vključujejo različne aranžmaje (ne upoštevajoč čarterskih poletov) in je tudi prisiljila »velikih šest«, da so na ta izziv tudi same odgovorile z določenimi znižanji cen vozovnic. Londonski časopisi so polni reklamnih oglasov teh družb in tudi analiz, katera družba za svojo ceno daje največ.

Vozovnico za Skytrain prodajajo zaenkrat le na Gatwicku, drugem največjem londonskem letališču, ki pa je nekaj več kot 35 km oddaljeno od središča Londona. Za nakup vozovnice ni rezervacije, mogoče pa jo je kupiti le na dan poleta in to od četrte ure zjutraj, dokler ni 345 Skytrainovih sedežev razprodanih. V ceno vozovnice tudi ni vračunan topli obrok, ampak le sendvič. Pri tej »nevšečnosti« je pomagala tudi televizija, ki je predlagala, kaj naj potnik vzame s seboj za dodatno okrepčitev.

Kot konkurenčni odgovor Lakerju »velikih šest« ponuja dva nova, cenejša aranžmaja. Prvi aranžma ponuja povratno vozovnico na progi London—New York in nazaj za znesek 163 funtov (5200 dinarjev). Vozovnico za ta denar je treba naročiti tri tedne vnaprej, točen dan poleta pa odredi letalska družba. Potnik lahko le označi teden, v katerem bi rad letel. Drugi aranžma za ceno 64 funtov (204 dinarjev) v eno smer ali 149 funtov (4753 dinarjev) v obe smeri pa se popularno imenuje »Stand By« po načinu kdor prej pride, prej melje.

Dolga bitka okrog legalnih in političnih prepirov za »Skytrain« je končana in trenutno je Laker dosegel vse, kar je lahko pričakoval. Ekonomske računice in izkušnje s prodajo vozovnic pa bodo odločale o nadaljnji usodi Skytraina. Za prvi polet je Laker prodal le 272 sedežev od možnih 345 in še predno je bil nad Atlantikom, so novinarji razpredli novico, da Laker leti s 73 praznimi sedeži. Toda ko je skupaj s svojimi prvimi potniki izstopil v New Yorku, je tudi povedal, da je pri tem letu zaslužil 2.176 funtov (69.414 dinarjev), ko pa je bil polet iz New Yorka za London razprodan, se je Laker vrnil domov utrujen, toda nasmejan, kajti prvi povratni let čez Atlantik mu je prinesel 11.325 funtov (361.267 dinarjev) dobička.

Trenutno poleti niso razprodani in novinarji kakor tudi izvedenci prerokujejo Skytrainu različne usode in ugibajo, kdo naj bi bili potencialni potniki. Laker računa na vse tiste, ki se morajo hitro odločiti za pot in ne morejo v naprej planirati niti dneva poleta niti dolžine bivanja v Ameriki, poleg tega pa računa na mlade potnike in na upokojence, ki jim je s cenejšo vozovnico odprl pot med Evropo in Ameriko. Obljublja izboljšanje svoje službe s tem, da bo kmalu odprl lastno agencijo za prodajo vozovnic v središču Londona, trenutno pa potnikom prihranja prezgodaja potovanja na letališče s posebnim telefonskim servisom, ki točno javlja, koliksno število vozovnic so v določenem trenutku že prodali.

Če bi Skytrain ekonomsko tudi propadel, pa prav po Lakerjevi zaslugi ostane še vedno dejstvo, da je mogoče za 64 funtov z glavnega londonskega letališča leteti v New York, kar je na primer malo več kot dvakratna povratna vozovnica za vlak drugega razreda iz Londona do Glasgowa.

ALJA KOSAK

Zapletene uganke

Bližnjevzhodne ocene o možnostih za mir in vojni nevarnosti — Gamasijeva opozorila — Izrael ima prednost

OD DOPISNIKA OSLOBODJENJA ZA DELO

KAIRO, 10. okt. — Egiptovski podpredsednik vlade in minister za vojno in vojaško proizvodnjo general Mohamed Gamasi, ki je v četrtek govoril na vojaški paradi ob četrti obletnici oktobrske vojne, je opozoril na »kočljivo fazo v arabsko-izraelskem sporu« in na to, da »glede na tekoče pozitivne politične poteze za sklenitev trajnega miru« ostaja »naša vojaška moč edina alternativa, s katero bomo lahko vsilili mir tistim, ki ga zdaj zavračajo«.

Izrazil je trdno prepričanje, da bosta »naša svobodna volja ter naša egiptovska in prirojena arabska moč dolgoročno ostali edino odločilno sredstvo za dosego teh ciljev«, in poudaril, da Izrael kljub hudim oktobrskim izkušnjam še naprej prisega izključno na »doktrino sile«, da »nikoli ni niti poskušal dojeti pomena varnosti, temelječe na pravičnem miru« in se je zaradi tega »oboroževal do zob na način, ki ogroža varnost arabskih držav«.

Vojaki redkokdaj govorijo, in to velja še zlasti za generala Gamasija, toda kadar govorijo, odtirio poskušajo besede tako zasukniti, da bi nekaj pomenile. Ko je tokrat poudaril navedene elemente, je v bistvu samo potrdil grenko dilemo, ki kot Damoklov meč slej ko prej visi nad Bližnjim vzhodom: mir ali vojna kot vprašanje, ki postavlja to območje v središče skrbi mednarodne skupnosti, zavedajoče se mogočih hudih posledic novega vojnega požara, posledic, ki bi jih bilo čutiti po vsem svetu.

Ali je nova vojna na Bližnjem vzhodu zdaj sploh še mogoča? Tisti, ki se imajo za »dobre poznavalce« tukajšnjih razmer, trdijo, da je vojna »daljna možnost«, v isti sapi pa dodajajo, da bi se ta razdalja utegnila precej skrajšati, če pogajanja ne bodo pripeljala do otipljivih rezultatov. Vojaški opazovalci so na podlagi te posplošene ocene prepričani, da Arabci v sedanjem položaju nimajo nikakršnih možnosti, da bi likvidirali Izrael z vojaško silo, kar seveda ne izključuje nove vojne, v kateri pa ponovno pripisujejo prednost Izraelu.

Po nekaterih ocenah je Izrael namreč ne samo obnovil svojo vojaško moč, temveč jo je precej povečal in je danes pripravljen na obe možnosti, bodisi na preventivno vojno, če bi mu bila potrebna, ali na to, da bi Arabcem dovolil prvi udarec, a jih potem kljub temu premagal. Med razlogi za izraelsko samozavest je verjetno tudi dejstvo, da imajo jedrsko orožje, ki avtomatično črta vse možnosti za arabsko »totalno zmago«.

Ali to pomeni, se sprašujejo opazovalci, da so možnosti Arabcev, da bi spričo takšnega vojaškega nesorazmerja izsilili s pogajanji kakršnekoli izraelske »koncesije«, enake ničli, in ali to izključuje tudi vojno z omejenimi cilji? Nekateri sodijo v nasprotju s tem, da je izraelska vojaška moč, obnovljena po neprijetnih oktobrskih izkušnjah, resen pogoj za sklenitev miru — če bodo Izraelci »poznali mero«, drugače rečeno, če bodo resnično želeli doseči mir. V nasprotnem primeru ne bi bila izključena vojna z omejenimi cilji.

Trenutno je arabski »vojaški položaj« po vsem sodeč naslednji: Sirija je zaradi sovjetskih dobav obnovila in nekoliko okrepila svoje vojaške moči, vendar je angažirana v Libanonu, kar je seveda minus. Jordanija je, kakor ocenjujejo, najbolj napredovala na področju oboroževanja, vendar je ta država manj pomemben dejavnik v konfrontaciji. Najkočljivejši je položaj Egipta kot glavne vojaške sile Arabcev. Glede na to, da je Sovjetska zveza ustavila vojaške dobave in da ima Egipt težave z nakupom orožja iz drugih virov, se je vojaška moč Egipta po ocenah strokovnjakov zmanjšala v primerjavi s tistim, kar je imel na voljo oktobra 1973. Oba sporazuma o ločitvi čet na Sinaju, demilitarizirane in »razredčene« cone in ameriške opazovalne postaje — to so še dodatni elementi, ki otežujejo kakršnokoli vojaško akcijo s te strani.

Toda vojna kljub vsemu ni docela izključena. Oktobrska vojaška parada sicer ni pokazala nič bistveno novega v oboroževanju egiptovske armade — še naprej prevladuje sovjetsko orožje — vendar je napravila velik vtis z nastopom udeležencev, še zlasti letalcev, ki so na jugoslovanskih šolskih letalih in miragih zelo uspešno izvedli celo vrsto zelo zapletenih vaj. Zato nekateri opazovalci sodijo takole: tudi če Arabci ne morejo začeti vojne, pa so se docela zmožni ubraniti pred morebitnim izraelskim napadom. Z drugimi besedami: težko bi pričakovali, da bi se ponovil izraelski »blitzkrieg«.

Drugi daljnosežnejši element, s katerim računajo Arabci, je perspektiva (če bi se pogajanja izjalovila) morebitne razširitve arabske fronte z državami, ki so zdaj proti pogajanjem. Konkretno gre za Libijo in Irak, v nekem smislu pa tudi za Saudsko Arabijo, ki bo imela že leta 1979 okoli 3000 modernih tankov in 750 letal. Sedanja sirska angažiranost v Libanonu utegne čez kakšno leto postati celo prednost, ne pa minus kot danes.

Gamasi je v oktobrskem govoru posredno nakazal, da vojaška opcija trenutno ne pride v poštev, vendar je — sklicujoč se na »nepozabno lekcijo« oktobrske vojne in na pooktobrski razvoj odnosov — govoril tudi o »diverzifikaciji virov oborožitve« kot »političnem in strateškem sklepu, ki ima izredno velik pomen«, in o »postopnem uresničevanju« te usmeritve, ob čemer posvečajo največjo pozornost »učinkovitosti in budnosti oboroženih sil«. Skratka, kar najbolj si prizadevajo, da bi obstoječe sovjetsko orožje bilo zmeraj nared, dolgoročno pa se ukvarjajo z načrti, da bi zagotovili dobavo iz drugih virov in iz lastne proizvodnje, ki jo pripravljajo v vsej naglici. Gamasi pa ni pozabil tudi na element, ki je za Arabce trenutno bistven: »Rad bi poudaril tole: tako kot je bila arabska solidarnost eden od stebrov oktobrske zmage, bodo nadaljnja vojaška moč, nadaljnja arabska solidarnost in nadaljnja mobilizacija arabskih zmogljivosti naš naravni odgovor na trmasto izraelsko ravnanje in edino sredstvo za ohranitev arabske varnosti.«

RIZO MEHINAGIĆ

Gierekove kritike

Na zasedanju CK poljske partije E. Gierek ostro kritiziral nepravilnosti v družbenem in partijskem življenju

POSEBEJ ZA DELO

VARŠAVA, 10. okt. — Boj proti negativnim pojavom, ki ovirajo uresničevanje poglavitnih nalog tako imenovanega »gospodarskega manevra« — hitrejše izboljšanje življenjskega standarda s spreminjanjem strukture proizvodnje in omejevanjem investicijske fronte, krepitev partijskega in družbenega nadzora, hitrejša demokratizacija odločanja in močnejši vpliv delavskega samoupravljanja, učinkovitejše izvajanje sistemskih sprememb, da bi izboljšali kakovost in produktivnost, odločnejše zoperstavljanje partikularizmu, korupciji in nedisciplini — je bil poglavitna tema devete plenarne seje CK poljske združene delavske partije, ki je potekala v petek in soboto v Varšavi.

S to sejo so se hkrati začele priprave na drugo državno partijsko konferenco, ki bo januarja prihodnje leto in od katere pričakujejo rešitev številnih resnih problemov, od uskladitve cen in izboljšanja gospodarskega sistema do revalorizacije številnih nalog, ki so si jih zastavili na šestem in sedmem kongresu PZDP.

Poljska javnost je v petek z veliko pozornostjo spremljala televizijski prenos govora prvega sekretarja CK PZDP Edwarda Gierека, ki je brez ovinkarjenja, kritično in odkrito opozoril na vrsto nepravilnosti v družbenogospodarskem in partijskem življenju. Voditelj poljske partije je najprej pozitivno ocenil rezultate zadnjih sedmih let, dinamično rast in posodobitev proizvodnih zmogljivosti, velike in nesporne uspehe v stanovanjski gradnji, zvišanje realnih zaslužkov, vključevanje Poljske v mednarodno delitev dela itd., nato pa je vzroke sedanjih težav razdelil na tri poglavitne skupine.

Prvič, spremembe v strukturi proizvodnje in investicij terjajo daljše časovno obdobje, zato je pozitivne rezultate pričakovati šele v naslednjih nekaj letih. Drugič, pri uresničevanju gospodarskih nalog je čedalje več objektivnih omejitev. To so v prvi vrsti težave pri menjavi s kapitalističnimi državami in slabe letine v kmetijstvu (letošnje poplave bodo terjale dodatni uvoz žit). Tretjič, »v gospodarskem življenju države je še vedno čutiti pomanjkljivosti, ki izhajajo predvsem iz nezadovoljive učinkovitosti in discipline pri uresničevanju načrtov«.

Poljsko vodstvo je najbolj zaskrbljeno zaradi pomanjkljivosti v oskrbi (občutno pomanjkanje mesa in nekaterih drugih artiklov) in zamud v stanovanjski gradnji. Vodja poljske partije je terjal odločen boj proti nelegalni trgovini z deficitarnimi artikli, špekulacijam in podkupovanju, proti tistim, ki »žro in služijo na rovaš tržnih težave«. Plenum je pozorno in kritično razpravljal o pomanjkljivostih v zunanji trgovini ter opozoril, da bi se morala izvozna sposobnost domače industrije hitreje krepiti, plačilni primanjkljaj pa hitreje manjšati (po nekaterih ocenah porabijo sredstva v vrednosti okoli 30 odstotkov poljskega izvoza za odplačevanje tujih posojil).

Prvi sekretar CK PDZP je v svojem govoru namenil posebno pozornost nagrajevanju po delu, politiki cen, »krepitvi vrednosti denarja«. Čeprav je politika cen centralizirana, se čedalje pogosteje dogaja, da posamezni proizvajalci višajo cene svojih artiklov (s formalno spremembo etikete) in si tako neupravičeno zagotavljajo dobiček. Spremembe na svetovnem trgu pa terjajo prilagoditev nekaterih cen višjim proizvodnim stroškom. V boju proti inflacijskim tendencam, je dejal Edward Gierek, mora poljsko gospodarstvo računati predvsem z notranjimi možnostmi — radikalno povečanje produktivnosti in znižanje proizvodnih stroškov, nadomeščanje uvoženih surovin in reprodukcijskega materiala z lastnimi proizvodi.

Voditelj poljske partije je znova podčrtal, da je »dobro politično vzdušje odločilen dejavnik uspešnega uresničevanja družbeno-gospodarskih nalog« in kritično spregovoril o pojavih protekcionizma, dirke za lahkim zaslužkom in drugih deformacijah. Partija in organi družbene kontrole morajo zaostriti boj proti »korupciji, razsipništvu, kraji družbenega premoženja, alkoholizmu in pojavom demoralizacije«.

»Na področju socialistične demokracije velja na prvo mesto postaviti krepitev delavske demokracije«, je poudaril Edward Gierek. »Še posebej moramo okrepiti vlogo konferenc delavskega samoupravljanja. Te so dolžne skrbno in kritično analizirati proizvodne in socialne probleme podjetij, odkrivati rezerve, dajati predloge za boljše uresničevanje družbeno-gospodarskih nalog, zlasti sklepov tega plenuma«.

Edward Gierek se je zavzel za »ofenzivno nasprotovanje diverzijam notranjih in zunanjih nasprotnikov«

ILIJA MARINKOVIĆ

Jubilej nemirnega izzivalca

Prcu dnevi je bilo Gledališče Taganjki, to 14 let starо svetišče sodobnih sovjetskih teatrskih iskanj, bolj natlačeno kot običajno in bolj slavnostno: njegova duša, glavni režiser teatra Jurij Ljubimov, je proslavljal svoj 60. življenjski jubilej in na ta dan so na Taganjki dajali »Mojstra in Margareto,« njegovo zadnjo stvaritev, ki je že zbudila v Moskvi toliko hrupa — v partijskem glasilu »Pravda« pa ostre kritike.

Toda tega dne so Ljubimova častili. Dobil je celo državno odlikovanje in priložnostni članki so se pojavili celo v »Sovjetski kulturi«, v »Večerni Moskvi« in v reviji »Teater«. Zlasti slednji je omembe vreden, napisal ga je namreč drugi »jezni mož« sedanjega sovjetskega kulturnega trenutka, avtor slovite »Hiše na nabrežju« Jurij Trifonov, ki mu je Ljubimov postavil, z velikanskim uspehom med moskovsko publiko, na Taganjki njegovo novelo »Zamenjava« (satira na precej razširjeno zamenjevanje stanovanj v Moskvi, ki prinaša s sabo vrsto družbenih zapletov).

Trifonov napoveduje, da Ljubimov trenutno razmišlja o tem, kako bi na deskah Teatra na Taganjki postavil — predstavo o Pablu Picassu. Nesmrtni avtor »Guernice« in duša Taganjke sta si v marsičem sorodna v nikoli potešeni sli po ustvarjanju. Ljubimov sam pravi za Picassa: »Bil je v središču sveta. V njegovi usodi je bilo, da pokaže svet.« In Trifonov dodaja da se je kubizem začel od tega, da je nekdo narisal romb in rekel, da je to portret jezikavе ženske, spektakel Ljubimova pa se začne tako, da pokaže velik kos težke vrečevine in pravi: to je čas ...

Za Ljubimova pravijo, piše Trifonov, da lahko uprizori vse: telefonski imenik, znanstveni traktat itd., pa da je v tem nekakšna nadnaravna iznajdljivost, čarovnija, goljufija ali mistifikacija. Res gre za iznajdljivost meni Trifonov, a gre še za nekaj drugega: za delazmožnost mužika. Ljubimov gara, kot kmet na polju. In tudi orje ledino, ne postavlja dram, ampak zveličine pesnitve, novele, knjige (Voznesenskega »Antimire«, Lermontova »Junaka našega časa«, Majakovskega »Poslušajte«, Johna Reada »Deset dni«, Bulgakova »Mojstra in Margareto«, Shakespeara »Hamleta«, predvsem pa veliko, veliko Brechta).

Ljubimov je dějansko svojski fenomen sovjetskega sodobnega teatra. Dolga leta je bil eden izmed vodilnih in izredno priljubljenih igralcev v teatru Vahtangova, snemal pa je tudi v številnih filmih. Potem se

OKENCE V SVET

je »srečal s sabo« — ali zavoljo neizrabljenih notranjih možnosti, še po ustvarjanju ali iz gorkih spoznan, in razočaranj, kdo ve, izbral je drugo pot. Pri 46 letih je postal glavni režiser Teatra na Taganjki, zapolnil njegov foyer z bronastimi portreti Stanislavskega, Vahtangova, Meyerholda in Brechta in začel brez odmora ustvarjati.

Bili so trenutki, kot pred desetimi leti, da je omagal organizem, bili so drugi trenutki, ko so ga dušile kritike, pa vendar je šel v ustvarjanju nezadržno naprej: pravzaprav je stvaritve kopičil, jih gnetel in mešal v svoji notranjosti ter nato zmerom znova presenečal moskovsko publiko. Kot letos z »Mojstrom in Margareto«.

Nekateri pravijo, da se Ljubimov začenja pri Majakovskem, drugi, da nadaljuje Meyerholda. Spet drugi trdijo, da je v njem notranji splet vseh tistih tradicij ki jih je ustvaril ruski in sovjetski teater — od Stanislavskega naprej. A nekaj drži — Ljubimov je še zmerom glavna duša sodobnega sovjetskega teatra, verjetno pa tudi na tujem njegov najbolj znani predstavnik. Mimogrede, zelo dobre besede ima za Jugoslavijo, za naš teater, ki je nanj napravil zelo močan vpliv.

Za njegov 60. jubilej so umetniku izrekli vrsto priznanj. A hkrati so tudi zapisali, da od njega še veliko pričakujejo. Jurij Trifonov, recimo, trdi v reviji »Teater«: »Jurij Ljubimov je v razcvetu svojih junaških sil. Ustvaril bo še veliko vsega — česar še niti ne slutimo.« V naravi Ljubimova je, da takšne napovedi uresniči in moskovska publika že težko pričakuje njegovo predstavo o Pablu Picassu.

TIT DOBERŠEK

BERITE REVIJO DAN

POP TEDNIK

THE KINKS
Sleepwalker
(Arista, 3C 064 98763)

The Kinks je stara skupina, ki je bila v ospredju še za časa «beat» vala v prvih letih prejšnjega desetletja. Okoli leta 1965 so izbrali nekoliko drugačno pot od štirih angleških «kraljičev» (beri Beatles), toda zaradi tega nič manj originalno. Nasprotno, mislim da so Ray Davies in njegovi prijatelji bili v svojih popevkah dosti bolj ironični in originalni ob Beatlesov.

Po dolgem molku so se Kinks spet oglasili lani z odličnim albumom «Schoolboys in disgrace», po letu dni pa je zdaj na vrsti obravnavani «Sleepwalker», ki pa me ni toliko navdušil kot prejšnji. Po mojem je to odvisno od dejstva, da je elpi in pristni glas Raya Daviesa postavljen v ozadje od prekomplicirane glasbene spremljave.

* * *

Če sem pri kakem bralcu zbudil radovednost nad to skupino, potem naj še omenim, da je v teh dneh izšel album «Golden hour of», ki je antologija vseh njihovih najlepših popevk. Res edinstvena priložnost!

ALBERTO RADIUS

Carta straccia
(CGD 2008)

Avtorja tekstov Pace in Avogardo sta našla v Radiusu odličnega zaveznika. Radius je namreč še malo znan v svetu lahke glasbe in se zato lahko predstavi s katerokoli glasbeno nalepko. V resnici je njegova v tem albumu le glasba, ki je zelo dobra in kvalitetna. Kar je pomanjkljivo v vseh pesmih, so teksti prej omenjenih avtorjev. Recept teh je: banalni stavki, tu in tam pa še kakšna zavzeta beseda. Upamo, da si bo v prihodnjem albumu Radius pisal tekste sam z večjim uspehom.

ROGER DALTREY

One of the boys
(POLYDOR 2480 411 A)

Glasbena pot članov skupine Who se je, po mojem, zaključila z razpustom skupine same. Roger Daltrey, pevec te skupine, se najbrž noče sprijazniti s tem dejstvom in še vedno nadaljuje samostojno pot v glasbenem svetu. V obravnavanem albumu se Daltrey prelzkuša v countryju ali nečem podobnim. Rezultat pa ni precej razveseljujoč.

* * *

Že spet nasilje na pop koncertih: Zaradi neredov, ki so jih izzvali tako imenovani «autoriduttori» (ti zagovarjajo načelo, da bi morali biti pop koncerti zastonj), je bila skupina Santana prisiljena prekiniti koncert 13. septembra v Milanu in tudi turnejo po Italiji. Cena vstopnice je bila 2.500 lir! Mnogi so ob takih cenah postavili v dvom iskrenost zahtev teh nasilnežev. Da je bil ta dvom upravičen, potrjuje tudi naslednja novica (Corriere della Sera, 30. septembra): «Nabito polna dvorana gledališča Sistina v Rimu za nastop Donne Summer. Poprečna cena vstopnice: 18.000 lir!!!» Kje so bili tisti večer tako imenovani «autoriduttori?»

* * *

«1977 Reder's Pool Results», anketa, ki jo vsako leto izda najpopularnejša svetovna glasbena revija — Melody Maker, nam nudi naslednje podatke:

NAJBOLJŠI . . . pevec: Jon Anderson; . . . pevka: Joni Mitchell; . . . kitarist: Jimmy Page; . . . ansambel: Yes. Nagrado za najboljši živ nastop je dobil ansambel Genesis, lovoriko najboljšega albuma pa nosi delo «Works» neprekosljive skupine Emerson, Lake and Palmer.

WOODY GUTHRIE

1940 - 1946 Original recordings made by
(WB W 56335)

Že pred dvema tednoma sem vam omenil tale album, na katerem so posnete nekatere njegove najbolj znane balade in pesmi. Nepotrebno bi bilo še enkrat opisati, kaj vsega je predstavljal in še predstavlja Woddy Guthrie v ameriški folk glasbi. Če koga zanima izvedeti kaj več o njem, potem mu svetujem, naj si prebere njegovo avtobiografijo, ki jo lahko dobite v italijanskem izvodu pod naslovom «Questa terra è la mia terra».

* * *

LESTVICA najbolj prodanih plošč v Trstu v tem tednu: (Podatke sva izdelala s pomočjo trgovin s ploščami — «Discoteca triestina», Korzo Italija 9 — «Il Flauto Magico», Ul. Udine 1 — «Raifon» Drevored XX Septembra 17).

45 OBRATOV

1. Theme from the deep - Donna Summer (CASABLANCA)
2. Don't let me be misunderstood-Santa Esmeralda (PHILIPS)
3. Profeta non sarò - Demis Roussos (PHILIPS)
4. Dammi solo un minuto - I Pooh (CGD)
5. Ma Baker - Boney M (DURIUM)

33 OBRATOV

1. Don't let me be misunderstood - Santa Esmeralda (PHILIPS)
2. Rotolando respirando - I Pooh (CGD)
3. I remember yesterday - Donna Summer (CASABLANCA)
4. Love for sale - Boney M (DURIUM)
5. Magic - Demis Roussos (PHILIPS)

Sandi Pertot ter Pavel Ugrin

Moskovska podzemeljska železnica v številkah

Po šest milijonov potnikov vsak dan

Vrhunec letos 25. marca: skoraj osem milijonov 338 premičnih stopnišč - Dnevni inkaso: nad 21 ton drobnih novcev po pet kopejk

Kdorkoli je kdaj obiskal Moskvo, mu je prav gotovo najbolj ostala v spominu moskovska podzemeljska železnica. Res je, najgloblja podzemeljska železnica je v Leningradu, najbolj razkošna in menda tudi najbolj prometna pa v Moskvi. Nekateri so pred leti napadali graditelje moskovske podzemeljske železnice, češ da je preveč razkošna in celo kičasta, toda če je res, da so nekateri lestenci in tudi druga oprema podzemeljske železnice prebogati, če je res, da je tu in tam nekoliko preveč marmorja, je tudi res, da ima človek užitek voziti se po moskovski podzemeljski železnici, za katero je treba še dodati, da je izredno čista, kar pa je pripisati sovjetskemu človeku, ki je zelo urejen in navajen na čistočo.

Rekli smo pa tudi, da je moskovska podzemeljska železnica neverjetno prometna. O tem in o obsežnosti te železnice govorijo naslednje številke:

Vseh peterorotirn prog v moskovski podzemeljski železnici je le malo manj kot 300 km, konkretno 298 km. Moskovska podzemeljska železnica ima namreč krožno progo in nato več radialnih prog, tako da more človek iz katerega koli konca mesta v najkrajšem času in v razmeroma udobni vožnji prispeti na drugi konec mesta. K posameznim postajam vodi s površine in s spodnjih delov nič manj kot 338 premičnih stopnišč. Kako globoko segajo ponekod te stopnice do podzemeljske železnice, nam govori dejstvo, da znaša skupna dolžina teh stopnišč 37 tisoč 380 metrov. Vsega skupaj imajo ta stopnišča nekaj nad 95.000 stopnic.

Na moskovskih postajališčih podzemeljske železnice in na stopniščih ni menda nikoli gneče. Predvsem zaradi dejstva, da je postajališč in stopnišč veliko, z druge strani pa zaradi tega, ker so potniki neverjetno disciplinirani. In vendar prepelje moskovska podzemeljska železnica ogromno potnikov. Računi pravijo, da prepelje na dan v poprečju 6 milijonov potnikov, kar je za osem milijonov ljudi, koliko jih šteje Moskva veliko. V Moskvi pa vam vedo povedati, da prispe v sovjetsko glavno mesto vsak dan podeželanov, sovjetskih ljudi iz drugih predelov in mest velike dežele ter tujih turistov najmanj 1 milijon na dan in večina teh ljudi uporablja za svoje premike po mestu podzemeljsko železnico, ki je verjetno najbolj cenena mestna prevozna služba na svetu, saj more človek s petimi kopejkami, torej s približno 40 ali 50 lirami opraviti tudi sto kilometrov vožnje pod zemljo, dokler mu je namreč to potrebno ali pa se more tudi «za zabavo» prevažati po moskovskem podzemlju, ker se more z enim voznim listkom voziti tudi po vseh progah in ves dan.

Novec petih kopejk je sicer zelo majhen in vendar se v 1596 avtomatih za nakup vozovnic nabere na dan tudi nad 20 ton kovancev.

Za konec še dve zanimivi številki: Letos 25. marca so v moskovski podzemeljski železnici zabeležili poseben rekord. Onega dne je potovalo po moskovskem metroju 7.860.000 potnikov.

Moskovska podzemeljska železnica pa ni le čista. Čeprav je stara že nekaj desetletij, je zrak v njej zelo čist in niti najmanj ne zaudarja po kaki plesnobi, oziroma vlagi. K temu pripomore dejstvo, da vsak dan poženejo skozi ventilacijske naprave kakih 5 milijonov kubičnih metrov svežega zraka.

Sestavljajte TOP lestvico

Izpolnite gornji glasovalni kupon in ga pošljite na naslov: RAI - Radiotelevisione Italiana - Postaja Trst/A - Ulica F. Severo, 7 - Trst, v kot pripišite TOP LESTVICA. Deset najbolj poprašanih popevk boste lahko poslušali vsak torek od 15.35 do 16.30 v oddaji TOP LESTVICA.

TOP LESTVICA — RADIO TRST A

IME IN PRIIMEK: .....

NASLOV: .....

GLASUJEM ZA POPEVKO:

.....

IZVAJA:

.....

P. d.

VAŠA TOP LESTVICA

Ta teden ste izglasovali naslednje popevke:

1. **DON'T LET ME BE MISUNDERSTOOD - Leroy Gomez**
2. **TOMORROW - Amanda Lear**
3. **POET - Franjo Bobinac**
4. **MA BAKER - Boney M**
5. **BIMBA - Sandro Giacobbe**
6. **MOODY BLUES - Elvis Presley**
7. **VOLIM JEDNU CRNE KOSE - Miro Ungar**
8. **I REMEMBER YESTERDAY - Donna Summer**
9. **DAMMI SOLO UN MINUTO - Pooh**
10. **DOLINA ZELENEGA ZLATA - Janko Ropret**

TRGOVINA GRAMOFONSKIH PLOŠČ
DECIBEL
Občine — Narodna ul. 116
S TEM OGLASOM NUDIMO 10% POPUSTA

RADIO TELEVIZIJA

Nedelja, 16. oktobra 1977

TRST A

8.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro; 9.00 Maša; 9.45 Vedri zvoki; 10.30 Nedeljski sestanek z orkestrom; 11.05 Mladinski oder; 11.35 Nabožna glasba; 12.15 Glasba po željah, 13.00 Ljudje pred mikrofonom; 13.20 Izbor iz tedenskih sporedov; 15.00 Nedeljsko popoldne; 19.30 Jutrišnji spored.

KOPER

6.30, 7.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 20.30 Poročila; 6.05, 7.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Koledar; 8.30 Kako se počutiš?; 9.10 Pravljica; 9.30 Plošče; 10.15 Glasbeni portret; 10.32 Sprint glasba; 10.45 Glasba in nasveti; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.15 Orkestralne lahke glasbe; 11.30 Kim; 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Glasba po željah; 13.00 Z nami je . . .; 14.00 Avto story; 14.33 Najlepše popevke; 15.00 Podajmo si roke; 15.15 Plošče; 15.30 Folk; 16.00 Umetnost; 16.40 Sosednji kraji in ljudje; 16.50 Od hiše do hiše; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Od hiše do hiše; 18.25 Program tedna; 18.30 Nedelja na športnih igriščih.

RADIO 1

8.00, 10.10, 13.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujenje; 6.30 Praznični dan; 8.40 Naša zemlja; 9.30 Maša; 10.20 Sedmi radio; 13.30 Perfida RAI; 14.40 Carta bianca; 15.20 Športni dogodki; 17.10 Radio 1 za vse; 17.30 Popevke; 18.15 Vstopimo v komedijo; 19.35 Večerni programi; 21.10 Prosta ženska; 22.45 Soft glasba; 23.05 Lahko noč.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 Vprašanja Radiu 2; 8.15 Danes je nedelja; 8.45 Esse TV; 9.35 Lepa nedelja vse; 11.00 Radiotrionfo; 12.15 Revival; 12.45 Čas resnice; 13.40 Piknik; 15.20 Jesen; 17.15 Popevke; 18.45 Disco azione; 19.00 Radiodiskoteka; 19.50 Opera 77; 21.00 Radio 2 - ventunoventinove; 22.45 Lahko noč - Evropa.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.15 Danes je nedelja; 7.15 Zdravo, tovariši vojaki!; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Radijska igra za otroke; 8.52 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši . . .; 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe; 11.00 Pogovor s poslušalci, 11.15 - 13.00 Glasba po željah; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Nedeljska reportaža; 13.45 Obisk pri orkestru RTV Ljubljana; 14.05 Nedeljsko popoldne; 17.50 Zabavna radijska igra; 19.30 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasbena tribuna mladih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Plesna glasba za vas; 00.05 Preludij za orkester; 00.30 Pop, rock, beat.

Ponedeljek, 17. oktobra 1977

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05, 9.05 Glasba in kramljanje; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.35 Današnja plošča; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Slovenski zbori; 13.35 Od melodije do melodije; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.30 Glasba od tu in tam; 15.35 Glasbeni ping-pong; 16.30 Glasba za najmlajše; 17.05 Simfonični koncert; 18.10 Čas in družba; 18.25 Klasični album.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30, 20.30 Poročila; 6.05, 7.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Jutranji servisi; 8.32 Glasbeni listi; 9.15 Orkestri; 9.32 Plošče; 10.10 Življenje v šoli; 10.32 Sprint glasba; 14.05 Glasba in nasveti; 11.00 Kim; 11.32 Min juke-box; 11.45 Pravljice; 11.51 Glasbeni intermezzo; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Televadnice in stadioni; 14.15 Casadei; 14.33 Poje Fred Bongusto; 15.00 Življenje v šoli; 16.05 La vera Romagna; 16.40 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba; 18.00 Glasbeni cocktail; 18.35 Iz zborovskega arhiva; 19.32 Crash; 21.00 Glasbeno srečanje; 21.32 Operni oder; 22.45 Pop-jazz.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00, 7.30 Glasbeno prebujenje; 8.40 O zakonodaji; 8.50 Peščena ura; 9.00, 10.35 Vi in jaz; 11.00 Ljudje pojejo; 11.30 Gospodar noči; 12.05 Par besed; 12.30 Samadhi; 13.30 Glasbeno srečanje; 14.05 Slovnica; 14.20 Jazz; 14.30 Strnjena komedija; 15.05 Lo spunto; 15.45 Primo NIP; 18.35 Mladina in kmetijstvo; 19.35 Večerni programi; 21.05 Evropa objektiv; 21.40 Dober večer doktor; 22.00 Jazz; 21.35 Lahko noč.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci! 7.20 Beseda na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Ringa raja; 9.20 Pesmica in pozdravi za mlade risarje; 9.40 Vedre melodije; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Za vsakogar nekaj; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Pojo amaterski zbori; 14.30 Glasba po željah; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 16.00 «Vrtiljak»; 18.05 Izročila tisočletij; 18.25 Zvočni signali; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Toneta Kmetca; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Giacomo Puccini - Gianni Schicchi.

Nedelja, 16. oktobra 1977

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

11.00 *Maša*
12.30 *Prazlični dan*
13.00 *Dnevnik 1* — OB 13. URI
13.30 *Dnevnik 1* — VESTI
14.00 *Domenica in . . .*
14.20 *Predstavitev «Secondo voi»*
15.25 *Šerif v New Yorku* - TV film
16.25 *90. minuta*
17.00 *Secondo voi*
18.15 *Helikopter prihaja* - TV film
18.50 *Športni dogodki*
19.00 ITALIJANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO
20.00 DNEVNIK
20.40 *Ženska* - prvo nadaljevanje
21.45 ŠPORTNA NEDELJA
22.45 *Napoved programa za prihodnje dni*
Ob koncu DNEVNIK

Drugi kanal

12.30 *Viki viking* - risanke
13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.30 ONA DRUGA NEDELJA
15.15 *Športni dogodki v neposrednem prenosu:*
V evroviziji: *Kolesar. dirke*
Drugi polčas tekme rugbyja
17.45 *Napoved programa za prihodnje dni*
18.05 *Nekaj posebnega*
18.35 SPENCERJEVI PILOTI
19.50 *Dnevnik 2* - ODPRTI STUDIO
20.00 *Nedelja sprint*
20.40 FELICIBUMTA — tretje nadaljevanje
22.00 *Dnevnik 2* — DOSSIER
22.55 *Dnevnik 2* - ZADNJE VESTI
23.10 *Protestantizem*

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.25 *Za nedeljsko dobro jutro*
9.35 *S. Karcnović*: NA VRAT, NA NOS
10.25 *Poletje na otoku Mirabelle*
10.55 *Karino* — nadaljevanka
11.30 KMETIJSKA ODDAJA
12.30 POROČILA
15.15 *Križem, kražem*
15.30 *Življenje lisice*
16.00 *Okrogli svet*
16.15 *Rokomet:* JUGOSLAVIJA — ZRN
17.50 OVČAR — film
19.15 *Risanka*
19.30 DNEVNIK
19.50 *Tedenski gospodarski komentar*
20.00 *I. Ivanac:* NIKOLA TESLA
21.05 *500 let Krškega*
21.25 *Mesto v cvetju*
21.55 DNEVNIK
22.05 *Nogomet:* RIJEKA - HAJDUK
22.35 *Športni pregled*

Koper

18.30 *Rokomet:* JUGOSLAVIJA — ZRN
19.30 *Otroški kotiček*
20.00 *27. kanal*
20.15 *Stičišča*
20.35 *Noro poletje* film
22.15 *Rubežniki* — tretji del

Zagreb

10.00 *Otroški spored*
11.30 *Kmetijska oddaja*
14.10 ROBIN HOOD
15.00 *Nedeljsko popoldne*
22.05 *Nogomet:* RIJEKA — HAJDUK

Ponedeljek, 17. oktobra 1977

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 *Argumenti:*
Kinoteka - Antropologija
13.00 *Knjižna polica*
13.30 DNEVNIK
14.00 *Posebna oddaja iz parlamenta*
14.25 *Retorika današnje kulture*
17.00 *Amedeo Nazzari*
17.05 *Lira: Zgodovina denarne enote*
18.00 *Argumenti:* Umetnost
18.30 *Presenečenje*
18.50 *Osmi dan*
19.20 *Mama na štirih kolesih* — TV film
19.45 *Almanah*
Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 MARIA ŠKOTSKA — film
22.25 BONTA' LORO
Ob zaključku DNEVNIK, *Danes v parlamentu in Vremenska slika*

Drugi kanal

12.30 *Vidim, slišim, govorim*
13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.30 Vzgoja in dežele
17.00 *Program za mladino:*
KARLSSON NA STREHI — TV film
17.25 *Prigode mačka Silvestra* — risanke
17.35 *Kaj se igramo?*
18.00 *Laboratorij 4*
18.25 *Iz parlamenta in* DNEVNIK 2 — ŠPORT
18.50 *Spaziolibero*
Programi pristopanja k TV
19.05 *Superstar*
19.45 *Dnevnik 2* - ODPRTI STUDIO
20.40 *Kraljevi banditi* — četrto nadaljevanje
21.50 *Čigavo je zdravje*
22.40 *Dnevnik 2* — ZADNJE VESTI
22.55 *Beethoven*

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

9.05, 10.00, 11.05, 15.05, 16.00 TV V ŠOLI
Pravopis, Aluminij, Napetost površine, Srbohrvaščina, Risanka, Zemljepis, Za najmlajše
17.15 *Vrtec na obisku: Halo, tu reševalci*
17.25 *Zakoni divjine*
17.50 *Obzornik*
18.05 *Človek in duševna stiska*
18.30 *Dogovorili smo se*
18.45 *Mladi za mlade*
19.15 *Risanka*
19.30 DNEVNIK
20.00 *M. Buljan:* DOLGO POTOVANJE V BELO
21.30 *Kulturne diagonale*
22.10 DNEVNIK

Koper

19.55 *Otroški kotiček*
20.15 DNEVNIK
20.35 *Pomen dela za človeka*
21.25 ODRSKE LUČI
22.20 *Bulčim večer*

Zagreb

17.45 *Potovanje okoli sveta*
18.00 *Reci mi, reci*
18.15 *Knjige in misli*
18.45 *Mladi za mlade*
20.00 *Ambasadorji*
22.25 *Dokumentarni film*

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 18. DO 22. OKTOBRA 1977

TOREK, 18. oktobra

8.30, 10.30, 14.30 TV v šoli; 16.05 Šolska TV: Projekcije geografskih kart; 17.10 Dogodivščine morskega konjička; 17.25 Črna puščica; 17.50 Obzornik; 18.05 Muppet show; 18.35 Jugoslovanska trimska televizija; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Oči kritike; 20.45 G. Flaubert: Gospa Bovary; 21.40 Obrazi jazza; 22.10 Dnevnik; 22.25 Rokomet: Celje - Slovan.

KOPRSKA BARVNA TV

19.30 Odprta meja; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Nedelja dobrih ljudi - film; 22.15 Aktualna tema.

SREDA, 19. oktobra

8.50, 10.00 TV v šoli; 13.55 Nogomet: Diosgyör - Hajduk; 17.25 A. Ingolič: Na poti v svobodo; 17.40 Zakladi brizanskega muzeja; 18.05 Obzornik; 18.25 Spekter - dok. oddaja; 18.55 Flavta - glasbena oddaja; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Film tedna: Jaz, Petko; 21.50 Včeraj, danes, jutri: Vse listje gozda; 22.35 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

14.25 Nogomet; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Samo resnica: Dvom; 21.25 Canazei - turistični dokumentarec; 21.45 Evropa v naših rokah; 22.15 Voda - njena ljubezen.

ČETRTEK, 20. oktobra

9.00, 10.00, 11.05 TV v šoli; 15.00 Šolska TV; 17.25 Čudoviti svet muca Filemona; 17.35 Obzornik; 17.50 Modri plaščck; 18.25 Skrivnosti morja; 19.30 Dnevnik; 20.00 Boršnikovo srečanje; 22.05 Miniature;

KOPRSKA BARVNA TV

19.25 Jugoslovanska trimska televizija; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Sedem pištol za Gringa - film; 21.55 Ladja miru; 22.05 20 minut z . . .

PETEK, 21. oktobra

8.25, 9.50, 15.00 TV v šoli; 10.55 Velika šolska ura; 17.15 Križem kražem; 17.25 Pisani svet; 17.55 Obzornik; 18.10 Čez tri gore: Šentjernejski oktet; 18.45 Hrvaški narodni parki; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar; 20.05 N. Cripp: Družinske vezi; 20.30 Razgledi: Moj delovni dan; 21.25 Policijske zgodbe; 22.15 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Ljudi hočejo živeti - film; 22.25 Likovni nokturno.

SOBOTA, 22. oktobra

8.00 Čudoviti svet muca Filemona; 8.10 A. Ingolič: Na poti v svobodo; 8.25 Modri plaščck; 8.55 Pisani svet; 9.25 Dogodivščine morskega konjička; 9.40 Človek in duševna stiska; 10.00 Včeraj, danes, jutri; 10.45 N. Cripp: Družinske vezi; 15.45 Nogomet: Čelik - Radnički; 17.25 Jugoslovanska trimska televizija; 17.40 Sto dni po otroštvu; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar; 20.00 Ples vampirjev - film; 21.25 Moda za vas; 21.40 Dnevnik; 22.35 Sejem zabavne glasbe v Rimu.

KOPRSKA BARVNA TV

14.25 Nogomet: Čelik - Radnički; 19.30 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Novi zdravniki; Sestri; 21.30 Zgodovina italijanskega odporniškega gibanja; 22.30 Quando le Salamandre bruciano - film.

Mitja Gorjup

33.

Kitajski dnevnik

V tem boju je Čiang Čing zelo aktivna ob maršalu Lin Piau, ki je leta 1959 zamenjal takratnega obrambnega ministra Peng Te-huaja. Toda prava aktivnost Čiang Čing se začne šele leta 1966. Avgusta tega leta je namreč CK KP Kitajske oznanil začetek «Velike kulturne proletarske revolucije». Takrat postane Čiang Čing glavna pomočnica Čen Po-taja, Mao Ce-tungovega sekretarja in vodje skupine v centralnem komiteju, ki je odgovorna za kulturno revolucijo. Zanimivo je, da je Čen Po-tai v kulturni revoluciji kmalu «odletel».

Leta 1964 je imela Čiang Čing pomemben govor, ki so ga pozneje označili za začetek kulturne proletarske revolucije. Ravno tako so pozneje govorili, da je prav Čiang Čing «zaigrala budnico kulturni revoluciji» v novembru leta 1965, ko je s pomočjo novinarja in kritika iz Šanghaja, dotlej neznanega Jao Ven-juana, (kot član «bande štirih» je bil odstranjen skupaj s Čiang Čing) ostro kritizirala Vu Huanovo dramo, v kateri naj bi avtor, kot vemo, alegorično napadel Mao Ce-tunga. Politična kariera poznejšega voditelja Kitajske se začenja prav v času, ko je v Šanghaju kot glavni urednik manjšega časopisa, ki izhaja še danes, začel boj zoper Mao Ce-tungove nasprotnike in tako postal eden najperspektivnejših mladih kadrov Kitajske po kulturni revoluciji. Tega mu seveda zdaj na Kitajskem ne štejejo več v dobro. Narobe, govorili so nam celo, da je med vsemi člani «bande štirih» imel prav on najbolj izrazite buržoazne navade in ideje.

Vse junake fevdalne Kitajske morajo zamenjati delavci, kmetje in vojaki

Lin Piao, maršal in obrambni minister, je postavil Čiang Čing za posebno svetovalko rdeče armade za kulturna vprašanja. Dobivala je čedalje večjo in izrazitejšo moč. Lin Piaa, naslednika Peng Te-huaja, je Mao namreč med drugim zadolžil, da iz armade odstrani vse tendence, ki zagovarjajo «profesionalizem in birokratizem». V teh letih je bila politična organizacija kitajske armade popolnoma spremenjena, okrepljena je bila vloga partije v njej. Politični teren je bil kot nalašč za ambiciozno Maovo ženo.

Čiang Čing je tako postala glavni sodnik in arbiter za umetnost, opero, film, glasbo. Ona določa, kaj je in kaj ni «prava proletarska umetnost». V tem obdobju so vsi kulturni delavci in umetniki podvrženi procesu prevzgoje ob fizičnem delu in cele gledališke skupine so mobilizirane za službo v rdeči armadi. Čiang Čing proglase za «zastavonošo rdeče garde». Z vso vehemenco zahteva zamenjavo stare kulture, starih navad in idej, zamenjavo vsega buržoaznega in fevdalnega z novim, zamenjavo starih junakov s pravimi ljudskimi junaki, z delavci in vojaki ter seveda s kmeti.

Po padcu Liu Šao-čija moč Maove žene narašča, postane članica politbiroja, po padcu Lin Piaa pa se povzpne do neslutenih višin. Njeni privrženci, ljudje, ki jih je dvignila na površje kulturna revolucija, so že v politbiroju.

Leta 1973 Čiang Čing baje zapusti mizo in posteljo svojega moža, velikega Mao Ce-tunga, in odtlej živi sama. Nobenega dvoma ni več, da je postala samostojna politična osebnost.

Mao Ce-tung je že razmeroma zgodaj, tako vsaj zdaj pišejo in tako so nam tudi rekli, opazil pri svoji ženi željo po oblasti in politični moči. V Ljudski republiki Kitajski smo te dni brali, da je Mao svojo soprogo in ostale tri člane politbiroja nekajkrat opozoril, naj se ne vedejo kot grupa, kot banda, naj se ne obnašajo sektaško, ker bodo sicer propadli. V družbi nekaterih visokih kitajskih partijskih funkcionarjev je baje celo izjavil: «Čiang Čing je preveč oblastiželjna. Svojega prijatelja Vang Hung-vena hoče postaviti na čelo vsekitajskega ljudskega kongresa, sebe pa že vidi v vlogi predsednika KP Kitajske.» Težko je preveriti, ali je to res ali ne. Zdi pa se zelo verjetno. Poznejši dogodki so namreč potrdili možnost, da je Čiang Čing zares hotela poseči tako visoko po oblasti.

Potem ko sem o Čiang Čing prebral nekaj tujih virov, sem se odločil, da poprosim naše kitajske vodnike za kako njihovo informacijo o njej. Res so mi jo našli. V «Peking Informations» sem v članku nekega Jen Vena prebral: «Zločinska četverica se v zaroti za nasilno polastitev državne in partijske oblasti ni ustrašila ničesar, da bi si zagotovila absolutno avtoriteto. Ena izmed njenih zvijač je bila tudi trditev, da je bila Čiang Čing pobudnica revolucije v pekinški operi in da je skrbno izdelala sedem vzornih libretov za pekinško opero in balet, ki so bili pomemben revolucionarni mejnik v kitajski književnosti in umetnosti ter da je bila zastavonoša revolucije v književnosti in umetnosti. Ali je bila res zastavonoša?

Ko je naše ljudstvo obsodilo zločinsko četverico, so književniki in umetnostni delavci razkrili številna dejanja, ki dokazujejo, da je bila politična sleparka, ki si je pripisala vse uspehe, dosežene v tej revoluciji. Kako so ji dodelili vzdevek «zastavonoša»? Resnica je ta, da so jo povzdigovali v oblake in jo razglasili za «zastavonošo» Lin Piao, Čen Po-ta in trije preostali iz četverice, Vang Hung-ven, Čang Čung-čiao in Jao Ven-juan, ti kolovodje revizionizma. Ona pa je označila Lin Piaa za bleščeč zgled, Čen Po-taa, Vang Hung-vena, Čang Čung-čiaa in Jao Ven-juana pa za predstavnike prave linije. V zameno so jo ti petolizniško povzdigovali v oblake. Še v začetku leta 1966 je Lin Piao navdušeno pozdravil prihod Čiang Čing na politični oder. Izjavil je, da ima bistro glavo in da je politično močna in izvedenka v umetnosti. Čen Po-ta jo je primerjal z Dantejem in celo z Lu Hsunom, z našim velikim pisateljem, mislecem in revolucionarjem. Zanjo je rekel, da je pogumen zastavonoša literarne in umetniške revolucije. Čang Čung-čiao je izjavil, da so vzorna revolucionarna dela, ki jih je ustvarila Čiang Čing, odprla novo obdobje za proletarsko revolucijo v književnosti in umetnosti. Jao Ven-juan pa je trdil, da je bila revolucija, ki jo je vodila v pekinški operi, čudovit zgled za revolucijo v književnosti in umetnosti. Po tej poti so ji bile pripisane vse zasluge. Vendar, pravi pisec, se je revolucija v pekinški operi začela in razvila pod neposrednim vodstvom našega velikega voditelja in vzgojitelja predsednika Maa.

Leta 1962 je Mao sklical in predsedoval deseti plenarni seji centralnega komiteja, na kateri je izčrpno formuliral tedanjo partijsko linijo za vse zgodovinsko obdobje socializma, rekoč, da se socialistična družba razširja na precej dolgo zgodovinsko obdobje, v katerem so vedno bili razredi in nasprotja med razredi in razredni boj, pa tudi boj med socialistično in kapitalistično potjo ter nevarnost obnove kapitalizma. Izdal je veliki poziv: 'Nikoli ne pozabimo na razredni boj!' Leta 1963 in 1964 je namignil na književni in umetnostni oddelek, ki sta bila takrat pod nadzorom Liu Šao-čia, izrekel pomembni pripombi o književnosti in umetnosti in prodorno poudaril, da se bosta brez temeljite ideološke predelave nekega dne usodno spremenili v zaprti skupini po zgledu Petöfijevega krožka na Madžarskem, da ekonomski temelj družbe ni več isti in da je umetnost, ki kot del nadstavbe služi temu temelju, danes še velik problem.

NOGOMET

V 3. ITALIJANSKI LIGI

Triestina v Vercelliju

Tržaški igralci upajo na osvojitev točke

Današnji nastop Triestine v Vercelliju je izredno važen za nadaljnjo usodo tržaške enajsterice v C ligi. Po nepričakovanem domačem porazu proti sicer solidni ekipi iz Lodija, bi ponovni poraz pahnil Triestino globoko v spodnji del lestvice z verjetnimi negativnimi psihološkimi posledicami, zlasti ob upoštevanju dejstva, da ima Triestina pred seboj zelo naporen koledar in predvsem derbi z Udinesejem, ki je v tem trenutku, kot kaže, v odlični tehnični, fizični in psihični kondiciji.

Zato je najmanj, kar mora Triestina v Vercelliju doseči, vsaj neodločen rezultat, če bi že zmaga ne bila mogoča. Tega se dobro zaveda v prvi vrsti trener Tagliavini, ki je očitno prav iz tega razloga okrepil obrambno vrsto svojega moštva, s tem da je iz napada izključil Andreisa, ki nikakor ne more doseči svoje lanske forme, in na njegovo mesto vključil sicer mnogo manj izkušenega Franco. Vendar je previdnost mati modrosti tudi v nogometu. Če bi se namreč med igro pokazalo, da Francova vključitev ne daje zaželenih rezultatov, bo na klopi za rezervne igralce sedel tudi Andreis, ki bo lahko v vsakem trenutku vskočil v igro.

Seveda pa bi bilo prav tako zgrešeno, če bi Tagliavini izbral že od samega začetka obrambno taktiko. Pravilo, da je najboljša obramba napad, je še vedno veljavno in se mu zato ne kaže odreči zaradi računice, da je točka dovolj.

Pro Vercelli je na svojem terenu nevarna enajsterica, ki lahko zmeša račune tudi boljšim moštvom, toda nepremagljiva ni. Z odločnostjo in morda še z malce športne sreče jo lahko tudi Triestina preseneti.

Triestina bo igrala z naslednjo postavo:

Bartolini: Berti, Lucchetta; Politti, Schiraldi, Salvadori; Franca, Fontana, Dri, Trainini, Marcolini. Rezerve: Valsecchi, Andreis, Zanutel, Marcato.

A. K.

OBVESTILA

ŠD SOKOL

obvešča, da bo naslednji trening druge odbojkarske ekipe v torek, 18. t.m. ob 17.30 v nabrežinski občinski telovadnici.

* * *

ŠD SOKOL

obvešča, da bodo treningi minibasketa ob ponedeljkih in četrtkih od 15. do 17. ure v nabrežinski občinski telovadnici.

NOGOMET

ITALIJANSKI IGRALCI V SLOVENSKIH DRUŠTVIH

«Nisem proti slovenskemu pozdravu»

Mala «anketa» na Goriškem je pokazala, da so razni izgovori s tem v zvezi res samo - izgovori

Nova športna sezona se je v glavnem že pričela in z njo se porajajo novi, posebno pa se ponavljajo «stari» problemi našega zamejskega športa.

Na zadnji skupščini članic ZSŠDI, ki je bila septembra v Nabrežini so namreč dokončno sklenili, da «morajo slovenske ekipe na uradnih prvenstvih pozdravljati v slovenščini».

Ta problem obstaja predvsem pri nogometnih ekipah, saj je pri ostalih športnih panogah zadeva že rešena. Odbor ZSŠDI se je že vrsto let ubadal s tem vprašanjem in pozival vse svoje članice, naj pozdravljajo na igriščih v slovenščini, toda ni vedno in povsod naletel na odobravanje lastnih članic.

Med opravičili, ki so jih naši športni delavci navajali, je bila tudi prisotnost italijanskih igralcev v slovenski ekipi, ki nočejo pozdravljati v slovenskem jeziku.

Prav zaradi tega se je skupina mladincev na Goriškem odločila vprašati za mnenje italijanske igralce, ki nastopajo v nogometnih društvih Juventina iz Štandreža, Mladost iz Doberdoba in v Sovodnjah.

Igralcem so zastavili dve vprašanji:

a) Kako se počutiš v slovenskem društvu?

b) Združenje slovenskih društev v Italiji, katerega je član tudi društvo, v katerem nastopaš, je na svoji zadnji skupščini pozvalo vsa slovenska društva, da morajo pozdravljati na igrišču v slovenščini. Kaj meniš ti o tem?

ŠD Juventina iz Štandreža

Odgovori igralcev italijanske narodnosti pri ŠD Juventina iz Štandreža:

Giorgio Tavcar
(vezni igralec - 20 let)

a) Pri Juventini sem se vedno dobro počutil, saj sem pravzaprav zrasel v njej.

b) Glede pozdrava pa je meni vseeno.

Franco Russo
(napadalec - 21 let)

a) Ob vstopu v ekipo sem imel majhne probleme in to nikakor ne zaradi jezika.

b) Nisem proti slovenskemu pozdravu, mi je pač vseeno.

Loris Spessot
(vratar - 30 let)

a) Pri štandreškem društvu sem le dve leti. V začetku, moram priznati, sem se znašel v zadregi, toda sedaj sem se ambientu že prilagodil.

b) Strinjam se, da slovensko društvo pozdravlja v slovenščini, toda zdi se mi primernejši dvojezičen pozdrav.

Flavio Zin
(branilec - 23 let)

a) Od 14 leta sem pri Juventini in prav res nimam nobenega predsodka ne do svojega matičnega društva in ne do slovenskega jezika.

b) S sklepom ZSŠDI se strinjam le delno. Menim namreč, da bi morale slovenske ekipe pozdravljati najprej v italijanščini (in to iz olike do nasprotne ekipe), nato pa v slovenščini.

Claudio Lorenzon
(vezni igralec - 29 let)

a) Počutim se dobro v tem moštvu. Nisem imel nobenih težav, ko sem pred tremi leti prišel k Juventini, h kateri sem pravzaprav sam hotel priti.

b) Ker nogometna prvenstva organizira italijanska nogometna zveza, je potreben tudi italijanski pozdrav.

Franco Uras (napadalec)

a) Pred leti sem že nastopal z drugo slovensko enajsterico in sicer z bazoviško Zarjo. Priznati pa moram, da se bolje počutim pri štandreški Juventini, saj so me takoj sprejeli v njihov krog, kot enega izmed njih.

b) V zvezi s pozdravom pa si ne delam problemov. Ko so nam priporočili, da naj pozdravimo po slovensko, sem vedno brez pripomb pozdravil.

ŠD Mladost iz Doberdoba

Nordio Faccio (branilec)

a) Nisem imel nobene težave, ko sem stopil v vrste Mladosti, saj sem že prej poznal precej Doberdobcev.

Druži nas ljubezen do nogometa in do športa nasploh.

b) Kar se pa tiče slovenskega pozdrava mislim, da je prav, da slovenska ekipa pozdravlja v slovenskem jeziku.

Ennio Barbana (vezni igralec)

a) Že takoj ko sem prišel v Doberdob, sem se dobro počutil, saj sem bil resnično lepo sprejet. Tudi na igrišču so mi precej zaupali, kar izkazuje dejstvo, da so me postavili za kapetana ekipe.

b) Ko so mi ukazali, sem pozdravil po slovensko, sicer pa sem pozdravil z «Hip, hip, hurrà». Nisem proti slovenskemu pozdravu, mislim pa, da bi se ta moral omejiti na srečanja s slovenskimi ekipami.

Fulvio Marizza (branilec)

a) Slovence poznam že od mladih let in sem se dobro počutil med njimi, tako na igrišču v vrstah Mladosti, kot tudi izven njega.

b) Ne morem pa razumeti, zakaj zahtevate slovenski pozdrav, ko vendarle živimo v Italiji.

(Op.: Po kratki obrazložitvi naše zahteve in splošnega položaja slovenske manjšine v Italiji, se je opravičil, da vsega tega pravzaprav on ni vedel in je priznal, da je zahteva ZSŠDI upravičena).

Franco Pivec (trener)

a) Sem na pol Slovenec, čeprav ne govorim več slovenskega jezika. Takoj sem se dobro znašel med doberdobskim prebivalstvom, ko sem prevzel trenerske posle pri Mladosti.

b) Moje geslo je: «Brez razlik, vsi le športniki». Zato menim, da bi slovenski pozdrav lahko prinesel slab psihološki moment v moštvu, če gledalci, tudi če ne iz hudobije, začnejo zmerjati s «sciavi», in morda še kaj hujšega, ne da bi se pravzaprav zavedali kaj govorijo. Morda prav zaradi takih malenkosti lahko izbruhne med gledalci pravi «požar». Nisem proti Slovencem in spoštujem njihov jezik. Sem pa mnenja, da se v športu ne sme gojiti politike ali rasizem temveč samo šport kot agonizem, zabava in razvedrilo.

ŠD Sovodnje

(V letošnji sezoni ne nastopa v sovodenjskih vrstah noben igralec italijanske narodnosti. Zato smo se odločili, da intervjuvamo le enega igralca, ki je v minulih sezonah branil barve sovodenjske enajsterice).

Edi Sambo (napadalec - 21 let)

a) Sedaj nastopam pri ekipi Audaxa iz Gorice. Igral sem dve leti pri Sovodnjah in moram priznati, da sem se počutil kot doma.

b) Glede pozdrava bi se strinjal z dvojezičnim. V srečanjih med slovenskimi ekipami pa s slovenskim.

K vsemu temu ne bi dodajali komentarja, saj je že samo dovolj zgovorno. Dodati pa vsekakor moramo, da **italijanski igralci** (vsaj tisti, s katerimi smo govorili) **načelno niso proti slovenskemu pozdravu.**

Zaključek: eden izmed tolikih kamnov spotike v zvezi s slovenskim pozdravom je vsaj delno odvaljen. Upravičeno sedaj lahko pričakujemo, da bo v **tej novi sezoni čimveč naših ekip na igriščih pozdravljalo s slovenskim pozdravom «Zdravo»!.**

Slovenski igralci so naravno, za slovenski pozdrav.

Pripravil: **Igor Komel**
Sodelovali: **Darij Cotič, Marko Jarc, Ivan Plesničar in Vili Prinčič.**

DRUGE ŠPORTNE VESTI NA ZADNJI STRANI

ŠAHOVSKA PANORAMA

Z današnjo številko smo počaščeni, da bo v naši tedenski rubriki začel sodelovati slovenski velemojster Vasja Pirc. Pirca ne rabi posebej predstavljati, saj je v slovenskih, pa tudi svetovnih šahovskih krogih prav dobro znan.

Omenili bi le to, da poteka letos 50 let, odkar je osvojil mojstrski naslov, v tem času pa je odločilno prispeval za razvoj slovenskega, pa tudi jugoslovanskega šaha z izredno igralsko, publicistično, pedagoško in propagandno dejavnostjo.

Vasja Pirc komentira . . .

Ko sem se v septembru odzval prijaznemu vabilu, da sodelujem s šahovskimi prispevki v Primorskem dnevniku, je ravno izšel 23. zvezek Šahovskega informatorja. Ta zbornik najvažnejših in najboljših partij z vsega sveta, ki izhaja v Beogradu dvakrat na leto, se je že uveljavil v mednarodnem svetu kot vodilna periodična publikacija, kot nujno potreben pripomoček vsakemu šahistu, ki se udeležuje kakršnihkoli tekmovanj. Zadnja številka Informatorja prinaša že skoraj 700 partij s komentarji pomembnih velemojstrov. Komentarji pa so podani samo z znaki, ki jih tolmači seznam v osmih jezikih, v zadnji številki kot novost tudi v japonščini.

Informator ima stalno tudi dva natečaja, enega za izbiro 10 najboljših partij iz prejšnjega zvezka, drugega pa za 10 najvažnejših teoretskih novosti. Čeprav za te partije niso razpisane nagrade, je seveda pomembno priznanje za vsakogar, če je njegova partija proglašena za najboljšo v prejšnji polovici leta. Dve žiriji izbereta po 10 najboljših oziroma teoretsko najvažnejših partij izmed 30, ki jih predlaga uredništvo. Žirija za najboljše partije ima 9 članov, med njimi sem vrsto let kot edini Jugoslovan tudi jaz. Drugi člani so: dr. Euwe (Nizozemska), Averbah (SZ), Barcza (Madžarska), dr. Filip (ČSSR), Flor (SZ), Gufeljd (SZ), O'Kelly (Belgija) in L. Schmid (ZR Nemčija). V žiriji za teoretske novosti (10 članov) je Parma kot edini Jugoslovan, dr. Botvinnik (SZ), R. Byrne (ZDA), Florian (Madžarska), Larsen (Danska), Suetin (SZ), Vasjukov (SZ), Uhlmann (NDR), Guljko (SZ), Keene (Vel. Brit.). Žirije niso vedno ravno soglasne. Edino enkrat, pred dvema letoma, je bilo glasovanje skoraj soglasno. 2. partija dvoboja Karpov - Korčnoj je prejela kar 89 točk od 90 možnih. Edini, ki ji ni dal desetice, temveč samo devetico, je bil dr. Euwe. Za najnovejšo številko pa je prišlo do pravega «bojnega glasovanja». «Zmagala» je z 78 glasovi partija Geller - Karpov z lanskega sovjetskega prvenstva, ki jo je dobil Geller z nenavadno lepo žrtvijo dame in bo zato nedvomno našla trajno mesto v šahovski literaturi. Toda samo eno točko manj (77) je zbrala partija Karpov - Dorfman z istega prvenstva. Glasovanje kaže zanimivo sliko. Za partijo Karpov - Dorfman so z 10 točkami glasovali vsi trije sovjetski velemojstri in O'Kelly, medtem ko so isti dali partiji Geller - Karpov samo po 6,5,9 in 9 točk. Partiji Geller - Karpov pa smo dali po 10 točk dr. Euwe, Barcza, L. Schmid in jaz. (Partijo Karpov - Dorfman smo ocenili s 7,9,7 in 6 točkami, (dr. Filip pa je dal partiji Geller - Karpov 9, partiji Karpov - Dorfman pa 8 točk). Na tretje mesto se je uvrstila partija Šibarević - Bukić s turnirja v Banja Luki 1976, toda samo z 39 točkami. Ista partija pa je zmagala med teoretsko najvažnejšimi partijami, sicer tudi samo s 57 točkami. V naši, prvi žiriji, so bila mnjenja o tej partiji zelo deljena. Dr. Euwe in Flor sta ji dala po 9 točk, trije velemojstri nobene, jaz pa samo eno. Odkod taka razlika? Zase lahko podam odgovor. Predvsem mislim, da je odločilna kombinacija v partiji plod domače analize, ne pa dobre igre. Partija ima kar celo serijo krasnih kombinacij, toda vsaka izmed njih je primeroma lahka. In končno v samo 20 potezah ni mogoče ustvariti velike umetnine. Pri ocenjevanju teoretske vrednosti partije pa vsi ti momenti ne igrajo vloge in je tam lahko kljub temu najboljša.

Sicer pa ravno to partijo sem izbral za danes, in lahko bralci sami presojajo.

Sicilijanska obramba
Beli: Šibarević — Črni: Bukić
Mednarodni turnir, Banja Luka 1976

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cd4: 4.Sd4: Sf6 5.Sc3 a6 6. Lg5

Če beli nadaljuje z mirnim razvojem 6.Le2, sledi lahko zelo priljubljena Najdorfova varianta 6. . .e5.

6. . . .e6 7.f4

Ker je črni s 5. . .a6 izgubil nekaj časa, ima beli priliko, da takoj zaostri igro.

7. . . .Sbd7

Druge možnosti so 7. . .Le7, 7. . . Db6 ali 7. . .Dc7 in 7. . .b5.

8.Df3

Najpodjetneje.

8. . . .Dc7 9.0—0—0

Beli ni izgubil v otvoritvi nobenega tempa in še kar naprej povečuje pritisk. Črni ima sedaj težko izbiro.

9. . . .b5

Če se na podlagi te partije izkaže zadnja poteza dokončno kot slaba, preostaja črnemu samo še čakajoče nadaljevanje 9. . .Le7, ki pa na pr. po 10.g4 tudi vodi do velikih in vsaj dvoreznih zapletov.

10.Lb5:!?

Poteza morda celo ovrže vso varianto z 9. . .b5, vendar ni novost. Igrana je bila prvič v partiji Vitolinš - Gutman na nekem sovjetskem turnirju l. 1973.

10. . . .ab5: 11.e5!

To pa je novo, in za to potezo je prejela partija v Informatorju tudi posebno priznanje.

11. . .Db8?

Po tej napaki črni hitro — v 9 potezah! — izgubi. Preveriti bo treba edino drugo možnost 11. . .Lb7 12. Sdb5: Db6 13.De2 de5: 14.fe5: Sd5 15.Sd5: Ld5: 16.Td5: ed5: 17.Sd6+ Ld6: 18.ed6:+Kf8 19.De7+Kg8 20. Dd7:, ki jo navaja v Informatorju zmagovalec partije, z oceno, da «beli stoji bolje». Vso to varianto pa je že pred 4 leti podal v Informatorju tudi velemojster Gipslis! Sedaj bo treba z analizami ugotoviti, če se v tem nadaljevanju lahko črni reši ali ne.

12.ef6:!

In to je važno dopolnilo k prejšnji potezi. Če namesto tega 12.Sdb5:, sledi 12. . .Ta5!, pa dobimo s spremenjenim vrstnim redom potez pozicijo, ki bi nastala, če bi bil beli igral od 11. poteze dalje po starem 11.Sdb5: Db8 12.e5 Ta5. Tako je tekla partija Balašov - Polugajevski na medconskem turnirju v Manili 1976, ki jo je črni dobil!

12. . . .gf6:

Material je enak ter bi po površni oceni pričakovali približno enako igro. Toda sledi vrsta presenečenj.

13.The1!

Lepo, toda žal preveč enostavno, da bi partija dobila tudi še «depotno nagrado». Sedaj namreč ne gre 13. . . fg5: 14.Te6:+fe6: 15.Dh5+ ter nato 16. Sc6+ z dobitkom dame. Zato:

13. . .n5 14.Dh3! e5

Tu pa sledi na 14. . .fg5: 15.Te6+ fe6: 16.De6:+ Le7 17.Sc6 z matom ali izgubo dame.

15.Sd5! fg5:

Ali 15. . .Ta2: 16.Kb1 Da7 17.Sf6:+ Sf6: 18.Dc8:+, itd.

16.Sc6! Db7

Ali 16. . .g4 17.Dh4 itd.

17.Te5: !

Zopet zelo lepo, toda zopet malo preveč enostavno. Črni na noben način ne more vzeti na e5, zaradi takojšnjega mata: 17. . .Se5: 18.Sf6+ mat, ali 17. . .de5: 18.Sf6+Sf6: 19. Td8+ mat. Tako pa ostane črnemu že figura manj, in še je beli napad tudi dalje nezadržen.

17. . .Le7 18.Te7: Kf8 19.Df5 Se5 20.Df6 Th7. Črni se obenem vda.

Ko je že napravil svojo potezo, je videl, da sledi sedaj 21.Te8+ Ke8: 22.Dd8+ mat.

VASJA PIRC

DELOVANJE ZSŠDI

Nogometna komisija

Prejšnji ponedeljek je bila uradno ustoličena nogometna komisija ZSŠDI, v kateri ima vsaka članica Združenja, ki goji nogomet, svojega stalnega člana. Udeležba s strani tržaških društev je bila zadovoljiva (Breg, Kras, Primorec, Primorje in Zarja), poleg članov odbora ZSŠDI, referenta Rupla in njegovih sodelavcev Čuka ter Miliča je sestanku prisostvoval tudi trener Softič. Velja omeniti in obenem pohvaliti, da je bil pristop vseh prisotnih zelo odprt in konstruktiven, kar pomeni, da je bil storjen važen korak naprej v prizadevanjih za sanacijo in preureditev tega resorja, ki ima pri nas nekatere že kronične anomalije. Če bo komisija trezno zaorala in proučila kompleksno nogometno problematiko ter če se bodo društva ravnala po smernicah ZSŠDI in začela postopoma uvajati nove oprijeme, bo mogoče s skupnim naporom (in morda tudi žrtvijo) v nekaj letih odpraviti vse negativne pojave, ki so doslej hromili in metali slabo luč na to priljubljeno športno panogo.

Med specifičnimi vprašanji, o katerih je tekla beseda, naj omenimo le najvažnejše. Ker je veliko pomanjkanje slovenskih trenerjev tako za članske kot tudi za mladinske ekipe, mora biti obveza vseh društev, da stimulirajo svoje trenerje oziroma potencialne interesente, da se množično udeležijo strokovnih tečajev, ki jih bo organiziralo v Trstu ZSŠDI, oziroma nogometna zveza FIGC. Z ojačenjem trenerskega kadra bomo ustvarili ugodnejše pogoje za vsestranski razvoj nogometa pri nas. Zanimiva je bila tudi razprava o tem, zakaj vlada v nogometnih krogih miselnost, da je treba brezpogojno stremeti le po tekmovalnih rezultatih, niti če se zaradi tega društvo iznevери svoji primarni vlogi in krši nekatera osnovna načela, česar pa si zamejska društva ne bi smela privoščiti. V večini primerov so za to odgovorni odborniki društev sami, pa tudi navijači so mnogokrat prezahtevni. Kako rešiti ta vprašanja? Društva naj skupno izdelajo okviren srednjeročni načrt, ki naj sloni predvsem na izrazitejšem delu z mladino, katero je treba pravilno vzgajati in jo vsestransko uokviriti v društveno delovanje. S takšno matrico bi ob optimalnih pogojih lahko v nekaj letih imeli dobre ekipe, sestavljene izključno z domačimi igralci. Nujno potrebna je ustanovitev nogometnih centrov za mladino, predpogoj pa je večje medsebojno sodelovanje med društvi in vzajemna pomoč, seveda pod okriljem Združenja. Mladini morajo zato vsi klubi posvetiti največjo pozornost, da ne bo prišlo do praznin med posameznimi generacijami. Zato treba vključevati talentirane mladince od 12. leta starosti dalje s skupnimi tedenskimi treningi in z občasnimi nastopi na raznih tekmovanjih, da igralci dobijo potrebno motivacijo.

Pred pričetkom letošnjega prvenstva je ZSŠDI poslalo društvom okrožnico, da morajo po statutu njihove seje potekati v slovenščini, ekipe pa morajo na igriščih pozdravljati po slovensko. Nekatera društva so to že uredila, za tiste članice pa, ki se ne bodo držale teh smernic, bo odbor prisiljen izreči disciplinske ukrepe.

Predstavniki društev so tudi dali imena trenerjev (skupno 11), ki se bodo sestali že jutri, ob 18. uri na sedežu ZSŠDI, da se pogovorijo o specifični problematiki in da ustanovijo trenersko organizacijo.

Košarkarski tečaj

Prejšnjo soboto in nedeljo je ZSŠDI organiziralo na Kontovelu «košarkarski week-end», ki ga je vodil trener Peter Brumen, ki bo v letošnji sezoni nudil našim košarkarskim delavcem občasno strokovno pomoč. Tečaj je bil namenjen igralcem in trenerjem, vendar pa je bila udeležba zelo skromna in se nam spontano vsiljuje vprašanje, kaj je vsemu temu vzrok?

Na papirju so prizadevanja Združenja, da se igralski in trenerski kader strokovno usposobi, zelo pozitivna in predvsem potrebna za uspeh takih pobud pa je odločilen pristop in sodelovanje posameznih društev. Če društva ne izkoriščajo igralcev, pomeni, da nekaj ni v redu. Pa le ne bo držalo, da hoče naša košarka zavestno ubrati rakovo pot?

Komisija za tisk in propagando

V sredo je bila prvič sklicana komisija ZSŠDI za tisk in propagando, katere namen je pravilno in dosledno obveščanje širše javnosti o delovanju naše krovne športne organizacije in torej posredno o vsem zamejskem športnem dogajanju. To bo treba uresničiti predvsem pri časopisih, oziroma ustanovah (v prvi vrsti velja to za matično domovino), kjer je obveščanje pomanjkljivo oziroma sploh ne obstaja. Z občasnimi ali periodičnimi komunikeji bo ta komisija, po dogovoru z odgovornimi uredniki, skušala predočiti širši javnosti specifično problematiko naše športne politike, v upanju, da bo osveščenost privedla do večjega razumevanja in tudi konkretne podpore prizadevanjem naših športnih delavcev.

Govor je bil tudi, da bi ob koncu tekmovalne sezone komisija izdala brošuro, neke vrste almanah, ki bi poleg globalnega pregleda tekmovalnih dosežkov naših društev in posameznikov vseboval tudi globja poročila o zamejski športni problematiki ter specifične strokovne dopise.

Še v tem tednu se bo komisija spet sestala in bo dokončno definirala nekatera svoja stališča ter bodoči program v vseh potankostih.

Odbojkarska komisija

Na petkovem izrednem sklicanju komisije za odbojko so dokončno potrdili, da bo trenerski tečaj, ki ga bo vodil strokovnjak iz Raven na Koroškem Štefan Filipančič, 29. in 30. t.m. v Dolini na sedežu ŠD Breg, in sicer v soboto od 15. do 19. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure. V soboto zvečer naj bi organizirali prijateljsko tekmo med našima ženskima šesterkama, ki naj bi služila kot predmet nadaljnje razprave. Glavna tema tečaja bo: «Tehnična priprava ekip na prvenstvo», udeležba vseh trenerjev, ki delajo po društvih, pa je obvezna. Priporočljiva je prisotnost tudi igralcev ali drugih odbojkarskih delavcev, ki bi se v perspektivi lahko posvetili trenerskemu poslu. Ker bodo tedaj zbrani vsi naši trenerji, bodo ob tisti priložnosti tudi ustanovili trenersko organizacijo. V istih dneh se bo sicer odvijal v Gorici pod okriljem odbojkarske federacije podoben tečaj za trenerje iz naše dežele, vendar pa je komisija smatrala za potrebno, da se naši trenerji udeležijo tečaja ZSŠDI, ker bo zanje verjetno koristnejši in ker ni bilo mogoče najti drugega časovnega termina.

Danes zjutraj bodo ob 10.30 v drugem sklicanju volitve pokrajinskega sveta odbojkarske federacije FIPAV. Po sklepu vseh prisotnih članov komisije ZSŠDI bodo naša društva predstavila kandidaturo slovenskega odbojkarskega delavca in z ozirom na število razpoložljivih glasov bi njegova izvolitev ne smela biti v dvomu.

Končno je bilo sklenjeno, da bo ženska reprezentanca, v skladu z letnim programom, imela svoj prvi skupni trening v nedeljo, 6. novembra, ob 9. uri, pri Banih.

STRELJANJE

Državni prvak Žarko Fučka danes v Rimu

Žarko Fučka, član in tekmovalec SK Devin, je italijanski prvak v streljanju s puško velikega kalibra na 300 metrov. Dne 16. septembra t.l. se je Žarko udeležil italijanskega prvenstva v streljanju v Bellunu. Pred dnevi mu je UITS sporočila, da ga pričakujejo danes (16. 10.), v Rimu na olimpijskem strelišču v Ul. Tor Di Quinto, da ga uradno proglasijo za italijanskega prvaka. Ob tej priliki mu člani in odborniki SK Devin toplo čestitajo, tekači pa mu obljubljajo ogorčen boj na smučiščih, saj pravijo, da imajo edinstveno priložnost, da premagajo državnega prvaka.

V ORGANIZACIJI SK DEVIN

Kraški ocenjevalni pohod

Po vzponu na Krn in ocenjevalnem pohodu na Ojstrnik se je planinski odsek SK Devin odločil, da priredi 30. oktobra tega leta, tudi pohod na domačih tleh. Pohod, ki se bo odvijal po kraških gričih, bo ocenjevalne oblike. Udeležijo se ga lahko ekipe in družine, najmanj tričlanske. Kot na Ojstrniku bo tudi tu poskrbljeno za jedačo in pijačo.

Podrobni program in pravilnik bo organizator pravočasno objavil v dnevniku.

Š. F.

ODDAJA O NOGOMETNI PROBLEMATIKI

Z jutrišnjo oddajo «Glasbeni ping-pong», ki jo lahko poslušamo na valovih Radia Trst A od 15.35 do 16.30, se prične niz oddaj, ki bodo obravnavale problematiko našega amaterskega nogometa. Poslušalci lahko neposredno sodelujejo pri oddaji in telefonsko izpričajo svoje mnenje ter izrečejo športne napovedi.

KOŠARKA

Več prijateljskih tekem naših ekip

Danes in jutri bodo naše košarkarske ekipe odigrale več prijateljskih tekem, in to v okviru priprav na skorajšnji začetek raznih prvenstev.

Borova članska ekipa, ki bo igrala v promocijskem prvenstvu, se bo jutri, ob 20.30, na igrišču na Miramarskem drevoredu, spoprijela s Ferroviariom.

Danes pa bosta v Dolini dve tekmi. Ob 9.30 bodo Bregovi košarkarji letnika 1962 in mlajši igrali proti naraščajnikom Kontovela, ob 11. uri pa bo mladinska tekma Bor - Kontovel.

KOLESARSTVO

V PRETEKLIH DNEH

Plodni stiki Adrie s KZS v Ljubljani

Sodelovanje med zamejskimi kolesarji in onimi iz matične domovine, bo postalo še tesnejše

V soboto so se v Ljubljani, na sedežu kolesarske zveze Slovenije, sestali na informativnem sestanku predstavniki kolesarskega kluba Adria iz Lonjerja ter predstavniki kolesarske zveze Slovenije, s predsednikom Čemažerjem na čelu. Na srečanju, ki je bilo izredno zanimivo in plodno, so se domenili tudi o programu sodelovanja v prihodnji sezoni. To bi moralo biti, vsaj po okvirnem načrtu, še plodnejše kot letos, ko je prišlo do vrste izmenjav gostovanj tako v Sloveniji, kot na Tržaškem.

Osrednja točka torkovega sestanka, na katerem so bili za Adrio prisotni podpredsednik Stojan Udovič, odbornik Zvonimir Lorenzi in tajnik Radivoj Pečar (tudi kot predstavnik komisije za kolesarstvo pri ZSŠDI), za KZS pa poleg predsednika Čemažarja še podpredsednik Reščič, republiški kapetan Janežič, član strokovnega vodstva Tulipan, sekretar Megušar ter predstavniki veteranskih klubov Mugerle, Žbontar in Dežman, je bila organizacija druge mednarodne kolesarske amaterske dirke za trofejo ZSŠDI, ki jo Adria prireja pod pokroviteljstvom osrednje slovenske zamejske športne organizacije v sodelovanju s kolesarskimi klubi iz matične domovine. Dirko katero mora italijanska kolesarska zveza vključiti v mednarodni tekmovalni koledar na srečanju v Ženevi, bi morali prirediti 12. marca prihodnjega leta, ko bodo poleg vseh jugoslovanskih kolesarjev prisotni na pripravah v Poreču tudi dva češkoslovaška kluba, vrsta zahodnonemških in švedskih ekip ter verjetno Švicarji. Lonjerski športni delavci bodo tako izrabili edinstveno priložnost, da spet privedejo na tržaška tla, kjer je le malo amaterskih dirk, nekatere najboljše evropske vozače, ki so nastopali na raznih prvenstvih in osvajali najboljše naslove.

Poleg tega je bil izdelan še okvirni koledar tekmovanj, na katerih bi morali biti prisotni tudi tržaški slovenski kolesarji, v središču pozornosti pa bo prihodnje leto junija prav gotovo velika dirka v Ljubljani, ki jo bo priredil kolesarski klub Franek Rog na dirkališču Slovana. Verjetno pa se bodo zamejski kolesarski športni delavci vključili tudi v sodelovanje pri organizaciji mednarodne amaterske etapne kolesarske dirke Alpe - Adrie na italijanskem ozemlju. Ta dirka bo na sporedu od 7. do 11. maja.

Lonjerski predstavniki so članom KZS nakazali tudi probleme zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, ki bi bil primerno pripravljen za usposabljanje mladih kolesarjev Adrie. Glede tega so prejeli obširna zagotovila o najširši pomoči, tako s strani Zveze same kot tudi s strani posameznih klubov, ki bodo poslali svoje strokovnjake z raznih področij.

Pri kolesarski zvezi Slovenije pa se ustanavlja tudi poseben odbor za veteranski šport v Sloveniji, v katerem bo imela Adria svojega stalnega predstavnika.

Po tem srečanju, ki je bilo prvo uradno srečanje med zamejskimi kolesarskimi delavci in predstavniki Kolesarske zveze Slovenije, in na katerem so prišle na dan tudi nekatere smernice za nov način delovanja, je bilo domenjeno, da mora priti ponovno do podobnega sestanka, in to čimprej, da bi še podrobneje razčlenili celotno problematiko, ki tare to športno disciplino pri zamejcih v Italiji, predvsem kar se tiče mladih, katerim je treba posvetiti čimvečjo pozornost. Tako bo že v prihodnji sezoni, verjetno konec februarja ali v začetku marca, mladinska ekipa lonjerskega društva trenirala skupno z jugoslovanskimi kolesarji, pod strokovnim vodstvom nekaterih najboljših jugoslovanskih strokovnjakov s kolesarskega področja.

R. Pečar

ZSŠDI

obvešča, da ima novo telefonsko številko, in sicer 767-304.

V NEDELJO V DVORANI KATOLIŠKEGA DOMA V GORICI

OBČNI ZBOR ŠZ OLYMPIA

V minuli sezoni je društvo želo veliko uspehov

V nedeljo se je v mali dvorani Katoliškega Doma zbrala skupina mladih in starejših ljudi, ki predstavljajo nedvomno najaktivnejši del našega športnega društva, t.j. njegovo jedro, tako na organizacijskem kot na samem tekmovalnem področju. Po drugem sklicanju je dosedanji predsednik, dr. Karel Brešan pozdravil prisotne in odprl razpravo. Dr. Damjan Paulin je v imenu Sveta slov. organizacij voščil uspešno delo, prav tako pa tudi Marjan Terpin kot predstavnik Slovenske skupnosti. Nato je razprava potekala kot po pravilniku. Posamezni referenti za razne sekcije (smučanje, moška in ženska odbojka, rokomet in atletika) so v telegrafskih stavkih skušali podati obračun več kot enoletnega delovanja, uspehe in težave. Prišlo je do ugotovitve, da se Olympia po razvejanosti v svoji dejavnosti lahko kosa z najbolj uglednimi italijanskimi društvi, v goriškem merilu pa jo prekaša le eno društvo, italijanska UGG, ki je med drugim deležna vsestranske podpore v mestu.

Na odbojkarskem polju pa je Olympia že več let vodilna sila v Gorici, tako po uspešnosti, kot po dolgoletni tradiciji in resnosti. To je neizpodbitno dejstvo, ki nam ga priznava sama italijanska javnost. Pri vsem tem je društvo ostalo neoporečno slovensko in v službi slovenske mladine. Zanimivo je bilo blagajnikovo poročilo, iz katerega je sklepati, da je društvo v finančnem pogledu zdravo in to po zaslugi podpornikov, raznih znanih goriških tvrdk in posameznikov, ki s svojimi samoprispevki krijejo kar 2/3 celotnih izdatkov.

Omembe vredne so tudi žrtve igralcev samih, ki za razne potrebščine in pogostoma tudi za prevoz poskrbijo kar sami. Slišati je bilo tudi kritično stališče mlajših članov Olympie, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z večnimi težavami, ki jih društvo preživlja v glavnem zaradi pomanjkanja primernih kadrov; to zavira delovanje Olympie, ki se je že večkrat morala odpovedati normalnim ambicijam vsakega športnega društva. Od tod nezadovoljstvo skupine mladih, ki sestavljajo ekipo v rokometu.

Razgibani diskusiji so sledile volitve novega odbora. Predloženi sta bili dve listi. Večino glasov je prejela lista z naslednjimi odborniki: T. Devetak, M. Primožič, dr. Vatovec, M. Černic, dr. K. Brešan, prof. M. Kraner, R. Bertolini, B. Soban, Š. Cotič, M. Vižintin.

P. T.

TABORNIŠKI KOTIČEK

ROD MODREGA VALA • TRST • GORICA •

Ugodna perspektiva

Za mnoge izmed nas je bil nedeljski občni zbor Rodu modrega vala v Boljuncu lepo presenečenje. Zadnje čase smo bili namreč le nekoliko zaskrbljeni zaradi prevelikega osipa članstva v dobi, ko se mladostnik razvija v mladeniča, v fanta, ko se pubertetnica razvija v zrelo dekle. Dozorelemu človeku seveda ne zadostujejo taborniški vozli in razne druge veščine; osveščen se angažira v mladinskem kulturnopolitičnem delu. In prav zato, ker so se mnogi taborniki angažirali v mladinskem gibanju, so ob analizi položaja v mladinskih organizacijah naše narodne skupnosti ugotovili, da je taborniška organizacija v krizi. Odločili so se, da ji pomagajo. Toda kako?

Najboljši odgovor so dali s tem, da so prišli na občni zbor in na tem zboru spoznali, da prave krize ni, da ni dotok mlajšega naraščaja usahnil, temveč, da organizaciji manjkajo le kadri, da bi mogli obvladati vse naloge, ki jih naši vzgojni organizaciji narekuje prisotnost medvedkov in čebelic, pa mlajših članov. Vsekakor cenimo skrb mladinskega odbora in mladinskih krožkov, toda najuspešnejša pomoč bo v tem, da se starejši taborniki, ki so mislili, da so odrasli taborniškim hlačkam, vrnejo v organizacijo in v dolgih hlačah prevzamejo razne vodilne naloge, ki so potrebne, če hočemo, da bo taborniški Rod modrega vala še naprej vzgojna organizacija.

Nedeljski občni zbor nas je utrdil v veri, da bo rod v najkrajšem času rešil kadrovsko vprašanje.

Pa še nekaj. Na občnem zboru sem odkril «skrito rezervo», kot se danes izražamo. Z veseljem sem pozdravil sestro Jagodo. Kje so tisti časi, ko smo skupaj taborili? Sestra Jagoda se je kot skrbna mati spomnila, da je na njeno duhovno in telesno rast pozitivno vplivalo taborniško življenje. Hotela je tudi svojim otrokom privoščiti doživetja, ki so ji ostala v tako lepem spominu. Zato je odločilno pomagala, da se je družina sokolov s Selivca prebudila iz dolgega spanja. K temu jo je vodilo tudi spoznanje, da vpliva na vzgojo tudi okolje v katerem otrok živi. No, tako je ustvarila svojemu in drugim openskim otrokom novo — taborniško okolje.

Tudi iz «skrite rezerve» bi utegnile zgledu sestre Jagode slediti še druge mamice in očetje, da bi s svojimi izkušnjami roditelja postali naši zanesljivi kadri.

PERUN

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 16. oktobra 1977

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA
14.30 v Trstu, Ul. Flavia
Ponziana - Primorje

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Dolini
Breg - Aurisina

* * *

14.30 v Trebčah
Primorec - Edile Adriatica

* * *

14.30 v Bazovici
Zarja - Gaja

* * *

14.30 v Zagraju
Sagrado - Juventina

3. AMATERSKA LIGA
14.30 v Križu
Vesna - Giarizzole

* * *

11.45 v Trstu, «1. maj»
Union - Kras

* * *

14.30 v Krminu
Brazzanese - Mladost

* * *

14.30 v Sovodnjah
Piedimonte - Sovodnje

NARAŠČAJNIKI
12.45 v Dolini
Breg - CGS

* * *

11.45 v Žavljah
Inter S. Sabba - Primorje

* * *

9.30 v Štandrežu
Juventina - Moraro

* * *

9.30 v Sovodnjah
Sovodnje - Torriana

NAJMLAJŠI
9.00 v Križu
Stock - Primorje

ZAČETNIKI
11.45 v Dolini
Breg - Esperia

* * *

12.30 v Trstu, Sv. Sergij
Inter S. Sergio - Gaja

* * *

9.30 na Proseku
Kras - Primorje

PRIJATELJSKA TEKMA
11.00 v Štandrežu
Juventina - Cormonese B

KOŠARKA

MLADINCI
PRIJATELJSKA TEKMA
11.00 v Dolini
Bor - Kontovel

NARAŠČAJNIKI
PRIJATELJSKA TEKMA
9.30 v Dolini
Breg - Kontovel

ŠAH

1. MEDNARODNI TURNIR TRŽAŠKE OBALE
9.00 v Sesljanu
Organizira TŠA

KOLESARSTVO

VETERANI
14.30 v Škednju
Nastopa tudi Adria

ORIENTACIJSKI POHOD

8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Organizira SPDT

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 10 16. oktobra 1977

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad. telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOGOMET

V KVALIFIKACIJAH ZA SP

Finska ni bila dorasla italijanski reprezentanci

Poražena je bila s teniškim izidom 6:1 - Bettega strelec kar štirih golov

TURIN — Do presenečenja ni prišlo: Italija je z lahkoto odpravila slabotno finsko državno nogometno reprezentanco v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo. Končni izid 6:1 (3:0) jasno kaže, da so se dogodki na igrišču razvijali precej enosmerno, sicer pa drugače niti ni moglo biti, glede na to, da so branili ena vrsta profesionalci, druga pa amaterji.

O tekmi sami zato v bistvu ni kaj dosti povedati. Proti vidno slabšemu nasprotniku so domačini povsem prevladovali na igrišču in so se sami le zelo redko znašli v nevarnosti. Finci so namreč v glavnem streljali le od daleč in vrata domačinov so bila tako ogrožena le poredko. Tudi Haaskivijev strel v 67. min., ki je prinesel Finski častni zadetek, je padel od daleč.

Med Italijani se je tokrat kot strelec odlikoval najbolj Bettega, saj je sam dosegel kar štiri zadetke (29., 38., 59. in 63. min.), ostala dva pa sta «prispevala» Graziani (45. min.) in Zaccarelli (73. min.).

Po tej zmagi si je Italija temeljito popravila svoje možnosti za uvrstitev v finalno skupino. Trenutno ima na lestvici te kvalifikacijske skupine enako število točk kot Anglija (8), mora pa odigrati še dve tekmi: če predpostavljamo, da bo srečanje z Luksemburgom dobila, potem bo o vsem odločala tekma z Anglijo 16. novembra v Londonu. Tam bi tako «azzurrom» zadostoval za napredovanje že remi (ker imajo boljšo razliko v golih), razen če bi jih Luksemburg premagal kar s petimi goli razlike, kar pa je povsem neverjetno. Sicer pa tudi v primeru poraza z Anglijo ne bi v vsakem primeru izgubili možnosti za napredovanje, zlasti če bi premagali Luksemburg z večjim naskokom.

Možnosti za «veliki skok» so torej urejene.

Lestvica 2. evropske kvalifikacijske skupine:

Italija	4	4	0	0	15	2	8
Anglija	5	4	0	1	13	4	8
Finska	6	2	0	4	11	16	4
Luksemburg	5	0	0	5	2	19	0

Preostali tekmi:
16. novembra v Londonu: Anglija - Italija
3. decembra v Rimu: Italija - Luksemburg

V anticipiranem srečanju 1. jugoslovanske zvezne nogometne lige je včeraj Sarajevo premagalo Vojvodino z 2:0.

1. AMATERSKA LIGA
Muggesana - Portuale 2:0

KADETI
Primorje - Rosandra 3:2

CICIBANI
Ponziana - Primorje 1:0

ŠAH

Rupeni pred zmago z Mariottijem

Na državnem prvenstvu v Cioccu so igrali v petek in soboto drugo in tretje kolo.

REZULTATI 2. KOLA

Zichichi - Valenti	1:0
Spinetti - Mariotti	0:1
Rupeni - Messa	1:0
Taruffi - Trabattoni	0:1
Passerotti - De Eccher	1:0
Cappello - Cosulich	0:1
Toth - Tatai	0:1

REZULTATI 3. KOLA

Tatai - Zichichi	1/2:1/2
Cosulich - Toth	1/2:1/2
De Eccher - Cappello	0:1
Trabattoni - Passerotti	1:0
Messa - Taruffi	1/2:1/2
Mariotti - Rupeni	prekinjena
Valenti - Spinetti	1:0

Rupeni ima v končnici kvaliteto več in prostega kmeta. V prekinjeni partiji iz prvega kola je Rupeni pred samo časovno kontrolo pogrešil in v nadaljevanju ni uspel remizirati.

STANJE PO 3. KOLU

Vodi Trabattoni	3 točke
Cosulich in Tatai	2,5
Mariotti	2 (1)
Messa, Toth, Zichichi	1,5
Rupeni	1 (1)
Cappello, De Eccher, Passerotti, Valenti	1
Taruffi	0,5
Spinetti	0

V četrtem kolu igra Rupeni z Valentijem, od važnejših srečanj sta pa na sporedu še: Taruffi - Mariotti in Cosulich - Tatai.

ROKOMET

NA TURNIRJU V LJUBLJANI

IZREDNA IGRA JUGOSLAVIJE PROTI ČSSR

Jugoslavija — Češkoslovaška 30:17 (18:7)

JUGOSLAVIJA: Gizdar, Kostić, Bojović 2, Prodanić 3, Pavićević 6 (3:3), M. Bojović 1, Horvat 7 (1:1), Jurina 2 (1:1), Antović, Vidaković 3, Radženović 3, Delalmetović 3.

ČEŠKOSLOVAŠKA: Packa, Firmer, Liška, Kovacik 1, Pituch 2, Hritz, Hanzl, Bruna 10 (10:10), Dobrotka 1, Zúčak 1, Papiernik 1 in Čanda 1.

SODNIKA: Markt in Fullopb (Madžarska).

Jugoslavija je proti Češkoslovaški zaigrala kot prerojena; predvsem je uspelo trenerju Ruži popraviti tiste pomanjkljivosti, ki so prišle do izraza v tekmi z Dansko. Zamenjal je vratarja Jovanovskega z Gizdarjem, ki je bil eden najboljših ter popravil nekatere praznine v obrambi. S tako obrambno igro, kot so jo reprezentanti pokazali danes, prav gotovo ne bi izgubili srečanja z Dansko. Omembe vredno je, da so Čehoslovaki v prvem polčasu iz igre dosegli samo en zadetek. Vsi ostali so padli iz 7-metrovk, ki jih je Bruna brezhibno realiziral. Še nekaj je prišlo v današnji tekmi do izraza. Veliko pomeni tej mladi reprezentanci tak koordinator igre, kot je veteran Horvat. Ko je slednji sredi prvega polčasa zapustil igro je bilo to občutno opaziti in trener je Horvata po kratkem premoru zopet poslal na igrišče.

V drugem polčasu se igra bistveno ni spremenila, čeprav se je ritem nekoliko ublažil, kajti o končnem zmagovalcu ni bilo več dvoma. Vseeno pa so reprezentanti še nadaljevali z odlično obrambno igro.

Poleg vratarja Gizdarja gre tokrat pohvaliti celotno moštvo, predvsem pa kapetana Horvata, ki je bil prav gotovo najboljši mož na igrišču. Čeholovaki so s prikazano igro popolnoma razočarali; doslej so pokazali najslabši rokomet, predvsem kar se tiče organizacije napada, kjer nimajo nobenega strelca. Bruno je sicer dosegel 10 zadetkov, vendar so vsi padli iz 7-metrovk. Nobenega dvoma ni, da bo moral trener češkoslovaške reprezentance marsikaj sepremeniti če bo hotel zagotoviti svojim varovancem tisti vrhunski položaj, ki jim že po tradiciji pripada.

Vato

ZRN — Danska 21:17 (11:10)

ZRN: Rauer, Niemeyer, Meffle 2 (2:2), Waltke 3, Stulle, Boczkowski 1, Rosendahl, Spengler 6, Wunderlich 5 (3:4), Deckarm 2 (0:1), Brand 2, Sei 0.

DANSKA: Jorgensen, Jetpesen M., Pazyj, Nielsen 7 (3:3), Berg 6 (3:4), Grunnet, Christensen, Larsen, Jensen, Muntager 1, Jacobsgard 1, Jeppesen B. 2.

Danci so bili prepričani, da jim zmaga nad ZRN ne more uiti. Zato so v začetnih potezah zaigrali dokaj lagodno in to se jim je tudi maščevalo. Nemci so v začetku povedli celo s 5:0 in zdelo se je, da bodo Danci doživeli pravo katastrofo. Vendar so se v nadaljevanju le opomogli, zamujenega pa niso več nadoknadili.

Položaj po porazu Danske je dokaj nejasen. ZRN z dvema zmagama je prva, a se bo jutri morala srečati z Jugoslavijo, ki ima daleč najboljšo razliko v golih. Če bodo «plavi» premagali Nemce, jim prvo mesto ne more uiti. V nasprotnem primeru pa bodo 9. četveroboj narodov osvojili Nemci, to pa bi pomenilo njihovo prvo zmago na tem turnirju.

LESTVICA

1. ZRN	41 : 36	4
2. Jugoslavija	57 : 46	2
3. Danska	46 : 48	2
4. Češkoslovaška	36 : 50	0

PARI DANAŠNJEGA KOLA
Jugoslavija — ZRN
Danska — Češkoslovaška

ODBOJKA

Danes bo Krasova odbojkarska ekipa odigrala prvi predprvenstveni tekmi in sicer na turnirju v Kopru, kjer bodo poleg gostujočega Krasa nastopale še ekipe Tomosa iz Kopra, Iskre iz Kranja in mladinska ekipa iz Izole.

M. I.

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji vabi mladino in odrasle v nedeljo, 23. oktobra, ob 11. uri v Pevmo, kjer bo

otvoritev prve TRIM - steze

na Goriškem. Po otvoritveni svečanosti bo sledil pohod po tej stezi. Zbirališče bo ob 10.30 na trgu pred spomenikom padlim v Pevmi.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10. ameriški: KRATEK STIK (Stanlio in Olio); ob 16., 18. in 20. AVANTURE ŠTIRIH MUŠKETIRJEV (II. del).
IZOLA: ob 10. franc.: AVANTURE ŠTIRIH MUŠKETIRJEV (I. del); ob 16., 18. in 20. ameriški: KAJ TE MOŽ PUŠČA SAMO.
ŠKOFIJE: ob 18. nemški: KRVNA BRATA.
ŠMARJE: ob 18. angleški: DETEKTIV MCQ.
PIRAN: ob 10. ameriška risanka: POPAJ IN NJEGOVA DRUŽINA; ob 16. in 18. domači: VRHOVI ZELENGORE; ob 20. italijanski: PRIVATNI GREHI - JAVNE VRLINE.
PORTOROŽ: ob 20. ameriški: MAŠČEVANJE BELE STRELE.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Čez nedeljo je organizirana v zdravstvenih ustanovah vseh treh obalnih mest dnevna in nočna zdravniška dežurna služba, prav tako pa bodo dežurale tudi lekarne.

PRIREDITVE

Podpadna: ob 15. uri otvoritev nove ceste Podpadna - Padna, nato kulturni spored.

SPDT

javlja, da se začne predsmučarska telovadba za odrasle v petek, 21. t.m., ob 20.30 na stadionu 1. maj. Vodil bo prof. G. FURLANIČ, ki bo nudil vse informacije na mestu.

Mali oglasi

PRODAM parcelo, paštne za trte ali za cvetlične nasade 1100 kv. m pod Kontovelom. Košuta Viktor, Križ 276.

PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
import-export
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona)
DOMJO, 122 - Tel. 824-979

ŽELITE se poročiti? Informacije agencija «Conoscersi». Ul. Pellicerie 6, Videm — odprto ob sredah, sobotah popoldan in ob nedeljah dopoldan. Tel. 295923.

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov Ul. Rittmayer 4/a.

IŠČEM trgovskega vajenca z dobrim znanjem slovenščine. Predstaviti se v torek Autoaccessori, Ul. Settefontane 32.

SODELAVCA v uredništvu slovenskega lista iščemo. Pogoji: srednješolska izobrazba in obvladanje slovenskega jezika. Zaposlitev ves dan ali pol dneva. Ponudbe na oglasni oddelek PD po šifro «Novinar».

BLIZU Novega mesta prodam starejšo podkletno kmečko hišo z dvema sobama, kuhinjo in vrtom, zasajenim z raznim drevjem cca 800 kv. m. Voda, elektrika v hiši. Vseljiva takoj, primerno za zdomce ali upokojence. Ponudbe na ADIT - DZS pp. 171 - 61001 Ljubljana.

SPLOŠNA OPREMA
Korsič
od obrtniških izkušenj v trgovinsko dejavnost
— SERIJSKO POHIŠTVO
— POHIŠTVO PO MERI
— PREUREDITVE
— POHIŠTVO ZA TERASE IN VRTOVE
TRST, Ul. S. Cilino 38 (pri cerkvi sv. Ivana), tel. 54-390

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
Roma — Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

Po izžrebanju, ki je bilo 10. oktobra 1977 v smislu zakonskih predpisov in pravilnika bodo, začenši s 1. januarjem 1978, vnovčljive pri običajnih poverjenih blagajnah spodaj navedene obveznice:

Naslov posojila	Serija štev.
6% 1965-1985 I. emisija (Galvani)	9 - 11 - 27 - 45 - 59
6% 1966-1986 I. emisija (Pacinotti)	33 - 34 - 41 - 60 - 95
6% 1967-1987 (Righi)	5 - 25 - 38 - 60 - 100
6% 1968-1988 I. emisija (Marconi)	28 - 72 - 79 - 111 - 125 - 127
6% 1969-1989 I. emisija (Ampère)	24 - 38 - 107 - 134 - 144 - 147 - 149
7% 1970-1985 (Faraday)	28 - 47 - 49 - 52 - 60 - 86 - 90 - 104
7% 1972-1987 (Edison)	3 - 32 - 57 - 59 - 78 - 79 - 96 - 116 - 166 - 187 - 193 - 198 - 205 - 258 - 271 - 284 - 290
7% 1973-1993 (Meucci)	9 - 61 - 78 - 132 - 138 - 143 - 152 - 240 - 261 - 263 - 284 - 369 - 374 - 380

Poleg tega bodo prav tako, začenši s 1. januarjem 1978 in na isti način, vnovčljive naslednje obveznice:

Naslov posojila	Obveznice
6% 1965-1985 II. emisija	po 500 obveznic: od štev. 2177 do štev. 3270 po 1000 obveznic: od štev. 106097 do štev. 112384

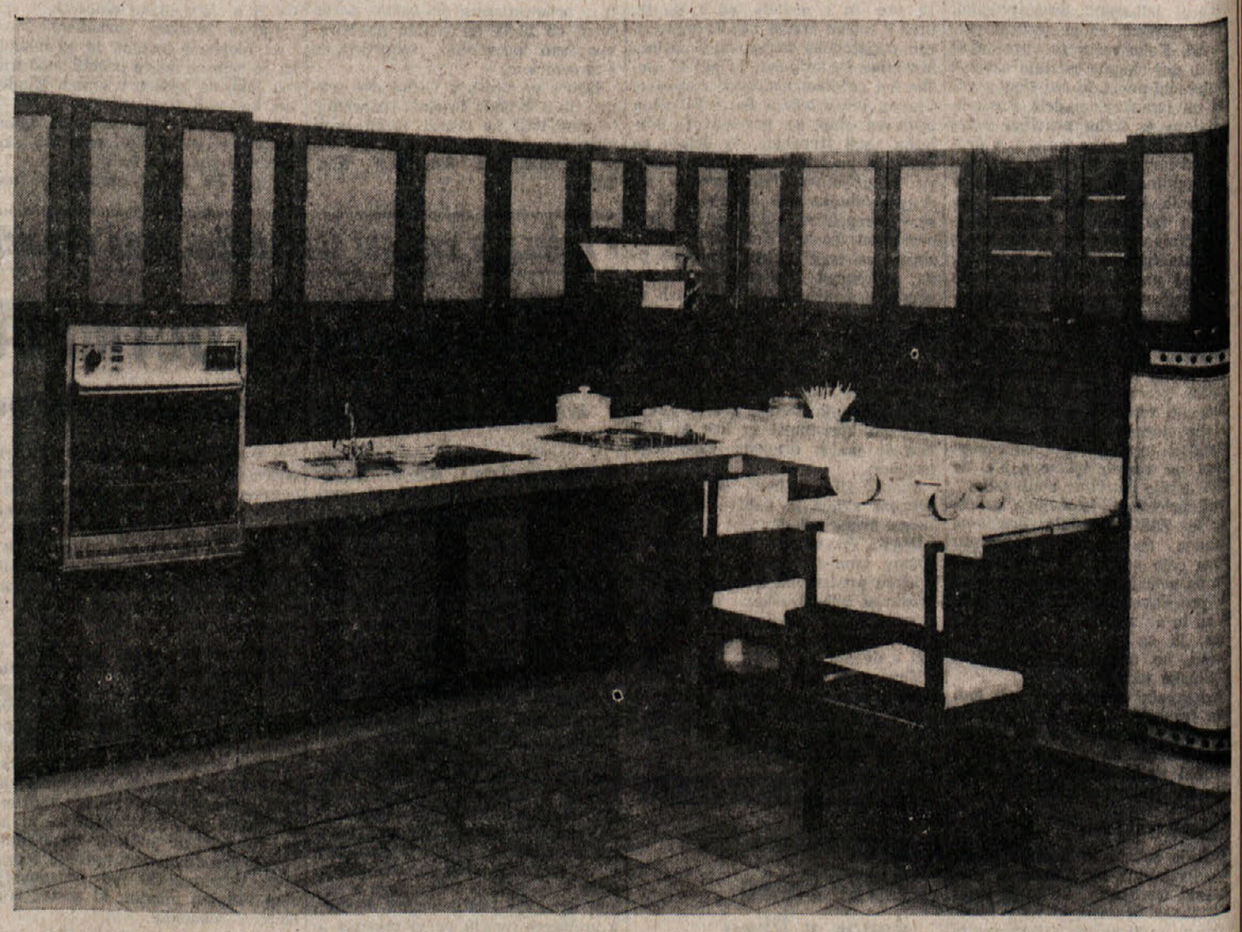
Obveznice, ki bodo predložene v izplačilo bodo morale biti opremljene s kuponi z zapadlostjo od 1. julija 1978 dalje. Vsota morebitnih manjkajočih kuponov se bo odštela od vsote dolžnega kapitala.

ANTONIO SFERCO
pooblaščeni prodajalec
INDUSTRIA ITALIANA PETROLI
Ul. A. Valerio 41
Tel. 566-222 — 566-223
Trst
PLINSKO OLJE ■ NAFTA ■ KEROSEN
VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE REZERVOARJEV
TOČNOST V IZVAJANJU USLUG S CISTERNO IN S ŠTEVCEM ZA TOČENJE LITROV

V TRSTU
NOV KONCESIONAR OPEL
Drevored Raffaello Sanzio 11 — telefon 51400
Ulica Martiri della Libertà 8 — telefon 62160
Autorotor
prodaja avtomobilov — originalni nadomestni deli — servis pri novem koncesionarju
OPEL AUTOROTOR

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA
EDI MOBILI
UL. G. DI VITTORIO, 12/1
TRST — TEL. 813301
TRST CENTER
SPALNICE
DNEVNE SOBE
SPREJEMNICE
VHODI
Vse za sodobno opremo in stilno pohištvo - Izbrani artikli
KVALIFICIRANO OSEBJE ZA SERVIS IN GARANCIJO
UGODNE CENE!
Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah
NOVA ČUDOVITA RAZSTAVA POHIŠTVA ZA KUHINJE

Salon pohištva BREST
v Cerknici
Odprto od 7. do 19. — ob sobotah od 8. do 14.
Telefon 79-15-29
Potrošniško posojilo do 30.000 din - ob nakupu z devizami 5 odst. popusta - Dostava na dom brezplačna ne glede na oddaljenost kraja

Kuhinja BREST